
پاسانی انگریں پاہار

صادق مراد

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

عدالت روڈ، کوئٹہ

(c) All rights are reserved.

اے کتاب ۽ درائیں حق گوں بلوچی اکیڈمی ۽ انت۔
بیدۂ اکیڈمی ۽ رضاء کس ایشی ۽ مواداں چھاپ کت نہ کنت۔

پاسانی انگریں پاہار
(نہشتانک)

صادق مراد

۲۰۱۹ء

ISBN # 978-969-680-075-0

نہاد:۔ = 200 کلدار

بلوچی اکیڈمی ۽ اے کتاب ذکی پرنٹنگ پریس کراچی ۽ چھاپ کنائیتنگ ۽ شنگ کتگ۔

لتاکدیمسرگال

- 6 1- پاسانی انگریں پاہار۔۔۔ اسحاق خاموش۔۔۔
- 11 2- سید ظہور شاہ ہاشمی
- 17 3- جی آر ملّا نمیران انت
- 20 4- ناگمان آئی ء سیاسی ء لہزائی کرد
- 26 5- نمیرانیں وفا
- 31 6- اقبال رازءیات
- 34 7- زاہد پڑاہ
- 38 8- اسٹریٹ چائلڈ فٹبال ورلڈ کپ
- 41 9- گلّمات ء مہروان
- 43 10- آساپ ء نام ء
- 48 11- مئے بی ایڈ ء سفر
- 54 12- لہزاں بانزل رودینتگ
- 58 13- مائی کلائی ء باندا ت

- 62 - 14۔ کو دیکیں جُست
- 65 - 15۔ کبرء و دار
- 68 - 16۔ نذر آباءِ حقیقی میں دُرُوشم
- 71 - 17۔ اللہ ایشاں سلامت کنات
- 74 - 18۔ سِنگل لبز انکی گل
- 77 - 19۔ مجید عاجزء ”بستار“
- 83 - 20۔ راجی چم
- 86 - 21۔ زِندمانی چے یے؟
- 91 - 22۔ نیکی
- 94 - 23۔ گناہ
- 97 - 24۔ پٹوء کچ
- 99 - 25۔ اے شہرء مئے دل پر شتہ
- 101 - 26۔ ”ایٹمی تجربہ“ بلوچستان ء پر چا؟
- 103 - 27۔ ڈائری ء تاکے
- 105 - 28۔ گکڑانی پشٹانک
- 107 - 29۔ دل اوں ارس شل ایت
- 110 - 30۔ اے اسلامی جمہوریہ پاکستان انت
- 115 - 31۔ گنجیں گوادر
- 117 - 32۔ یک پیمء گوں مہ جن غم ء آس ء نباکنے

- 119 33- ماپر چانہشتہ کنیں
- 121 34- پجّار
- 123 35- وائٹ ہاؤس ء ہم تزاک
- 125 36- منی آئیڈیل
- 127 37- رُپت ء روپ
- 130 38- من ملامتاں
- 131 39- کیفے چست ء ایر
- 134 40- اشکندیں واہگ
- 135 41- پوزیشن ہولڈر
- 137 42- ارسانی اولمب

پاسانی آنگریں پاہار

صادق مُراد مئے دیرگیں دوست ءِ ہمراہ یے۔ بلتے من لوٹاں کہ ہے
 پجّاروکی ءِ آژناگی ءِ کسّہ ءِ مرچی وانوکانی دیما بیاراں۔ ما کہ وتی چا گرد ءِ چمّ پچ کُت
 انت، مئے آژاپ ءِ یک لبزانکی چا گردے ردوم زوران ات۔ ورنانا واندہ گل وتی
 سٹ ءِ دوران ات۔ من ءِ گیر انت کہ چہ ششُمی کلاس ءِ زمانگ ءِ مئے وانگ جاہانی
 تہا ہمک پشّمبے ءِ ”بزم ادب“ ءِ مراکش برجاہ دارگ بُوتگ ات انت۔ ہے
 زمانگ ءِ چہ ورنانا واندہ گل ءِ نیمگ ءِ لبزانکی تاک ءِ تا کبند ہم برے برے چھاپ ءِ
 شنگ بُوت انت ءِ ہے مراکشانی سَوَب ءِ ماچہ ہے تاک ءِ تا کبند اں آژناگ
 بُوت ایں۔ مئے دَمگ ءِ شاعر اں چو کہ واجہ بشیر بیدار، گل محمد وفا، ڈاکٹر برکت اللہ،
 اقبال راز ءِ نام ہے تاک ءِ تا کبندانی وسیلگ ءِ مئے وڑیں نودر براں گوں
 پجّاروک بُوت انت۔ پدامنی یک کسانی ءِ سنگتے مُلا رحیم بخش ءِ چہ مفتی احتشام الحق ءِ
 مدرسہ ءِ پہ ما برے برے ماہتاک ”سوغات“ آوَر تگ ات گوں۔ ہے حساب ءِ پہ
 بلوچی لبزانک ءِ مئے ہدوناک کی گیش بوہان بُوت۔ انچو کہ ہدوناک کی گیش بوہان بُوت گُرا
 پہ لبزانک ءِ تَن ہم وڈان بُوت۔ تاک ءِ تا کبندانی تہا نبشتہ کنگ بندات کُت۔
 چاچ ءِ بتل، مالومداری ءِ وتی پُرشت ءِ پروشیں شعر ہم دیم دات انت ءِ ہے تاک ءِ
 تا کبندانی باسک جوڑ بُوتاں ءِ پدا ہمک ماہ نشت ءِ ہے تاک ءِ تا کبندانی ودار
 کُت کہ کدی تاک کیت ءِ وتی دیم داتگیں شعر، نبشتا نک ءِ نکان ءِ بہ گنداں بلتے

ہمک تاک ءتا کبند ءمن ءیک نامے گندگ اَتک ”صادق مُراد، ٹمپ“....

من ءوشی ءتا ہیر رست کہ تاک ءتہا کلم چہ کلم منی دَگ ءنبشتہ کارے ءنام و
 مان انت۔ ہے خیال کت ءوت ءسہر پینت۔ برے برے کہ ماہتا ک ”بلوچی“
 ”لبرزانک“ یا ”سوغات“ ءہے لڑ ءکہ ”شمے کا گد دست کپتگ انت“ ءتہا ہم وتی نام
 دیستگ ات گڑا دل و ش بُو تگ ات۔ پدا ۱۹۹۰ء زمانگ ءمڈل ءچہ پد کہ سر ہائی
 اسکول ٹمپ ءکپت۔ ادا ہم ہما ”بزم ادب“ ءچا گرد است ات۔ واجہ بشیر بیدار، واجہ
 گل محمد وفا، واجہ عابد حسین، واجہ نور الہی، واجہ اسماعیل، واجہ حیات اللہ ءواجہ داد رحیم ء
 وڑیں زانکاریں مردُم ادا مئے اُستاد ات انت۔ ہما ہانی کہ من نام کتابانی تہا وبتگ
 ات انت۔ دیم پہ دیم ءدیست انت ءمارا ہمک روج وانینت اش۔ بزاں واجہ بیدار
 ءوفا... موسیٰ جاسم، مقبول مبارک، زاہد عبد القادر ءدگہ بازی نے مئے ہم کلاس ات
 انت بلئے دگہ یک بچکے کہ منی کلاس فیلو ات آئی ء”خط (دزنبشت)“ سکت و ش ات ء
 وانگ ءہم سکت ہڑا ر ات.... واحد نور.... من وتی پرشتگیں شعر ہمک روج واحد ءپہ
 و ش نویسی ءدات انت.... من ہے شعر ماہتا کاں دیم دات انت ءپدا ہمک روج
 ڈا کخانہ ءبشیر ءپیر محمد بیزار یک کت انت ءوتی کا گد ءکتابانی جُست کت۔ زاہد ء
 واحد ءمنی وڑا مدام ریڈیو مرا گش گوش داشت انت ءکا گد نبشتہ کت ءچہ ریڈیو ءنیمگ
 ءمدام کیلنڈر ءکتاب مارا دست کپت۔ ہے وڑا مئے حب وڈان بوت۔ یک روچے
 من واحد ءوتی شعرانی کاپی دات کہ ایشی ءساپ ساپ نبشتہ بہ کن۔ واحد ءپتگے ءرند
 من ءکاپی دات.... بلئے اے نبشتہ چہ واحد ءنبشتہ ءساپ ءڈولدار ترات انت۔ من ء
 گوشتیت ”اے ساجد مُراد ءنبشتہ کتگ انت“۔ من گوشت کہ ”من صادق مُراد ءنام و
 اشکتگ بلئے اے ساجد مُراد کئے انت“۔ من ءگوشتے کہ ”ساجد مُراد، صادق مُراد ء

بڑا ات انت ء منی تزوز تک انت۔“ چہ ہما صادق ء گنگ ء واہشت گیشتر دل ء
 رُست۔ اے وہد ء صادق مُراد نام ماہتاک ”بلوچی“، ”زندمان“، ”لبزانک“ ء اے
 دگہ تاک ء تاک بندانی تہامن دیستگ ات ء یک روچے ماہتاک ”زندمان“ ء
 ”فاضل لبزانکی مجلس“ ء دیوانے ء رپورٹے ونت کہ ایشی ء تہا صادق مُراد، رشید خان،
 صدیق صلاح، ڈاکٹر ریاض، ابراہیم داگ، اسحاق عاجز، علی کرم، نجیب داد کوہاڑی،
 عطاء، امید علی اُمید، امین ارمان، خدا بخش جاوید، یعقوب ندر، پیر محمد عاطف، رسول بخش
 شباب ء دگہ لہتے نام ہوار ات انت۔ گیشتر ہدوناک بُوتاں کہ منی دگہ ء اینچو لبزانکی
 مردُم است کہ من نہ زانتگ انت۔ جُست ء پُرس کُت۔ واحد ء صادق مُراد ء ہے
 دیوانانی وہد ء پاس جُست کُت۔ یک روچے من ہم ہے دیوانانی تہا ہوار بُوتاں...
 ہے حساب ء من گوں صادق مُراد ء نژ یک ء پجّاروک بُوتاں... پدا ہے پجّاروکی ء مارا
 ہمینچونژ یک کُت کہ صادق مُراد ء خیال ء لیکہاں مارا مُدام زندگ بُونگ ء جُنزگ ء
 مارشت ء جوزہ دات پداما ”ینگ رائٹرز سوسائٹی“ جوڑ کُت۔ ٹمپ ء صادق ء وت ء
 یک کوٹی یے است ات... ہے کوٹی تاں ذرا جیں مُد تے ء مئے کارگس ات۔ ما
 ہمک پدنگ ء نشت ء ٹمپ ء کش ء کڑ ء ورنائیں نبشتہ کار ء شاعر چت ء یکجاہ کُت
 انت ء آہاں وانگ ء زانگ، شعر ء شاعری ء نبشتہ کنگ ء سکین دات۔ ماوتی اولی
 دیوان ء یک سر حالے ایر کُت ”ما پرچہ نبشتہ کنیں“ ء درستاناں نبشتہ کنگ
 پر مات۔ ”ینگ رائٹرز سوسائٹی“ ء گیشتر نبشتہ کاریں باسکاں اے سر حال ء نبشتہ کُت
 چوکہ ظفر صادق، مقبول مبارک، منہاج مختار، کفایت زہیر، شاہ جان قادر، مجید عاجز،
 خالق ارمان، ظفر اکبر، شکیل آدم ء دگہ... پداما... ما گجا... صادق مُراد ء سکیناں...
 بازیں مراگشے ماں ٹمپ ء برجمینت۔ ۲۰۰۲ ء منی شعرانی اولی دپتر ”گمان“ ء دیم

درائی ء یک پچیس دیوانے ”ینگ رائٹرز سوسائٹی“ ء چیر دستی ء بر جمینگ بُوت کہ اے دیوان ء تہا چہ پسنی، گوادر، کیچ ء کش ء گور ء شاعر ء گشنہاں مزنیں کساے ء بہر زرت۔ دیمتر اگل محمد وفاء شعری دپتر ”زلف ء بچکند“ ء دیم درائی ء چد ء مستریں مراگشے ماں ۲۰۰۴ ء بر جمینگ بُوت۔ پداظفر اکبر ء نثار یوسف ء شعری دپترانی دیم درائی ہم مزنیں چُچی ء مراگش ایرکنگ بُوت ء چریشاں ابید ڈرامہ ء تخصیٹر مراگش ہم وهد وهد ء سرا ایرکنگ بُوت انت۔ اے گلیں مراگشانی بر جمینگ ء کریڈٹ صادق مُراد ء روت... چرے مراگشانی بر جمینگ ء واپیں چاگرد ء یک لبزانکی سُمر ء پُرے پنا بُوت ء بازیں نوکیں شاعر ء نبشتہ کارے ودی بُوت۔

پدامن پہ کار ء روزگار تربت، کونٹہ کراچی ء باریں گُجا گُجا سرگردان ء در پہ در بُوتاں۔ ہما وهد ء اے مراگش ء دیوان نوزور تزان ء گیمُرت انت کہ صادق مُراد ۲۰۰۶ ء گاڑی ء یک ویلے ء آماچ بُوت ء آئی ء سزین کرز پڑاشت ء آتحت ء باہوٹ بُوت ء اے دڑستیں لبزانکی چست ء ایرسارت ترات انت۔ منی یک سنگتے شاہ جان قادر ء ہما وهد ء ماہتاک ”آتار“ کراچی ء تہا یک نبشتانکے ء نبشتہ کُت کہ ”گوں صادق مُراد ء ویل چیمر ء سرا بُونگ ء مئے ٹمپ ء کش ء کڑ ء لبزانک ویل چیمر ء سرا انت“۔ من مرچی ماراں... پہ راستی انچش انت۔ یک نبشتہ کارے ء ابید صادق یک بنیادم دوستیں انسانے... من آئی ء بالاد ء تہا ہمک کرد ء مرڈم دیستگ... یک چاگردی حزمت کارے، وانو کے، فُٹبالرے، والی بال ء لیبھی یے، سنگتے، براتے، مہماندارے، دردوارے، زندگیں بلوچے (کہ بلوچی ء قدر ء کیلواں زانت) اُستاد، راجمانی سرو کے... ء دڑستاں چہ گیش باز آزگ سماہیں (حسا سیں) مرڈم ء انچو کہ گوشتگ بیت ”لبزانک زند ء آدینک“ انت۔ ہے رنگ ء صادق ء لبزانک ء

ہمک پڑے وئی حیال ۽ بورتا تنگ ۽ وئی چا گردے اے آدینک ۽ پیشدارگ ۽ جہد
گنگ۔ صادق آزمانک ہم نبشتہ کنت، پریسکاری (تجزیہ نگاری) ہم کنت ۽
رجانک ہم کنت۔ آئی ۽ لبرانک ۽ ہمک تہرے وئی زانت ۽ زانگ ۽ بورتا تنگ۔
صادق سرجم ۽ یک ”کمٹڈ مردے“... آئی ۽ سنگتی مدام گوں کتاب ۽ انت ۽ کتاب ۽
مردم ہچبر تہنا نہ بیت۔ صادق ۽ کمٹڈ بونگ ۽ مستریں درورایش انت کہ آتحت ۽
باہوٹ انت بلنے آئی ۽ وئی سیادی گوں بلوچی لبرانک ۽ نہ سستگ، آانگت وانگ
۽ انت آانگت ۽ نبشتہ کنگ ۽ انت... دیما روان انت... آئی ۽ بلوچی لبرانک ۽
”تا کر پیج“ ۽ ”ارسانی اولمب“ ۽ وڑیں دو جوانیں ٹیکی داتگ، منے کرا سلا متیں
مردماں وئی سیلاہ دورداگ انت ۽ مرچی گمنائیں زندے گوازینگ ۽ انت۔
صادق مراد ۽ وڑیں مردم پہ دگراں راستی ۽ جزم ۽ چیدگ انت ۽ پہ ہما
دلپروشین مردماں سکین انت کہ لبرانک ۽ پڑے گار ۽ بیگواہ بونگ انت۔ من ۽ ہے
امیت انت کہ اے صادق مراد ۽ گڈی کتاب نہ بیت ۽ ہے وڑے نوکیں نبشتہ کاراں
سکین دیان کنت ۽ نبشتہ کنان کنت تا نکہ ساہ ۽ ساز برجاہ انت۔
صادق! خداوند تئی اے ساہ ۽ ساز ۽ ہے وڑا برجاہ بہ دارایت کہ تئی سکین
بازیں دلپروشین نبشتہ کاراں ملما کنت ۽ سکین بکشائیت۔

اسحاق خاموش

کراچی

۸ اپریل ۲۰۱۶ء

سید ظہور شاہ ہاشمی

بلوچی زبان ء کوہیں کلات، نبشتہ کار، لچہ کار ء پولکار مئے گوں ماساڑی نہ
 انت بلئے پہ بلوچی زبان ء لبرانک ء کتگیں آئی ء ہزمت آئی ء ہستی ابدمانی ء وت
 مانزمان انت۔ اے آئی ء فکر ء آئی ء جُهدانی برورد انت ء روک کتگیں کندیل ء رُژن
 انت کہ چرائی ء شہم ء بلوچی کاروان وتی منزل ء نیمگا گام جنان انت۔

اے مروچی ہمائی ء جُهدانی ثمر انت کہ بلوچی زبان ء بے حساب ء تاک ء
 ماہتاک چھاپ ء شنگ بُونگ ء انت۔ بلوچی ء یک پجارے داتگ ء مرچی بلوچی
 ء وانوک ء نبشتہ کنوکانی کساس روج پہ روج وڈان انت۔

اے جبر ء ہر کس زانت کہ ہیج زبان بغیر سرکار ء مدت ء کمک ء دیماشت نہ
 کنت ء نیکہ آشریں وڑے ء دیمروئی کت کنت، انچو کہ مئے شہدیں زبان بلوچی ء
 گوں بُونگ ء انت، بلئے اے آئی ء بزاں بلوچی ء دوست داروکانی گوں وتی زبان ء
 مہر ء دوستی انت کہ آہاں وتی وس ء واک ء بلوچی زبان ء لبرانک ء بیرک داشتگ ء آئی ء
 زندگ دارگ ء کُلیں وس ء واک ء کنگ ء انت کہ ایشی ء کریڈٹ الم ء سید ظہور شاہ ہاشمی
 ء حق ء روت۔ اے آئی ء گوں وتی زبان ء مہر ء سکین بوتگ کہ مرچی بلوچی ء دوست
 داروک وتی جُهداں کنگا انت۔ پہ بلوچی ء زندگ دارگ ء، بلوچی ء نوکیں رنگ ء
 دزوشم ء زندے دنیگ ء سید ظہور شاہ ہاشمی ء مزینیں دستے۔ اے ہمائی ء داتگیں وند انت
 کہ مرچی ما بلوچی ء وانین ء نبشتہ کنیں، پرچکہ چد ء پیسرمانہ بلوچی زانتگ ء نہ نبشتہ

کُتگ۔ آئی ۽ مرچی بیست ۽ ہفت سال ۽ جُہدانی برکت انت کہ مئے زبان یک بے بہائیں ڈکشنری یے وائسند انت کہ ایشی ۽ جوڑ کنگ ۽ حاترا آئی ۽ بلوچستان ۽ کُنڈ کُنڈ گول اتگ ۽ یک یک لبر چنگ ۽ نژ آورتگ ۽ یکجاہ کُتگ انت ۽ ”سید گنج“ ۽ دروشم ۽ بلوچی ۽ سوگاتے داتگ۔ ایشی ۽ ابید آئی ۽ بلوچی ۽ نمیر انیں کتاب ہم داتگ۔ آپٹ ۽ پولی بہ بنت، شاعری، گداریاوتی نبشتہ کُتگیں نمدی ۽ کا گد بہ بنت۔

مرچی آبلوچی ۽ مستریں مدی ۽ میراث انت کہ ہمیشانی وانگ ۽ ہیل گرگ ۽ چہ بلوچی ۽ وانوک ۽ نبشتہ کنوکانی کساس روچ پہ روچ وڈان انت ۽ بلوچی وتی کودکی گامگیجاں گوں ٹک ٹک ۽ یک منز لے ۽ نیمگار ہادگ انت ۽ اے گپ ۽ ہر کس زانت ۽ مار ات کنت کہ بلوچی ۽ باندا تلم ۽ رژناہ انت۔ مرچی آگوں ما ساڑی نہ انت بلئے آئی ۽ پہ بلوچی ۽ کُتگیں جہد ہر و ہد ۽ آئی ۽ نمیران ۽ مئے رہشونی ۽ کن انت۔ انچو کہ آزندگ بُوتگ ۽ آحت ۽ باہوٹ بُوتگ بلئے پدا ہم آئی ۽ نادرائی ۽ جاگہ ۽ پہ بلوچی ۽ کار کُتگ ۽ وتی نادرائی ۽ گوں جنگ کُتگ۔ چوکوہ ۽ وتی نادرائی ۽ دیما مک بُوتگ ۽ ہمے نادرائی ۽ آگوش ایت ”من ۽ اے درد انت کہ من پہ ماتیں زُبان بلوچی ۽ ہچ کُت نہ کُت“ آہر و ہد ۽ مردمانی کُت نہ کُت ۽ نادرائیاں گوں مدام دیم پہ دیم بُوتگ بلئے ہچیرنا اُمیت نہ بُوتگ ۽ ہر و ہد ۽ دومی مردم سکین داتگ ۽ گوشتگ کہ ”بلوچ راج سک جانے ۽ آروت نا اُمیت نہ بیت“۔ آئی ۽ اے گپ ۽ پرواہ ہم ہچیر نہ کُتگ کہ مردم آئی ۽ چے گوش انت پرچکہ آیک مردم ۽ دروشم ۽ ایوک ۽ اے گرائیں سفر ۽ دُوریں منزل ۽ شوہاز ۽ در آتنگ۔ بزاں بلوچی زُبان ۽ یک آپسرے ۽ سر کنگ ۽ واستہ آئی ۽ اے جہد کُتگ انت۔ ہمے درگت ۽ آئی ۽ گوشتگ کہ ”لہتیں من ۽ گوش ایت گنوک ۽ لہتیں من ۽ گوش ایت شہپتال منی میار ہمیش انت کہ من وتی زُبان ۽ گپ جناں“۔ آپ وتی راج ۽ زُبان ۽ لبرانک ۽ انچو

شیداءِ گنوک بُو تگ انچو کہ شے مُرید پہ ہائل ء۔ مرچی ہمانی ء رُ پتگیں کشک انت کہ ما
یک منز لے ء نیمگار ہادگ ایں بلے آئی ء انگت گوشگ کہ ”من ہچ نہ گتگ“ آئی ء
چہ وتی شاعری ء درچ ء وتی گوشتنانی درچ ء اوں باز گتگ ء پنت ء سوج داتگ کہ
انوگیں عہد ء اوں تر جمانی ء کن انت۔

ہے کرد، ہے شاعری ء گوشتن آئی ء زندمان ء ابدمان ء نمیران کن انت پہ
درور ء آئی ء گوشتن ء شاعری ء دلگوش کن ات۔

(۱) دُژ منانی خون واریں سگار مئے سراسا ہیل انت۔ جو ریں بدانی الماسیں تیر پما
بے تاہیری ترپ انت ء انگت تئی دست چہ منی زنجک ء دُور نہ بیت ء منی دست چہ تئی
جیک ء۔

(۲) تئی وتی چند ء گس ء ترا مستری نیست، گجام دپ ء ماں دیواناں مستری لوٹے
(۳) چہ مئے نزوری ء ایمن مہ بئے کہ اے گپ ء ہر کس منیت کہ پیل وتی مزنی ء
مورے ء دست ء بیران بیت۔

(۴) ہردپ وتی گیاں شتر تر جنت ء ہر زردے وتی جاوراں جوان ترزانت۔

(۵) سچ ایت وٹ ء جُش انت تیل، نام چراگ ء نوک انت۔

(۶) تئی گلگ سر ء چمان انت اے گپ ء تو وٹ شتر ترزان ء کہ دوچ چہ گجارد
انت بلے اڑتگیں بندیک پہ ہر جنگ ء نہ گیش ایت۔

(۷) تئی دُگارانی حاک منی چمانی سُر مگ انت دُژ منانی لگتاں چوں شات بنت؟

(۸) یکے ہنگامانی واجہ انت ء یک ہزار ہمشام۔ او روچ! تو گجائے؟

(۹) دیم ء شُتاں وٹ ء دیست، پُشت ء چک جت چاراں کہ مناں، راست ء دلگوش
بُوتاں ہم من اتاں، چپ ء ہم منی چند ات ء انگت ہم من پہ وتی چارگ ء زراں۔

(۱۰) وٹ ء چہ میار ء لیڑ ہی بار مکن کہ اٹوگیں دور ء چُشیں وٹ براتے درنیت کہ تئی

سزینؑ پہ پرشگؑ ءِ بہ گندایتؑ ءِ کو پگے چیر بہ دنت۔

(۱۱) لُج ٹیکسی یے نہ انت کہ بے لُجانی میار کنگ ءِ دیم دیک بیت۔

(۱۲) مُرواردی کر کینک ءِ باز رُبان ءِ مُروارد ءِ مات گوش اُنت بلتے ایشی ءِ مُہکماتی

دانکہ امنچک انت کہ مُرواردے مان انت، تئی نذر باتاں کہ چہ مُرواردیں سچانی

پیدا ک کنگ ءِ رندتئی آرپی اُنگت گیشتر بیت۔

(۱۳) چہ اے کچیں زمین ءِ پہ زندمانی ءِ یک نوکیں ساری ءِ بے سمائی ءِ تَرگ ءِ

انت کہ دیم ءِ نہ کُٹوکیں بہار ءِ مستاگی اُچ ماگرگ لوٹ ایت، بلتے پہ ہے تَرگ ءِ

ہے بے باہیریں کشار آذرہ کنگ پہ زورا کیانی رستر ءِ ایشی ءِ بیگو اہ کنگ ءِ دُژ منیں

ہار پہ مٹگ ءِ جریدگ انت۔

(۱۴) تو ہے زانگ ءِ گل ءِے کہ لگت مال ءِ تر ایگو اہ کنگ۔

(۱۵) پہ منی سک مری ءِ اجکہ مہ بے کہ بلوچ ءِ جند سک مریں راجے چہ ہزارانی

سال ءِ لگت مالی ءِ رندا نگت ہم بے بزگیں زورا کانی لگتانی چیر ءِ زندگ انت۔

(۱۶) منی زیارت جاہ واہگ ءِ ہما سٹنگیں اُنگرانی جل انت کہ چہ آیاں دگہ نوکیں

زندمانی یے جوڑ بیت کہ منا ہم وتی امبازاں گپیت۔

(۱۷) نوکیں زانت ءِ سماچو کہ روژنائی ءِ برانزاں بے برمش ءِ چڑکہ ءِ شپ گران ءِ

تالان بُوان انت بلتے ایشی ءِ سرجم بُونگ راہ چاری ءِ او پار لوٹ ایت۔

(۱۸) جورانی اے آسیں لوارزاناں پر چہ تئی سٹنگیں ڈگار ءِ وتی ہوشام ءِ پُروشگ ءِ

شوہاز ءِ گردانت اگاں تو زان ءِے من ءِ ہم بہ گوش گوں اگاں نہ زانے بے میارے۔

(۱۹) جُوانیں گپ ستر جُوان بہ بیت بلتے جُوانیں کارانی ہم دَرور بُوت نہ کنت۔

(۲۰) پہ مٹگ ءِ نہ مٹگ اے بار ہرچ رنگ ءِ تئی کو پگان انت جان دُڑی ترانہ

رکین ایت بلکیں چیر تڑ بنیت۔

(۲۱) پے اے مُردگیں زندء ہما زندگیں مرگ ہزار بر شتر انت کہ نام ات زندگ
بات۔

(۲۲) گوش اَنت پادء کہ چست کنئے ایر کنگ ءے ہم بز ان۔

ہے رنگ ء سیدء شاعری ء ماوانیں چاریں گو شے زاناں ہے عہدء تران ء
کنگا انت، پے دَرور :-

بے سریں راج ء بے سریں سودا
جہندم چہ بادگیر ء کاپر پُرشٹ
شال وٹ پیسر سگار ء ارجان ات
دیناں بے سیتیں گنجیں گوادر شُت

.....

حسد ء کینگ ء کستانی آس ء
جہانے بے میار ء بنگران انت

.....

تزانگ ات اے سستگیں دل بندء بندوکوں کتگ
تئی زہیراں چہ شویں دل ء سنداں چُتور

.....

من پدا چہ کجا بیاراں ہما گوستگیں بہاراں
دل ء سولیں باگ ء دیر انت منی سوتنگ لواراں
چہ من مہ لوٹ ہمبیل ہما وشیانی یاتاں
منا پروشتگ ناگہانی گم ء بیم دہیں مزاراں

.....

تڑانگ اُوں اے کہ وژدلیں بحت اُوں نستگ ات
گم ہزار رنگ ء گوں من گوشتگ ات

.....

چہ من ء دلپروش ءے اگاں نہ ناں
چو اگاں دل پُشتیں منی سد بر پُشتگ ات

.....

سیدء عاقبت سازیں پنت ء سوج شاعری ء دروشم ء بہ بنت یا گوشتن ء پہ
نوکیں پدرتیج ء رہشونی انت۔

جی آر ملّا نمیران انت

۲۵ اگست ء من ء سنگتے ء مبادل ء سرامیجے دیم دات ء جُست کُت کہ
 ”باریں واجہ جی آر ملّا ء بیرانی ء حال راست انت؟“ من گوں اے میسج ء ہبگہ ء
 پدرد ء ملور بوتوں کہ اے چونیں حالے؟ من آئی ء پُسہ دنیگ ء پیسر ہے میسج کراچی ء
 اسحاق خاموش ء گوادر ء جاوید زرین ء سرافارورڈ کُت بلتے منی دل گوشتے واجہ جی آر
 ملّا ء اے اناگتیں مرگ ء حال ء سرافارورڈ کنگ ء نہ ات پدا من وتی دل تسلہ
 دات ء گوشت کہ ”مرچاں بدعتے کپتنگ کہ لہتیں انچیں مردم آست انت کہ مبادل ء
 سرادز وگیں میسج شنگ کن انت ء نامداریں گشندہ، شاعر، ازماکار، سیاست کارانی
 مرگ ء ڈروگیں حال ء شنگ کن انت ء مہلوکات ء تہا یک نہ وٹی ء بے تاہیری یے
 شنگ ء تالان کن انت کہ حد ازانہ اشاں چریشی ء چونیں وٹی ء رسیت“۔ ہے
 حیاں ء منی دل کموش بوت کہ ہو اے دز وگے بوت کنت کہ واجہ جی آر ملّا ء وٹیں
 مزن کوہ بالادیں ہستیاں گوں کس اے وٹیں مسکرا کُت نہ کنت، کسّی دست ء دل
 واجہ ء مرگ ء ڈروگیں حال ء شنگ کنگ ء نہ گرانہ“۔ من گوں ہے حیاں گڑ ء مُنچ
 اتاں کہ چہ گوادر ء جاوید زرین ء پُسہ اتک کہ ”شالا! اے دز وگے بوتیں بلتے اے
 تہلیں راستی یے کہ واجہ جی آر ملّا مرچی بیران بوتگ۔ چہ جاوید ء پدا اسحاق خاموش ء
 پُسہ ہم اتک کہ ”ہو یار! واجہ ہم بلوچی چورہ کُت ء مرچی بیران بوتگ“، نوں اے
 حال پکا بوت کہ واجہ جی آر ملّا ء مارا یل داتگ بلتے نہ زاناں پرچہ من ء انگت انچو
 گمان بوتگ ء ات کہ اتاں واجہ جی آر ملّا مُرت نہ کنت بلتے چوش ہم نہ ات آہم

انسانے ات ۽ مرگ پہ بنی آدم ۽ الم انت۔ انچو کہ عالم گوش انت کہ کسے ۽ کہ مات ۽
 کٹ دیتگ آقبر ۽ ہند ۽ ہم الم ۽ گندایت بلتے نہ زاناں منی دل چیا چو کو دکی کنگ ۽
 ات۔ ہو! اے ”ارتقانی عملے“ زندگی روگ ۽ آہگ ۽ درانی ۽ بیگو آئی ۽ نام انت بلتے
 گار ۽ بیگو اہ ہما کس بیت کہ آچ شتریں کار ۽ کر دے ۽ واہند مہ بیت ۽ ہما مردم کہ
 آئی ۽ روگ ۽ رند ہم گلمات ۽ سرا آئی ۽ کار پد بہ مان انت ۽ آئی ۽ کمی مارگ بہ بیت
 گڑا آابدمان ۽ نمیران انت انچو کہ واجہ ۽ گوں وتی راجی شاعری ۽ وتی راج ۽ رہشٹونی
 کتگ ۽ یک راہ یے پیش داشتگ ات ۽ وتی راج ۽ پُسگاں ذمہ داری ۽ مار شتے
 داتگ، آچوش وایاں ٹوہینتگ ۽ آہاں آکبت سازیں پنت ۽ سو جے داتگ انت،
 آکدی ہم شموشگ نہ بنت ۽ ہر دور ۽ وہد ۽ اے پنت ۽ سوج راج ۽ دیم ۽ کاینت کہ
 آئی ۽ مدام گوں راج ۽ پُسگاں گوشنگ ات؛

او منی راج ۽ رستگیں پُسگ
 بیا ترا مستاگے دیاں نوکیں
 بل دگہ سنیل ۽ گردگ ۽ گولاں
 تو حیالانی مہری ۽ جو کین
 ناں ترا مال ۽ ناں ترا ہنمال
 مرگ انت کلانی چراگ روکیں
 تو ہے حال ۽ زندگے جی ۽؟
 بے سریں کاراں گندگے جی ۽؟

واجہ جی آرملا شاعری ۽ ہوار یک بلائیں زانکار ۽ سیاستکارے ہم بوتگ
 نیپ ۽ پلیٹ فارم ۽ شتریں سیاسی کر دیے ۽ واہند بوتگ۔ ہے وڑ ۽ آئی ۽ شاعری ۽ لہز
 لہز ۽ یک یک گالے ۽ چہ وتی ڈیہہ ۽ گلامی ۽ راج ۽ بڑگی پد بوتگ ۽ وتی شاعری ۽

گوں دائم بلوچ راجی جُمنزء پیش پیش بُوتگ کہ چرے شاعریء چہ ورناء پیرء کماشاں
 زکتء ہاٹیک رستگ۔ ہما زمانگء کہ بی۔ ایس۔ اووتی زوراں بُوتگ گڑا آئیء
 ہر بلوچیء آشوبی دیواناں آئیء خون لہڑ دیوکیں شعرء پر بند بلوچیء نامی نیں گُشنده
 اُستاد عبدالستار، اُستاد شفیع محمد بلوچ، ولی محمد اے دگہ از مکاراں گُشتگ اُنت کہ ہے
 گالء پر بنداں چہ ورنابانی آشوبی جز بگ گیشتر و داتگ گچینی واجہ جی آرملاء اے
 پر بند ہر مجلسء دیواناں گُشتگ بُوتگ۔

مئے ساہ انت بلوچستان
 مئے جان انت بلوچستان
 مئے زندء ہمک دردء
 درمان انت بلوچستان

واجہ جی آرملاء شاعریء اولی دپتر ”بُزن“ باریں چُنت سال بیت کہ چھاپء
 شنگ بُوتگ مرچاں گارء بیگو اہء نایاب انت بائد انت کہ بلوچی اکیڈمی دووار ایشیء
 چھاپء شنگ بہ کنت اے نوکیں پدرتچء سر بہ کنت دانکہ نوکیں پدرتچ چہ ایشیء
 پائندگ چست بہ کنت پرچہ کہ واجہ جی آرملاء اے دپتر ”بُزن“ بلوچی لبزانکء
 مڈیاں شمار بہ بیت۔ واجہ جی آرملاء ناگتیں مرگ نہ ایوکء پے آئیء کہولء بلکن پے بلوچ
 راجء بلوچی لبزانکء یک ٹوہ نیں تاوانے۔ نُوں اے درگتء بلوچی ماہتاکء
 جارجتگ کہ آواجہ جی آرملاء نمبرء چھاپ کنت بلوچیء اے گامگج لک ستا کزایت
 ما اُمیت کنیں کہ ادارہ بلوچی مدام وتی راجی با مردانی رند گیریء کنت۔

ناگمان، آئی، سیاسی، لبرائنکی کرد

اے 1986ء گپ انت و ہدے ما ایف۔ ایس۔ سیء حاترا عطاء شاد
ڈگری کلجء داخلہ زرت۔ اے ہما دورء نوبت ات انت کہ بلوچ مکتبی گل بزاں
بی۔ ایس۔ او یک محکمیں سیاسی، زانشتی، ہیلکاریء بجاہ یے دروشمء ات۔ بلوچستانء
راج دوستیں سیاستء بانداتء ہچ وڑیں گلے نیست ات، پمیشکابی۔ ایس۔ او یک
مکتبی گلے بونگء باوجود گیگء گو میں راجی گلےء تو امیں لوٹاں پیلو کنگا ات۔
پاکستانء اے دگہ راج دوستیں گلاں وتی دیوانء مجلساں وتی کارء خدمت دائمء
بی۔ ایس۔ اوء گورء دورء داتگ ات انتء گو شنگ ات ”اگاں تچکیء ایمانداری،
سنگین تبیء مخلصی دربرگ لوٹے گڑابی۔ ایس۔ اوء نیمگا دلگوش گور بہ کن ات“۔

اگاں ڈسپلن، گلی راہء راہبنداں ہیل کنگ لوٹے چہ بی۔ ایس۔ اوء ہیل بہ
کن ات۔ گواچنی آوہدء بی۔ ایس۔ اوء راہدر برء بگرداں لس کارندہء دراء، گل زانشتی
پہتگیء سربچ ات انت، گلی ڈسپلنء حسابء ہچ وڑیں گلء بی۔ ایس۔ اوء ہمسریء
ہچ وڑیں وسء وا کے نیست ات۔ گلی ادارہاں وتی باسکانی سرا انچیں بے مٹیں گرء
دار (کنٹرول) ے است ات کہ باز کم گلء نصیب بوتگ۔ ہاسٹلاں مجال نہ انت
کہ کستریں سنگتے سینتریں سنگتےء دیما سگریٹے کش ات بہ کنت، اسٹڈی سرکل،
پہتگی پروگرام، بحثء تزانی دیوانانی یک محکمیں دودےء بلوچ چاگردء ہنڈال
جنگ ات۔ اے وڑیں پہتگی پروگرامء مراکش چولس مچی (جلسہ عام)ء وڑے بوتگ

انت کہ ایشانی تہا پادۂ ایر کنگ ۽ جاگہ نہ بوتگ۔ مستریں سنگتانی گیشتر ہے جہد بوتگ کہ نوک باہندی ۽ کستریں سنگت چشیں پُرزن نشنیں برنامہاں گیشتر گوشتانک بدی انت دانکہ آیاں ہیلکاری گرگ ۽ موہ شریں وڑے ۽ رست بہ کنت۔ تربت زون بلوچستان ۽ سرگرمیں ۽ کارکنوکیں زوناں چہ یکے ات کہ ایشی ۽ تہا شاہد پسنی والا، علی محمد شاپکی، ملا ستار گوادری، فقیر محمد ہیر ونکی، محمد اقبال ناصر آبادی، بجا رسول بندی، منصور بالیچاہی ۽ لطیف شاپکی / ہیر ونکی ۽ وڑیں زبردستیں کارکنوک ساڑی ات انت کہ آیاں وتی شپ ۽ روج پہ گل ۽ دیمروئی ۽ کاراں نذر کتگ ات انت۔ منے دور ۽ وہدے گلی گچینکاریانی جار پڑینگ بوتگ ۽ ہنکیننی کابینہ ۽ اُمیت واردیما اتک انت گڑا گیشتر اُمیت واراننی سیادی گول کالج ۽ ات کہ ماشری ۽ سراپجہ آورت ۽ زانت انت۔ بلنے ایشانی تہا یک نامے پٹاپہک نوکیں نامے ات بزاں ناگمان ہمد چومن ۽ یات نہ انت کہ آنجام اگدہ ۽ اُمیت وارات۔ من یک سنگتے جُست کت ”یاراے ناگمان ہمد کئے انت“؟ سنگت ۽ پسودات۔ ”بورڈنگ ۽ انت، اسکول ۽ وانگ ۽ انت، بلنے بازرائیکار ۽ قابلیں سنگتے، ایشی ۽ اسٹالن ۽ کتاب ”قوم ۽ قومیت“ رجانک کتگ۔ لبرانکی ہم مردے، اے وڑیں شیواریں ۽ بودناکیں سنگت گل ۽ سک بازنپ ۽ پاندگ دات کن انت ہمیشکا ایشی ۽ ووٹ الم بدے ات۔“ حیر گچینکاری بوت انت ۽ ناگمان سوب مند بوت۔ ہے وڑے بی۔ ایس۔ او ۽ نہ زاناں چہتمی کونسل سیشن ات کہ 1983 ۽ انضمام ۽ پدشا لکوٹ ۽ برجہ دارگ بوتگ ات اے کونسل سیشن ۽ تہا ڈاکٹر یاسین کہ انوگیں نیشنل پارٹی ۽ سروکے سوبین بوت ۽ چیئر مین جوڑ بوت ۽ کہورخان آئی ۽ وائس چیئر مین ۽ اگدہ ۽ سرا اتک۔

کونسل سیشن ۽ پدی بی۔ ایس۔ او ۽ چیئر مین یاسین بلوچ ۽ پریس کانفرنسے

کُت کہ ”بلوچ راج ءِ دُرانیں راج دوستیں سیاسی قُوت عطا اللہ مینگل، نواب خیر بخش مری ءِ، نواب اکبر خان بگٹی بیا اُنت ءِ یکیں پتر ءِ سراچ بہ بنت ءِ بلوچستان ءِ آجوتی ءِ جمنز ءِ وتی کرد ءِ پیلو بہ کن اُنت“ چمدال اڑ ءِ کڑ ءِ پُرشت ءِ پُروش ءِ وتی سرچست کُت ڈاکٹر کھور خان ءِ آئی ءِ سنگت کہ آیانی تہارزاق، جالب ءِ دگہ بازیں سنگتے ہوار ات اے گپ ءِ سرانہ وٹھی دَرشان کُت ءِ ایرادگیت کہ اے بلوچستان ءِ قُوت نہ اُنت نواب ءِ سردار اُنت۔“

اڑ ءِ کڑ ءِ یکے دومی ءِ سر ازہر شانی ءِ اے آس روچ پہ روچ جمبور بُوہان بُوت۔ پرچا کہ اے جیڑہ ءِ ججالانی دیما بروک پاکستانی چیریں واکدار اتنت۔ دوئیں ٹولی یکے دومی ءِ حوناں تینگے گرگ ءِ واہگ دار اتنت ءِ جاور کُشت ءِ کوش ءِ سر بُوت اُنت۔ باز کور بُوت ءِ باز لنگ۔ فدا احمد بلوچ ءِ وڑیں سنگتے بلوچ ءِ بیادات۔ اے پُرشت ءِ پُروش ءِ بلوچ جمنز ءِ سرین پُروش ءِ بلوچ راج پنجاہ سال پُشت ءِ بُرت۔ ماچہ کالج ءِ فارغ بُوتیں۔

پدا دزاجیں مُد تے ءِ چہ رند عبید شاد ءِ ناگمان ہمد تمپ ءِ تر ءِ تاب ءِ اُتک اُنت ءِ منی مہمان بُوت اُنت، آیاں گوشت کہ ”ما واجہ بشیر بیدار ءِ گورا پہ کارے ءِ انگلیں“ چہ بشیر بیدار ءِ من ءِ گیر اُتک کہ اے پُرشت ءِ پُروش ءِ دُوری کہ چہ بی۔ ایس۔ او ءِ بندات بُوتگ ات ایشی ءِ شول کش اُتگ ات ءِ سر جمیں بلوچ چاگردماں پتا تگ اُت۔

دوئیں ٹولیاںی زُبانی گمکاری یا ذاتی سنگتی ءِ سوب ءِ شاعر ءِ لبرانٹ ہم بہر ءِ بانگ ات انت۔ اے بہر ءِ بانگ یک قدرتی گپے اُت۔ لبرانکی کاروان کہ کچھ بلائیں گلے اُت اے ہم ہے ڈیساں شُت ءِ دو بہر بُوت کہ چریشاں یکے واجہ بشیر بیدار ءِ وند ءِ کپت۔ بزاں چو سیاست ءِ وڑ ءِ لبرانک ءِ تہا ہم ”پُرشت ءِ پُروش ماں

پُرشْت ۽ پُروش، ۽ شومک ۽ ناڈرائی ۽ سرکش اتگ ات۔

چونائی ۽ منی بُن گپ ناگمان انت بلئے منی بُن گپ چومستیں لیرہ ۽ من ۽ نہ
مر ینگ ۽ انت، کوتاہ ایش کہ ناگمان یک درپشنا کیس سیاسی پُشد رے ۽ واہند
انت چہ طالبی ۽ فارغ بُونگ ۽ پد آچہ سیاست ۽ پڑا درکپت ۽ وتی توامیں دگلو شے
لبز انک ۽ نیمگا گور ات کت۔

آگوں وتی چا گردی بنگپاں پُراثریں آزمائکاں بلوچی لبز انک ۽ براہ
ات۔ ایندگہ لبز انکی بنگپانی سراہم آئی ۽ نبشتا نک و ہد پہ و ہد چھاپ بُوت انت۔
بزاں تاک ۽ ماہتا کانی تہا منے گوں ناگمان ۽ شتریں وڑے ۽ نند ۽ نیاد بُوتگ ات۔
بی۔ ایس۔ او ۽ ناگمان ہمد کہ رند تراڈاکٹر ناگمان جوڑ بُوت ۽ مرچاں تہنا ناگمان انت،
بلوچی لبز انک ۽ آپسرے سرکنگ ۽ واہگد ارانی او لی سرپ ۽ ہوار بُوت۔

پہ بلوچی زبان ۽ داں اے و ہد ۽ ناگمان ۽ کتگیں کارمکیں چیدگ انت کہ
ہج کسی نگاہاں اندیم بُوت نہ کن انت۔ آئی ۽ آزمائکاں کتاب ”دار ۽ اسپ“ ہزار
رندا وانگ کرزیت۔ اے کتاب بلوچی آزمانک ۽ ایندگہ دیر وئی کتگیں زبانانی
آزمائک ۽ کچ ۽ اوشتارینگ ۽ یک گرانقدریں جہدے۔ ناگمان ۽ آزمانک ۽
یک گچینی گالوارے، تامداریں ۽ مجگ ۽ تہا ایر کپوکیں رنگے۔

آئی ۽ زبان لس مہلوک ۽ زبان انت کہ واناک ۽ رچوک انت چریشی ۽
ابیدسیاسی بنگپانی سراہم دوگوٹڈیں کتاب ہم نبشتہ کتگ ۽۔
”نگدانک“ ہم واجہ ۽ بے کچیں جہدانی بے مکلیں بروردے۔

ناگمان چوآدگہ بازیں نبشتہ کارانی وڑے نہ انت کہ آیانی کر ۽ تچکیں ۽ یک ۽ ٹکیں
لیکہ نہ بیت گڑا آے کمی ۽ پیلہ کنگ ۽ حاتراوانوک ۽ سنچ ۽ سماء گوں ہوادگیں لبز، بے سر ۽

پادیں جوڑشت (ترکیب) ء مانگیش اتگیں پگر ء گوما پیڑ انت۔ بلے آئی ء ساچشت ء
 باتن ء ہیج اے وڑیں چیزے نہ بیت کہ آوانوک ء جوانی ء راہشونی ء کت بہ کنت۔
 ناگمان ء لیزانکی شاہکار بلوچی زبان ء لیزانک ء بے بہائیں مدی انت۔

ناگمان ء مستریں کمال آئی ء گوئد نیسیسی (مختصر نویسی) انت کہ آئی ء چہ آدگہ
 لیزانتاں جتا کنت۔ آشاہگانیں بنگپاں گوں انچیں از می شیواری یے ء نزارایت کہ
 بنگپ ء بالادہم اثر آماج نہ بیت ء تاکانی تاک سیاہ کنگ ء دلسیائی ء چہ ہم رکیت۔

”نوکار“ (Update) واجہ ء لیز ء گالبندانی رد ء بند داتگیں کتابے کہ
 اے سیاسی، لیزانکی، زانشتی ہروڑیں لیز ء گالبندانی کسانیں امبارے۔ اے لیز ء
 گالبند کتر پٹ ء پول ء گیشتر واجہ ء جند ء پگر ء پیداوار انت بلتے کتاب ء وانگ ء
 شری ء سماکپیت کہ آئی ء اے کارگوں چچوہورتی ء کتگ۔ ”نوکار“ (Update) ء
 گیشتریں لیز ء گالبند زبان ء رواج گران انت کہ ایشی ء ما پہ بلوچی زبان ء نیکیں
 پالے سر پدیں۔

بلتے سیاسی لیکھی ورنابانی تہا ناگمان گیشتر وتی گچینی کالم ”گواچن“ ء وسیلہ ء
 نامدار انت اے سکیں کوہنیں کالے کہ ایشی ء تہا آگوں دو سے رد ء تہا پورا تیں
 بنگپ ء انچیں شیواری یے ء چاگرد کنت کہ باز مرد مزن مزین نبشتانک نیسیگ ء
 پدہم اے وڑ ء گوں بنگپ ء انصاف کت نہ کنت۔

گران ء سنگینیں بنگپاں تزون ء مسکراہ ء زبان ء انچو دیم ء آرگ کہ آئی ء
 ابرم (فطرت) آماج مہ بیت، ناگمان ء انچیں کمالے کہ چریشی ء باز کم نیسیکار
 بہر و مند بوتگ۔

ناگمان ء ہما سنگت کہ ملتی سیاست ء دوران ء گوں آئی ء ہما ہدار بوتگ

آنت مرچی چر آہاں گیشتر بیورو کریٹ آنت۔ مزن مز نیں منصبانی سہرا آنت، چہ
 پنجابی ء رستگیاں واک ء اختیار ء بد مست آنت ء بڑگیں ء لگتھالیں بلوچ راج ء حوناں
 چونسگ ء آنت بلتے ناگمان انت چہ ہروڑیاں پولنگاں وتی دامن ات پھریز اتگ ء
 گوں یکشلی ء وتی قلمی جھد ء دزگٹ انت۔

مارشٹانی گمان ء ٹوہینگ ء بلوچ راج ء بلوچی زبان ء بلوچ راجی جمنز ء
 ناگمان ء زلورت انت اللہ آئی ء نحت ء امریہ دنت۔

نمیر انیس وفا

چیزے روچ پیش من گوں مئے ہندء وزیر اصغر رندء جاگہ یے ڈیک وارت ء گندء نند بوت ء سلام ء دُعاء چہ رند، گپ گپ ء من آئی ء را اقبال رازء شاعری ء کتاب ء چھا پگ ء کنگ ء آئی ء اے گا مکیج ء ستاہ کُت کہ گوں توجیل ء سنگتاں آئی ء کُتگ ات۔ آئی ء گوشت ”ہو من لوٹاں کہ اے تک ء دلگوش بہ دیاں۔“

بزاں وتی رُبان ء لبرانک ء دیر وئی کاراں گا مکیج بزوراں آئی ء اے اوں گوشت کہ ”شما سنگت اگاں من ء کنگ بہ کن ات من مدام گوں شما لبرانکی کاراں گوں ہمراہداری کناں اگاں شُمے نزدیک ء انجیں سنگتے است کہ وتی کتابے چھاپ ء شنگ کنگ لوٹا ایت“ من گوشت ”اے وڑیں سنگت باز است کہ آوتی کتاباں چھاپ ء شنگ کنگ لوٹا انت“۔ بلئے من آئی ء گوشت کہ ”گل محمد وفاء کتاب است انت ء من سرپداں کہ آئی ء مواد است انت اگاں ہمیشی ء تو چھاپ کنگ ء بدی ءے، باز جوان انت“ آپرے کارے کنگ ء ساڑی بُوت ء ہو ات کت ء من ء گوشتے کہ ”مواد ہر کسی گورا انت تو دیمے بہ دئے“ من گوشت ”مواد کراچی ء اسحاق خاموش ء گورا بنت یاصبر سجاد ء، من جُست ءے کناں“ پدا من گوں اسحاق خاموش ء رابطہ کُت ہمے وڑا کتاب ء بزاں وفاء شاعری ء سیمی دپتر ”نشان“ ء چن ء لانیچ بندات بُوت۔ اسحاق ء من ء اوں گوشت کہ تو چیزے نبشتہ بکن۔ من گوشت کہ ”وفاء ازم ء شاعری ء سرانہشتہ کنگ سک گران انت آئی ء گوں لہتے ہمگر نجیں یات ء زہیر ء آئی ء چندے

باروا بہ گندے چیزے نبشتہ کُت بہ کنناں کہ آئی ء ازم ء شاعری چوزند ء وڑاچہ اے دگہ
 شاعر اں جتا نیں ازمے بُوتگ، برے برے آوتی دُنیا ء شُنگ، پہک حیا لانی دُگنیا
 ء، لبز ء شاعری ء دُگنیا ء۔ اے دوران ء آئی ء وتی و رگ ء و پسگ شودگ ء پلگا رگ ء
 سُد ء سماء نہ بُوتگ۔ ہے دوران ء مہلوکات ء گوشتگ و فاگنو ک انت بلتے ہے گنو کی
 ء دوران ء آئی ء انچیں گپ جنگ گشے زاناں فلاسفرے جبر ء انت۔ برے برے
 انچیں گپ جتگئے تو گوشتگ زاناں تو کلی مسّت انت ء برے برے تو گوشتگ کہ
 کامریڈے گپ ء انت ہمیشکا آئی ء گشاں کہ چو درین ء بازیر رنگ ء دُرُوم بُوتگ
 انت۔ منایات انت یک رندے جُون، جُولائی ء ماہ ء آئی ء جیکٹ ء گورا بُوتگ کہ
 مدام چہ ہیداں میچل بُوتگ ء یک رندے پُچرانی کوارٹر ء کہ ٹمپ ء داشتگ ات ء
 من مدام بیگا ہاں آئی ء چارگ ء شُتگاں گنداں کہ وتی سراوت ساہگ ء انت۔ آئی ء
 زندگی ء بازیر کسہ ء جبر انت کہ و شکند جوڑ بُوتگ انت۔ راست انت کہ آہاں نبشتہ
 کنگ بہ لوٹے کتا بے بنت، بلتے مئے تھا آسُنج ء بُودنیست۔“

گوں آئی ء مئے لبز انکی دیوان ینگ رائٹر سوسائٹی ء کارگس ٹمپ ء بُوتگ
 ات 04/04/2004 کہ منایات انت اے روچ ء جبر ء ساچان ات ء دگہ یک
 مہمانے مئے گورا اتلگ ات، عصاء واہگ! ہے روچ ء مئے ہند ء دُرانیں کلمکار ء
 شاعرانی دیوانے بُوت کہ وفاء عصاء واہگ ہے دیوان ء مہمان ء خاص ات انت۔

پدادومی دیوان مانہ زانت کہ اے مئے گڈی دیوان ء گڈی دیدار بیت
 مقبول مبارک ء ہوٹلے پچ کتگ ات اے ہوٹل مئے ہند ء شاعر ء کلمکارانی منجبل ء
 ٹھکانہ ات بزاں ٹمپ ء کش ء کڑ ء دمگ آسیہ آباد، پھل آباد، نذر آباد ء گومازی ء
 سنگتانی سراے ہوٹل ء کپت گڑا الی ء سرے جنگ اتے اش۔

یک روچے اُستاد خورشید، ظفر اکبر، اسماعیل آصف، حاصل بیوس، مقبول

مُبارک ءِ دِگہ بازیں سَنگت مقبول مُبارک ءِ ہوٹل ءِ نِشَتِگ ءِ پکنکے ٹہینگ ءِ ایتیں
ہے و ہدءِ وفا مند ءِ ٹیچر ات ہے سہت ءِ وفاوں اتک ءِ رس ات، دُرستاں گوشت
”شکر انت وفا تو ہم گون کپتے گون، مرچی بیگاہ ءِ ما پکنگ ءِ روگ ءِ ایں تو اوں بیا
گون“۔ دُرستیں سنگتاں زور دات ءِ وفادعوت دات کہ ہو تو ہم بیا گون، بلتے وفاء نہ
من ات ءِ گوشت ”یار منی روج یکے باندا موکل انت منا لوگ ءِ کار است من ءِ یہ
بکش ات کہ من اتک نہ کناں مرچی بیگاہ شما کہ باز گوش ات من باندا سہب ءِ سرا
کایاں شما من ءِ جاگہ ءِ بگش ات گون“ سنگتاں گوشت کہ ”کلمانی ءِ کور“ ءِ رویں تو
ہمودا بیا لمی ءِ بیا“ ما بیگاہ ءِ شتیں سہب بُوت ما وفاء و دار کت بلتے وفاء نہ یتک لہتیں
سنگت پہ کارے ءِ حاترا ٹمپ ءِ بازار ءِ شت انت من سنگتاں گوشت کہ ”وفاء بچار
ات گون اگاں شما وفا ڈیک دات گڑا وفاء الم بیار ات گون“۔

ہے سنگت کہ بازار ءِ شتگ ات انت و اتر کہ اتک انت ایشاں وفاء بدل ءِ
اے شو میں حال گون ات کہ وفا آزیان ءِ موٹلے ءِ دام (ایکسیڈنٹ) بوٹگ۔ چرے
حال ءِ اشکنگ ءِ دُرستیں سنگت پریشان بُوت انت ہے سنگتاں پدا گوشت کہ ”شکر
الحمد اللہ چوٹپی نہ انت پریشانی ءِ گپے نہ انت بس کمک ٹپی انت پدا دُرستاں گوشت
کہ شکر انت اللہ ءِ یار وفاء ہج مبات“ ظفر اکبر ءِ گوشت ”ہو شکر انت گل محمد وفاء ہج
مبات“ مغرب ءِ مالوگ ءِ تکیں ژند ءِ پندا تیں سہب ءِ مہلہ چہ ٹمپ ءِ دُرستیں مسیتاں
جار شتگ بُوت کہ کونشقلات ءِ ماسٹر گل محمد وفاء وفات کتگ۔ گل محمد وفاء وفات
کتگ۔ آخر کہ لگ ات! آئی ءِ جتائی ءِ تیر بزاں مارا لگ ات۔

اے اعلان ءِ گون منا چنچک رنج ءِ پریشانی ءِ درد بُوت گون لبرزاں نبشتہ
کنگ نہ بیت۔ گیش ءِ گیوار ءِ رند من دیم پہ کونشقلات ءِ شتاں وفاء مییت ایر ات ءِ
آئی ءِ دُرائیں سیاد ءِ وارث دوست ءِ سنگتانی ملوریں دیم ابیتکیں نِدارگ تیوگیں

چاگرداء بے تواریء ابیتکی ء گم ء جمبرء گوشتے زاناں کونشقلات ء مان شاننگ ات،
 مردمانی هواریء دزچک ء دارکوه ء مچکدگ امام ء هوٹل ء دیم ء ہماڈیمپگ کہ وفاء
 نام ”بولان“ کتگ مدام بیگاہاں نشنگ ء دیوان اش کتگ ابیتک ابیتک ات انت
 انچوگوشتے زاناں وفاء تواریتوگیں کونشقلات ء جسگ ء ات۔

چوں ابیتک ء نہ وش انت گشتے بازارتئی

ننیکہ کوه بُر زانت ء نہ مچکدگ ڈولدارتئی

دزستیں مردم تواریپر کنگ بُوت انت کہ بیات وفاء گڈی دیدارء بہ کن ات
 آئی ء دیدار کنگ ء گوں یات ء زہیرانی لڑے پدا بندت بُوت۔ مدام مئے دیوان ء
 گوشتگ ء وهدے من مُرتاں منی اے شعرء منی کبرء شک ء سراز لور نبشتہ بہ کن ات۔

زریان بنت روچ ء شپ تہار نہ زانت

مارا رنجین ایت تئی ودار نہ زانت

من حیالانی براگ گردینت انت

تو من ء نیادی ء پلار نہ زانت

من ستر واہت واہگ ء بالاد

تو زہیرانی لڈ ء بار نہ زانت

سر پہ چنت پلاں کئے پہ دوزوائی

پرچی ء اتکے وت بہار نہ زانت

من ترہینت درد ء تو گدینت ریشے

اوپے باتاں کہ من کرار نہ زانت

تا ہما وهد ء زند آسر بُوت

تو نہ کُت جُست ءِ من پکار نہ زانت

تو کُجام حالت ءِ وفا پُرس ات

من وتی چند ءِ گالوار نہ زانت

وفاء وتی خاصیں سنگتانی دیوان ءِ وتی شعر و شگٹی ءِ ہم گوشنگ انت خاص

آئی ءِ وتی اے شعر مدام گوشنگ:

مہ باتیں دل کہ جنجالاں شמוש ایت

وتی رنجینتگیں سالان شמוש ایت

وفا ہر کس گوش ایت ما بد وفائیں

بزاں مئے گوشنگیں گالاں شמוש ایت

بلئے سد بڑن کہ آئی ءِ زندگی ءِ گوں آئی ءِ وفا نہ کُت ءِ بلوچی ءِ اے

مہروان چہ مارا سست ءِ جتا بُوت بلئے آئی ءِ گوشنگیں گال ءِ گپتار آئی ءِ مدام

نمیران کن انت۔

اقبال رازءیات

توجیل لبرزانکی مجلس ء باسک ء سنگتاں دِگہ یک بلائیں گامگیچے چست کُتگ
 ات ء دِگہ یک ذمہ داری یے زُرَتگ ات کہ آوتی اے جُہد ء کوشستاں ہم سوب
 مند بُوت اُنت کہ مرچی ہے جُہد ء کوشست ء محنت ء برورد اقبال رازء شاعری ء
 کتاب ”زردء پرتلگیں خون“ ء دُرُوشم ء مئے دیم ء اتلگ۔ ایشی ء چہ پیش ہم ”توجیل“
 ء باسک ء سنگت وتی چاگردی لوٹ ء گزرائی پیلوکنگ ء حاتراکجام نہ کجام وڑ ء پیچھے ء
 وتی جوانیں کردے اداکنگ ء اُنت کہ آلیب ء گوازی ء دُرُوشم ء بہ بیت، کسمانک ء
 تاُمُر یا تاک ء تاکبند ء چھاپ ء شنگ کنگ ء دُرُوشم ء بہ بیت۔ گو شگ ایش
 انت کہ اے سنگتاں وتی وس ء واک ء اے جُہد برجاہ داشنگ کہ مہلوکات ہم ایشانی
 اے جُہداں ساڑا ہگ ء اُنت کہ ہے مہلوکات ء دوستی ء واہگ ء دلبدی ء پدا
 ”توجیل“ ء دومی تاکبند ہم شنگ ء تالان بُوت۔ انوں کہ آہاں ہد اُمُرزی نیں اقبال
 رازء شاعری ء دپتر ”زردء پرتلگیں خون“ نژ آوَرَتگ ء شنگ ء تالان کُتگ۔ الم ء
 توجیل ء سنگت لکھ لکھ ستا ء توسیپ ء حقدار اُنت۔ ایشی ء چہ ابید اے کتاب ء چھاپگ ء
 شنگ کنگ ء واجہ اصغر رند ء ہم مزنین دستے است انت بزاں آئی ء اے کتاب ء
 دُرستیں حرچ ء درچ وتی کوپگاں زُرَتگ اُنت ء وتی زُبان دوستی ء ثبوت داتگ ء وتی
 لگت مالیں نبشتہ کارانی حیال داری کُتگ۔ باند انت کہ آلبرزانکی اکیڈمیماں ہم

مدت ۽ مُک ۾ کنت تنڪه اقبال رازءِ وڙيس دِگه انڇين بازيس گارءِ بيگوا نئين نوشته
 كاراني سياهگ شو باز کنگ ۽ چهاپگ ۽ ديم ۽ آرگ ۾ بنت۔ اے بلوچي زبان ۽
 لبرانڪ ۽ مال ۽ مڏي آنت که چرپيشي ۽ نوکيس پدريچ هم وتي کوهنين هماشاعر ۽ نبشته
 کار ۽ بلوچي کواساني بابت ۽ زانڪار ۽ سر پدريت که مرچي آمنه نيام ۽ نه آنت يا که
 آوده ۽ نرنديں گو رگنداں گار ۽ بيگواه کنگ آنت يا وتي کجام هم یک نگيگيں جاوړ ۽
 لاچارے ۽ سبب ۽ وتي سياهگاں مهلوکات ۽ ديم ۽ آورت نه کن آنت نون پچه حاترا
 اے مئے نوکيس پدريچ ۽ زبان دوست ۽ هم امر دمانی ذمه واري انت که آواجه حداء
 توفيق داتگ آنت که پرے کاراني واسته مالي مُک کت کن آنت ۽ وتي گاريں
 لال ۽ گوهر اں چن ۽ کجاہ ۽ کمات کن آنت ۽ راج دپتر ۽ هدامي وتي نام ۽ درج کنائين
 آنت۔ اے درگت ۽ اقبال رازءِ کتاب ۽ چهاپ کنگ ۽ توجيل ۽ باسک مير اصغر رند
 ۽ واجه لطيف آرات که آئي ۽ کتاب ۽ چن ۽ لانچ ۽ باز مُک کنگ، ايشاني هزمت الم ۽
 شموشگ نه بنت۔ وهديکه اقبال رازءِ کتاب چهاپ ۽ شنگ بونگ ۽ رند توجيل ۽
 سنگتاں من ۽ اقبال رازءِ کتاب ۾ طيکي دات گڑامن وتي اسکول ۽ دور ۽ زمانگ ۽
 تزانگاں کپتاں که بزاں هدامزي اقبال راز مئے دومي جماعت ۽ استاد بوتگ ۽
 پدا آیک دراجين مڈتے ۽ واسته تُمپ هائي سکول ۽ پوسٹ بُوت گڑا آمنه پپتيمي
 جماعت ۽ انچارج بُوت که اے کساس 1983 ۽ گپ انت من ۽ شمري ۽ يات انت
 که یک روچه آئي ۽ ”بلوچي لبرانکی ديوان“ ۽ نيگ ۽ چه چهاپ بُوتگيں تا کبندے
 که ”نوکيس تام“ آئي ۽ نام آت آئي ۽ دست ۽ آت ۽ آتک ۽ حاضري ۽ گرگ ۽ رند آئي ۽
 مارا کتاب پيش داشت ۽ درائينت ”شماران ات که مارا ۽ شمارا وتي چند ۽ یک ماتي
 زبانے آست انت؟“ آئي ۽ پدا وتي گپ برجاه داشت ۽ گوشت ”اگاں مرچي سرکار
 مارا ۽ شمارا وتي ماتي زبان ۽ که مئے حق انت تعليم نه دنت گڑا باسد انت ماء ۽ شما ايشي ۽

وت بُوانیں، نبشتہ بہ کنیں ءِ دومی سنگتاں ہم ایشی ءِ وانگ ءِ زانگ ءِ سکین ءِ بہ دتیں۔
 مرچی من شُمارا گوشاں گوں کہ بلوچی گران نہ انت سک شیر کن ءِ آزان انت“ ہے
 گیاں گوں آئی ءِ پد ابلیک بورڈ ءِ سرا واجہ بشیر بیدار ءِ اے لچہ نبشتہ کُت۔

ناچی بیا ناچے بہ کن

پہ مئے دل ءِ ماندارگ ءِ

مرچی دگہ ساچے بہ کن

پدا ہے لچہ مارا نبشتہ کنا نینت ءِ دومی روچ ءِ مارا ہے لچہ گوش داشت ءِ پدا
 مدام مارا بلوچی ءِ نبشتہ کنا نینت ءِ ما گون حُب ءِ واگے بلوچی نبشتہ کُت ءِ ونت ءِ منی
 چہ ہما گوں بلوچی ءِ سیادی یے جوڑ بُوت۔ ہما انت کہ من اے سیادی گوں نزوریں
 بالاد ءِ وتی وس ءِ واک ءِ انگت برجاہ داشتگ کہ اے دُست واجہ حد اُمزری اقبال
 راز ءِ سکین ءِ برکت انت کہ مادولبز بلوچی ءِ ونت ءِ نبشتہ کُت کنیں۔

اے درکت ءِ توجیل ءِ سنگتانی ستاہ ءِ توسیپ کنگ ءِ چہ ابید آہانی مینت ءِ ہم
 گراں کہ آہانی جہد ءِ برکت ءِ چہ وتی زُبان دوستیں اُستاد ءِ یات ءِ ترانگ ءِ کپتیں ءِ
 آہانی اے ٹیکی کہ اقبال راز ءِ کتاب ءِ دُروشم ءِ مارا بخشتاگ کہ اے اقبال راز ءِ
 یات ءِ ترانگاں دائم نمیران کنت۔

زاهد پڑاہ

من وتی نادُرائی ء سبب ء کہ تحت ء باہوٹاں چہ تر ء تاب ء کپتگاں پمے حاترا
 گیشتریں و ہدوتی لوگ ء تحت ء سرا گوزایت ء دائم دردانی دیمپان ء ماچاں، برے
 درد گیش بنت ء برے من۔ آروچاں کہ درد ء دور کم تربنت گڑا سنگت من ء فون کن
 انت ء منی چارگ ء کاینٹ ء دیوان بیت ء وڑ وڑیں سر حالانی سرا گپ ء تران ء حال
 ء احوال بیت چو کہ لبزانک، سیاست، موسم، شکار، درچک ء دار، کوہ ء کور ء چا گردی
 سر حالانی سرا گیشتر گپ ء تران بیت ء چا گردی گپ ء تران بہ بیت ء نشہ ء نشہی ء سرا
 گپ مہ بیت گڑا گپ بزاں ناسرجم انت پرچہ کہ نشہ نوں مئے چا گرد ء یک
 بہرے جوڑ بوتگ ء اے تہلیں راستی یے۔

ہے وڑا یک روچے سنگت منی لوگ ء، منی چارگ ء اتلگ ات انت گڑا
 گپ گپ ء یک سنگتی ء دڑاہینت ”ماسٹر! تو سر پدے مریچی زاهد پڑاہ ء ٹمپ ء
 آپکچینج ء بلاہیں ٹاور دور داتگ۔ آسن ء دُڑی ء شنگ پدا پولیس ء کپتگ ء بُرتگ ء بند
 کتگ ء من حیران بوتتاں اے واستہ اناں کہ آبند کنگ بوتگ بلکہ اے واستہ کہ اے
 بلائیں ٹاور باریں چنت سدُف بُرز انت ایشی ء گوں وتی لاگر ء ناتوا میں بالاد ء چون
 دور داتگ؟“ زاهد پڑاہ کہ ہیر و ن کشگ ء سبب ء آئی ء نام پڑاہ کپتگ ات کہ مرگ
 زدیں لاگریں، ڈنگر پٹ ء سیاہ تابیں بیست ء پنچ سالی ٹمپ ء یک کوہنیں ہیر و مینی ء

شاہی دُزے کہ سالے ء شش ماہ دُڑی ء کیس ء بندِ گ بیت کہ وت گوش ایت
 ”تھانہ منی لوگ انت“ کہ نوں پولیس ہم آئی ء چہ بیزار انت ء آئی ء کیس ء ہم نہ
 زورایت۔

اے پچ نیل ایت ایشی ء دُرائیں مر دُم دل سیاہ کتگ انت، برے یکے ء
 دُکان ء جنت، برے یکے ء لوگ ء دور کنت ء سلینڈر ء موٹراں دُزایت ء برے
 ہسپتال، آپیکینج ء اسکولانی کُرسی ء ٹیبیل ء دروازگاں کش ایت ء بہا کنت ء ہمے ناشریاں
 ء ایچولٹ کہ ایشی ء پولیس ء مر دُمانی دست ء وارنگ من گشاں دُنیا ء دگہ چُشیں
 مر دُمے درنیت کہ بہ گوش ایت ”من گیشتر لٹ وارنگ“ اگاں اے دگہ ملکے ء
 بُو تین گینز بک ء الم ء ایشی ء نام ایتلگ ات ء مر دُم حیران انت کہ اے نزوریں بالاد ء
 اے چُون لٹ ء کُٹ سگ ایت ء انگت زندگ انت۔

باز براں کہ من ایچو و پسگ ء کہ دم براں ء منی تب شر تر بیت گُڑا منی نا کومن ء
 وہیل چیسر ء سرا بارت وتی دُکان ء کاپر ء چیرا نادین ات کہ روڈ ء سرا انت کہ چہ ہما
 بازار ء مر دُم، سنگت ء پجاروک ء ملکتی منا گند انت گُڑا منی کُڑا کاینت ء من ء دُروت ء
 دُرہبات ء حال ء احوال کن انت ء من بازوش باں ء من ء تاہیر رسیت۔ ہما منی سنگت
 سعید ء شعیب کاینت گُڑا آمن ء وتی ہمرائی ء وہیل چیسر ء سرا چداں کمودیم تر ء مارکیٹ ء
 برانت گوں کہ ہمے روڈ ء سرا یک کسانیں بلتے رشیں مارکیٹے کہ ادا ظفر سُنار ء دُکان،
 سلیم نواب ء پٹول ء دُکان، اجمل ء حجام ء دُکان، سلام بلوچ ء کیبن ء دُکان ء دیم پہ دیم
 یونس ء ہوٹل انت۔ ہمے پیم یک روچے سعید ء شعیب ء من ء مارکیٹ ء آورت ء ظفر
 صادق ء دُکان ء دیم ء نادینت گُڑا دُستیں سنگت اتک ء منی چپ ء چا گرد ء نشت انت ء

مئے دیوان بزبوت کہ انا کہ زہد پڑاہ ہم ہمارست گوں گڑاسنگتاں آتوارکت ء ہدا
نادینت ء گپ پرمائینت پرچا کہ ایشی ء گپ دُرستاں وش بنت گیشتر وتی دُرئیانی
کسہاں گوں وتی ”اسٹائل“ ء کنت ء مردم سک کندانت۔

من ء کہ دیست ء گڑا گوشتے ء ”شرانت ماسٹر جان من ترا مرچی
دیست دیرانت کہ تو من ء زرنہ داتگ مرچی پنجاہ کلدار بدئے گوں کہ من سک
پلجاں“ کہ ہیروئی وتی زبان ء پلجی، نگیگی ء بے تاہیری ء گوش انت۔ گڑا یک
سنگتے ء درائینت ”انناں ماسٹر ایشی ء زرنہ مدئے کہ مرچاں شوم شیشہ کش ایت کہ
نوکیں نشہ یے“ من جُست کت ہو ”زہد تو شیشہ کنگائے“؟

”ہو، ماسٹر!“ آئی ء وتی سرکچینت ء پسہ دات۔

”زاناں تمپ ء شیشہ رسیت؟“ من جُست کت۔

آئی ء پسہ دات ”انناں آوڑانہ رسیت بلتے لہتے کشوک بالیچاہ ء مند ء رونت
وتی کشگ ء واستہ کارانت ء مئے کڑ ء ہم کمو کمو بہا کن انت، من الہی بخش جانی ء کڑا
زوراں بلتے ماسٹر جان اے کم بحت پنجاہ کلدار ء سک کم شیشہ دنت پورہ موری
سرے نہ بنت مئے پلجی ہم نہ روت“ آئی ء یکپارگی درائینت ء سہتے ء رند پدا گوشت
ء ماسٹر جان من یک روچے آدمیم پہ دیم ء ٹک ات ء گوشت: ”توزان ئے کہ
من ہے گپ ء وتی پت ء دیمہ ہم کناں الہی بخش جانی گڑا کئے انت؟“ من گوشت
کہ ”مارویں لوگ ء وتی مات ء گہارانی سراں پروشیں، دُڑی کنیں، پنڈیس ء دگہ
باریں چے چے کنیں ء زرشوہاز کنیں تی کڑا ہیروئن ء شیشہ زوریں بلتے تو انچو کم دیئے
کہ اکاپ ء مئے نشہ ہم پورہ نہ بیت تو کہ اے وڑکنے گڑا من دُرستیں ہیروئی آں یکجاہ

کناں ءِ دگہ دیکھے رویں بہا زوریں! گڑا ماسٹر جان آئی ءِ زانے من ءِ چے گوشت؟“
آئی ءِ منی دِلگوش گوں وت کنا نینت ءِ در ا نینت۔

”چے گوشت باریں جانی ءِ؟“ من گوں بچکندگی ءِ جُست کت۔

گڑا آئی ءِ پدا وتی گپ بر جاہ داشت ءِ در ا نینت کہ ”من ءِ الہی بخش جانی ءِ
گوشت کہ چچ مہ گوش ءِ جبر مہ کن ترا دِ گرانی کار ءِ کار نیست، مرچیک ءِ رند تر ا باز شیشہ
دیاں تو چچ جبر مہ کن۔“

پدا آئی ءِ در ا نینت ”ماسٹر جان! تو بلے زانے کہ من مدام حقیں گپ ءِ
کناں ءِ من ایوک ءِ وتی واستہ نہ گشاں من دُستیں نشہ کنوکانی حق ءِ گپا ہاں! انصاف بہ
کن دُستاں یک وڑا باز بہ دے۔۔۔ انچونہ انت ماسٹر؟“ آئی ءِ من ءِ ہم وتی ہم
پنت کنگ ءِ جُهد کت ءِ جُست کت۔

آئی ءِ گوں ہے گپاں گوں نشنگیں مردُم ءِ منی سنگت کندگ ءِ لگ ات
انت ءِ من زانت کہ مردُم ہے واستہ کندگ ءِ انت کہ ہیر و سنی ہم وتی حق ءِ انصاف ءِ
گپ ءِ کن انت۔

گپ وٹ پکائی ءِ کندگی گپے ات بلے آئی ءِ ہے گپاں من ءِ کندگ ءِ چہ
گیش جیڑگ ءِ لاچار کت ءِ من وتی دل ءِ گوشت دریگتیں مئے بلوچ راج ءِ ہم زاہد
پڑاہ ءِ وڑیں حق گوش، دیم گوش ءِ ایمانداریں رہشون ءِ راہدر بردرا تکلیں۔

(دِلگوش: اے نبشتا نک ءِ بُجائی حیاں تا مرچہ ”کاپر ءِ چیر“ ءِ زورگ بُوتگ)۔

اسٹریٹ چائلڈ فٹبال ورلڈ کپ

لیاری پاکستان ء فٹبال ء بھجل گوشگ بیت۔ مستریں گپ ایش انت کہ
 لیاری ء مہلوک باریں چنت پشت ء پیپلز پارٹی ء مردم انت ء آئی ء مستریں ووٹ
 بینک انت ء سندھ ء مدام پیپلز پارٹی ء حاکی انت بلتے بڑنی گپ ایش انت کہ زند ء
 بٹنی حق ء آسراتیاں بل ہے ورناء فٹبالر ء اید کہ گوازیانی لیبیانی واستہ ہم پیپلز پارٹی ء
 حاکماں چچ نہ کتگ۔ انوں ہم سندھ ء پیپلز پارٹی ء حاکی انت ء سروریر ہم پیپلز پارٹی
 نیگ انت بلتے انچوگمان بیت کہ گوں سندھ ء سروریر سید قائم علی شاہ ء لیاری ء نحت ہم
 واب انت ء اے لیاری ء دمک ء کشکانی مراڈونا، رونالڈو، میسی ہے دمکاں چہ ودی
 بنت ء ہماں چہ ہلاس بنت۔۔۔

برازیل ء اسٹریٹ چائلڈ ورلڈ کپ برجم دارگ بوت انچو کہ چہ نام ء پدرا انت
 کہ اے ہماز ہگ انت کہ آدمک ء کشکانی سر ء گوازی کنوکیں زہگ یا فٹبالر انت۔
 تجکیں گے کہ اشرافیہ تبک یا سیر ء ازگاریں مردمانی زہگ دمک ء راہ ء
 کشکانی سر ء لیب نہ کن انت بلکیں آہاں ہر وڑیں آسراتی است بزاں ”گراسی
 گراؤنڈ“ کلب، لیبی ساز ء سامان ء دُرستیں آسراتی! اے کہ دمک ء کشکانی سر ء لیب
 کن انت، اے زہگ چہ دُرستیں لیبی آسراتیاں ز بہر انت ء نیکہ ایشاں حکومتی کمکے
 گون ء نیکہ ایشانی پت ء مات ایشانی لیب ء ہرچ ء درچاں سگ ات کن انت بلتے
 وہدیکہ برازیل ء اسٹریٹ چائلڈ ورلڈ کپ ء دُگنیا ء ہے زہگانی لیب دیست گڑا حیران

بوت انت کہ اے ہما زہگ انت کہ مدام دمک ء کشکانی سرء لیب کن انت ء ایشانی لیب ء بندات ہم ہے دمکاں چہ بوتگ اشاں ننکہ شتریں کلب ء گراؤنڈ ء نیکہ دگہ ڈٹی کوچانی چیردستی ء ایشاں وتی لیب بندات کتگ ء درستیاں چہ وشیں ء حیرانی ء گپ ایش انت کہ اے زہگاں برازیل ء ورلڈ کپ ء پاکستان ء نیمگ ء لیب کت ء وتا مٹارینت ء سیمی نمبر ء اتک انت۔ زہگانی تہالیاری ء بلوچ زہگ ہم گون ات انت کہ آہاں شتریں لیب پیش داشت ء پاکستان ء وش نامی ء وتی شتریں کردے پیلوکت ہے لیاری کہ دائم ء گینگ وار، منشیات پُروشی، دُزی ء ڈنگی، ٹارگٹ کلنگ ء آوارجنی ء دگہ بازیں سلکاریانی نام ء آئی ء یک پجارے ات ء ہے سلکاریاں دنیا ء دیما پیش دارگ ء شنگ ء تالان کنگ ء الیکٹرانک ء پرنٹ میڈیا ء مزین دستے بوتگ۔ بلتے ہے لیاری ء شتریں فٹبالر، باکسر، گشنده ء ازمکار، سیاستدان ء لبرانہ ہم ودی کتگ بلتے اے درست دُگنیا ء دیم ء اندیم انت ء مرچی پاکستانی میڈیا ء برکت ء بس لیاری ء سلکاری گنگ بنت بلتے اسٹریٹ چائلڈ فٹبالراں اے پڈرکت کہ لیاری ایوک ء سلکاریانی بھجل نہ انت ادا شتریں فٹبالر باکسر، سائیکلسٹ، گشنده ء ازمکار است انت۔ مرچی پاکستان ء تیوگیں جیڑہ بس کرکت انت۔

ہے کرکت ء لیبیاں بنگلہ دیش ء ٹونٹھی ورلڈ کپ ء سل ء کم شتریں وڑے ء پُروش وارت ء وتی دیم سیاہ کت ء پاکستان ء سر جہل کت بلتے شاباش انت ہے اسٹریٹ چائلڈ فٹبالراں کہ آہاں شتریں وڑے ء لیب کت ء پاکستان ء نام رُژناہ کت نوں زانگ بیت کہ اگاں اے ملک ء فٹبال ء سرء زر ہرچ بہ کتیں یا کہ دلگوش بہ داتیں گڑ امرچی پاکستان ء فٹبال ء ہم نام ات بلتے اے گپ ء ہر کس زانت کہ پاکستان ء

فٹبال ۽ پشت ۽ دؤر دنیگ ۽ مستریں سوب ایش انت کہ فٹبال اے ملک ۽ بلوچانی
لیب ۽ پچا ر انت ہے واسہ حکومت ۽ گوں اے لیب ۽ حب ۽ واہگ نیست۔ پیشی
بلوچاں گوشتگ کہ ”چم دوست انت کہ مچاچ دوست انت“ بزاں وہدے کہ اے
حکومت ۽ حاکماں گوں بلوچاں دوستی نیست گڑا آہانی لیب ۽ گوں چوں آہاں دوستی
بیت بلنے وہدے کہ برازیل ۽ ہے چائلڈ لیبیاں ہرٹیم ۽ دیما کہ سوب کت گڑا لیاری ۽
نندو کاں گوں ڈہل، چھاپ ۽ ناچ گتگ ۽ پاکستان ۽ بیرک دستاں بوتگ ۽ آہاں
پاکستان نازینتگ ۽ ”پاکستان زندگی بات“ نعرہ ۽ اوگام جتگ۔ بلوچ ۽ لیاری ۽ نام نہ
گپتگ۔ میڈیا ۽ ہم سرسری ۽ کمو کورتج داتگ اے ہم آئی ۽ وتی لاچاری بوتگ پرچہ کہ
ہے زہگانی سوب مندی تیوگیں دگنیا ۽ من اتگ بلنے آوڑ کہ کرکٹ یا کرکٹ ۽ لیبیاں
”کورتج“ دینت چوش اش نہ داتگ۔ ہے حکومت ۽ آٹمک، داد ۽ آسراتی اے
زہگاں نہ داتگ انت چشکہ کرکٹ لیبیاں دنیگ بیت۔

گلماتِ مہروان

”کہر آما چیں گدان“ ء چہ رند ”گلمات“ اسلم تگرانی ء دومی گدار انت کہ آتار پبلیکیشنز ء نیمگ ء چھاپ ء شنگ کنگ بُو تگ کہ اسلم ء کسانیں و ہدے ء رِ دانک ء ازمی بُو د ء کمال ء مزنیں پندے بُر اتگ۔ آبلوچی لبزانک ء باندا ت ء درپشویں استالاں چہ یک استالے بُو ت کنت۔۔۔ بلے شرط ہمیش انت کہ اے پڑ ء گیشتر جُہد ء کوشست بہ کنت۔

اسلم ء وانگ ء گوں مر د م ء جوانی ء سماء بیت کہ آئی ء لبزانک ء اے رہ بند ء سر ء مزنیں کچے ء در رس اَس ت کہ جتا نیں در شان چوں گیشینگ بیت۔ آئی ء ز بان ء در شان باز و ش ء تامدار ء ر چوک انت ء یک حاصیں دمگے ء گو چگی ز ند ء گزان ء گالوار آئی ء یہ وتی گدار ء ز بان ء گچین کُتگ کہ آوانوک ء داں گُ د سر ء بارت گوں۔ ازم ء اے جوانی باز کم نبشتہ کاراں نصیب ء بیت۔ باز کہنیں ء پُہتہ کاریں نبشتہ کار کہ و ہدے تو آہاں وانے گڑا آترانیم راہ ء ہم نہ بر انت گوں۔ باند ہمیش انت کہ بلوچی ء سر پدی نیں ء سو گہیں لبزان ت ء کلم کار گدار ء فارم ء تکنیک ء گیشینتگیں کچ ء کنیلاں دیم ء آیر بہ کن انت ء اسلم ء گدارانی سر ء جُو انیں بحث ء تزانے پنا بہ کن انت دانکہ اے ورنائیں گدار نیس ء ازم گمنامی ء د ن ز ء م ح ج اں ا ندیم مہ بیت ء ایشی ء سا چشتی جو ہر تو ان ء ہا ٹیگ بُز و رایت۔ مئے لبزانک ء دیروئی نہ کنگ ء یک مزنیں

سُو بے ہمیشہ انت کہ مئے گورء ساچشتانی سرء گپ کنگ ء بدل ء زاتی پسند ء ناپسند ء
بُنیا دء گپ کنگ بیت باز رندء نوک باہندیں بلئے رُژنا بانداتیں نبشتہ کارانی ازم
ہے سلیں دودء روایت ء چیرء چیر تر ایت۔ من یک وانوک ء کستر پادیں نبشتہ
کارے ء بستارء بس اے دوئیں دانکاں پمشکہ نبشتہ کنگا ہاں کہ بلوچی ء لس وانوک ء
نگد کار ء کلم کارانی دلگوش ء اسلم تگرانی ء اے جوانیں ازمی جہد ء نیمگ ء گور کنگ ء
سو بمند بہ ہاں گچینی گدار نویس یا سر کمال ء گدار نویسی ء بابت ء در شان کتگیں اے
گوشتن ء منا لاچار کت کہ ہے گوشتن ء تہا شون داتگیں راہ ء راہبندانی روء اسلم
تگرانی ء گدار نویسی ء سرء بحث ء ترانے بنگیج کنگ ء سکین ء دیم ء بہ براں۔ یا سر
کمال گوش ایت ”داں تو وتی گلّمات ء کُنڈ کُنڈ ء مہ زانے، تو اے مہ زانے کہ منی
گلّمات ء کُجام موسم ء کُجام کشار رُنگ بیت، کُجام پل رُدایت، کُجام نیوگ اَسْت؟
نہ تو شتریں گدار نویسی بُوْت کنتے نہ تو وتی گلّمات ء مہروان ءے“ بلئے اسلم ء گلّمات ء
وانگ ء گوں زانگ بیت کہ اسلم وتی گلّمات ء کُنڈ کُنڈ ء سر پد انت ء وتی زید ء
ملکزار ڈن ء ڈگاراں سر پد انت وتی دود ء ربیدگاں گوں ہورت چاری ء طپاس
کنت ء وتی مہلوک ء سکی ء سُوری ء ہروچی نیں جیڑہ ء ججالاں جوانی ء زانت ء
سر پد انت۔ اے زانت ء سر پدی آئی ء گلّمات ء مہر ء شونداری ء کنت ء بے شک یا
سر کمال ء کچ ء کتیاں اسلم ہم کنت گوں۔۔۔

آساپء نامء

واجہیں شوکارا!

اے مئے بختِ انت کہ آساپء وڑیں روتا کے ورنائیں قلمکارانی دلہڈیء
کنگء انت۔ باند انت قلمکاراں آساپء چرے لہزانکی گامگیجاں فاندگ چست
بہ کن انتء بلوچی زبانء لہزانکء دیرونیء پاکء پلکاریء یک گچین گتگیں راہء
درے پتچ بہ کن انتء آئیء سراکار بندہ بہ بنت بلئے مابلوچ ہرکارء سہل کش ایں۔
وہدیکہ وہدچہ مئے دستء روت گڑا مئے ہوش کئیت۔ بلئے گوشت انت رندء پشومانی
کارء نئیت۔ زندمانء ہر تکء مئے ورنابانی جُہدء کوشست برجاہ انت۔ نوک نوکیں
شاعرء قلمکارء ازم کارودی بوتگ انت۔ مانا اُمیت نہ ایں چیا کہ راجء لہزانکارانی نا
اُمیتیء دلپروشی تیوگیں راجء نا اُمیتیء دلپروشی انتء اے وڑا راج ہر تکء اوشتء
آماچ بیت۔ بلئے بلوچ راجء پشتء کپگء بُن نا اُمیتی نہ انت بلکیں مارا پ زور
پشتء دور دیگ بوتگ۔ مارا فکری، نفسیاتی، سیاسی، علمی، چاگردیء زندء ایدگ
پڑاں لگتسال کنگ بوتگء زندء گلیں آسراتیاں چے ز بہر کنگ بوتگ اے وڑیں
لگتسالیں چاگردےء نہ فکر ددوم زورایت نا قومء راجء ناں ہلکء میتگ۔ بلئے
شاباش انت راجء بڑگء لگتسالیں ورناباں کہ آہاں اے ڈولیں جاوراں وتی فکرء سیاہ
ڈنء ڈگال آماچیں ڈگار گہمرگء نہ اشنگ انت۔ بلئے شرء بے عیبء نہ بیت۔
مئے لہتیں ورنالگزمینء دردء سر پد انت، آئیء بڑگیء دردء گند انت بلئے انگت
گلزمینء بدلء وتی وت ساچیں ماہ گلانی نازینگء گیش نہ انت، شدیگء شڈلاپ
انت بلئے نانء فکرء نہ انت، بے علم انت بلئے علمء زانتء در برگء چہ شموشکار

انت۔ آہانی سرزمین چراہاں چہ پتچ گرگ بُو تگ بلئے گوشانِ اش مورے ہم نہ وارت۔
 بڑنی گپ ایش انت کہ ہے درتہ پُچھیں ورناتوتی نبشتانک ءِ شعرانی تہاوتی ورنائی ءِ
 سلکاری ءِ دیم سیاہیانی کسہاں پہ گل ءِ بچکند کار انت بلئے راج ءِ سرا ظلم ءِ زورا کیانی
 مارشت اش نیست۔ مئے دگہ بد بہتی یے ایش انت کہ مئے نبشتہ کار ءِ زرا نیکار دائم و
 ماوت دست گلائیش انت۔ پہ درور آساپ ءِ تاکاں بیزن صباء ءِ اے آرداد ءِ کسہ
 انت۔ ماں دشت ءِ آروسی دیوانے ءِ من ڈاکٹر ناگمان ءِ گوشت کہ ”ماچہ شُما بازیں
 اُمیتے داشتگ کہ شُمارا وانیں ءِ چیزے در بریں بلئے شُماوت ماوت دست گلائیش
 ات“ آئی ءِ پہ مسکرائی در ائینت ”کہ اگاں بیزن ءِ چیزے گوشتگ ات بائد انت کہ
 داد ءِ وتی قد ءِ وڑاپسہ بہ داتیں داد علمی ءِ لہزانکی مرد مے ءِ آئی ءِ تہا لہزانکی بُود، صبر ءِ او پار
 چہ اے دگہ مہلوکات ءِ گیشتر بہ بیت“۔

واجہیں شوکار !

علمی جنگ سلاہ یے بلئے داد ءِ بیزن دوئینانی وانگ ءِ زند مرد م ہے آسہ سر
 بیت کہ اے یک علمی ءِ ادبی بخشہ نہ انت۔ منی حیال ءِ ایشانی چھاپ کنگ و ہد زریان
 کنگ ءِ آساپ ءِ تاکانی زوال کنگ انت۔ دوئینانی مول ءِ مراد یک انت یکیں
 زُبان ءِ نبشتہ کار ءِ خدمت کار انت، بائد انت وتی زُبان ءِ پردگ ءِ بہ کن انت ءِ چہ علم ءِ
 زانت ءِ سیمسراں در میان انت۔ نوں شتر تر ہمیش انت کہ اے بحث ہلاں کنگ بہ
 بیت ءِ ایشی ءِ بدل ءِ نوک باہندیں قلمکاراں دیما بیارات۔

آساپ بلوچ ءِ بلوچی ءِ جہد ءِ شتریں وڑے ءِ دیما بران انت۔ چریشی ءِ
 یک کسانیں مُد تے ءِ آئی ءِ بازیں ورنابیں نبشتہ کار ءِ بلوچی ءِ وانوک پیدا کنگ گڑا
 نوں چیا آساپ ءِ نگر ہیں تاک و ت ماوت ءِ بے سریں قلمی جنگ ءِ سیاہ دیم ءِ تہا رہ
 بنت۔ پرچہ پہ بڑگیں راج ءِ درتہ پُچھ ءِ بڑگانی سرا نبشتہ کنگ مہ بیت؟ وتی زُبان ءِ

لہذا نکہ دیر وئی ۽ گپ مہ بیت؟ نیلیں زرۂ حقی میں واہندانی گپ مہ بیت؟ شرم
 ہمیشہ انت کہ لہزانکی سنگت ۽ قلم کار زندمان ۽ اے دگہ تک ۽ پہنات، وت ماوتی
 جنگ ۽ چوپ، برات کشی ۽ ہلاس گنگ ۽ وتی الماسیں قلم ۽ کار بہ بند انت ۽ چاگرد ۽
 سلی ۽ ہراب کاریاں پہک ۽ پلکار گنگ ۽ جہد ۽ بکن انت۔ لہزانکی شرگداری ۽
 نگدکاری پہ لہزانک ۽ سک لمی انت بلتے ایشی ۽ معنائے اوں نہ انت کہ قلمکار ۽
 سسائے ازم ۽ بدل ۽ آئی ۽ ذات ۽ سمرانگدکاری گنگ بہ بیت چہ نگدکاری ۽ پیسراے
 چارگی انت کہ منی نگدگدی لوٹاں پیلو گنگ ۽ انت کہ ناں؟ اگاں نگدکارے اے گپانی
 خیال ۽ مہ دارایت گڑا آئی ۽ نبشتہ بید ۽ پوتاری ۽ گج ریچی ۽ دگہ ہچ گوشگ نہ بنت۔
 باند انت ہر کس ایشی ۽ خیال ۽ بدارایت۔

واجہیں شوکار !

من ہر وہد ۽ کہ بلوچی ۽ نبشتہ کاری ۽ چیزے وتنگ منی دل ۽ ہے گوشگ کہ
 دریگتیں من اوں ہے وڑ نبشتہ بکتیں یا بزانتیں۔ ہے مہر ۽ دوستی کہ منے دلاں پہ شہما برجاہ
 انت اے انگت برجاہ بہ مان ایت ۽ ہلاس مہ بیت۔ منے چیزے نبشتہ کاروت ماوت
 ۽ جنگ ۽ جیڑہاں رکت اتگ انت۔ بلتے آبرہنگ نویسی ۽ سلین ناڈراہی ۽ آماج
 انت۔ انچیں آزمانک ۽ نبشتانک دیما کار انت کہ آ منے دود ۽ ربیدگ ۽ بلوچی
 چاگرد ۽ گوں ہچ وڑیں ہم دپی نہ کن انت۔ آہے ساچشتاں جدت پسندی ۽ نام ۽
 دینت۔ اگاں اے جدت پسندی انت گڑا برہنگ نویسی گجام انت؟ اے وڑیں
 نبشتانک لہزانک ۽ ہچ دیما نہ بارت، منے نبشتانک ۽ ساچشت ایوک ۽ پہ مردینانی
 واستانہ انت منے بازیں مات ۽ گوہار ہم بلوچی وان انت ۽ نبشتہ کن انت آہانی گوں
 بلوچی لہزانک ۽ سیادی است چوش مہ بیت کہ ہے نبشتانکانی سبب ۽ آچہ لہزانک ۽
 وت ۽ گستاہدار انت کہ اے پہ بلوچی زبان ۽ بلائیں تاوانے بیت۔

واجہیں شوکار !

منی اے کا گدے نبشتہ کنگ، مول، مراد بیزن، داد، ادبی جنگ بابت، گپ
جنگ ات بلتے گپ، دگہ نیمگے سرکش ات۔ داد یک شر میں لبز انکی بستاری، واہند
انت۔ آئی، خدمت پہ بلوچی لبز انک، ستا کرز انت بیزن، ہم وتی لبز انکی بستاریے۔
بزاں ہر مرگ بال، وت۔ ماوتی قلمکار، زانتکارانی قد، قیمت، نہ زانیں۔ وہدے آچہ
چرے دنیا، روانت گڑاما آہانی جہداں ماریں، باند انت کہ ہر شر میں نبشتکارے،
دلبدی کنگ بہ بیت۔ آئی، سیاہگ شر کنگ، چھاپ کنگ بہ بنت تنکے آئی، حب
واہگ گیشتر بہ وڈیت، آئی، سیادی گوں بلوچی زبان، محکم بہ بیت۔ اگاں منے
کو اسیں نبشتہ کارانی برہنگ نویسی پہ لبز انک، تاوان نہ انت گڑا گوں شر میں قلمکار
نوک باہندانی نبشتہاں ہم بلوچی تاوان بار نہ بیت۔

یک رندے من، فون، سمراد، گوشت کہ ”شما چے کنگ، آئے؟ بلوچی
نام، سمر لشکرے جوڑ کنگ، ہر کس ہرچ وڑیں نبشتہ کنت، شما چھاپ، شنگ اش کن
ات، ”من پسہ دات کہ ”اگاں دگہ کارے نہ بیت بلتے ہمے لشکر و جوڑ بیت۔ نوں لشکرے تہا
لم نہ انت کہ درست دلیر، بہاڈر، سپاہی بہ بنت، لہتے ترسوک بنت، لہتے دغاہ باز
بنت، لہتے غدار، لہتے یاگی جوڑ بنت۔“

بلتے یک، دو غیرتی ہم درکیت۔ اگاں اسحاق خاموش، منے سنگتاں لشکرے
جوڑ کنگ، لم نہ انت کہ ہر یکے کرشن چندر، چیخوف یا منٹو بہ بیت، مرچیکیں ہمے نوک
باہندے ہمے لشکرے ورناباندات، سید، عطاء، بوت کن انت۔ بلوچی، گوش انت کہ ”گد
انت کہ گزاند بنت“ منی چند داد، راہبری، راہشونی، چے ہجر شموشکار نہ بیت۔ آئی
دیم داتگیں ہندی پہ من ٹو ہیں دلبدی، لبز انکی ہز انک انت۔

واجہیں شوکار !

منی گپانی مول ء مُراد ایش انت کہ اے وڑیں جنگ ء چوپ ء آسے ء جمبُور
 کنگ ء شر تر انت کہ نوک باہندیں نبشتہ کنوکانی دلِ بڈی کنگ بہ بیت ء آہان ء انجو کہ
 آساپ ء پیش ء جاگہ داتگ انگت چد ء گیشتر بدنت اش۔ منی گپانی مول ء مُراد کسی
 ”دل چلی“ نہ انت ء من اُمیت کناں کہ ہر کسی نام کہ من داتگ انت آ منی گپاں دل ء
 نیار انت۔

شُمے حیر لوٹوک ء جُہد ء ہمراہ

صادق مُراد

مئے بی ایڈء سفر

من ستمبر 1994ء ایس ایس ٹی ٹیچرء بستارء زورگ بوتتا من میرٹء نہ
 یتلگ اتاں اے سیاسی بھرتی یے ات بزاں منا ڈاکٹر عبدالملکء پارٹیء گوں
 سیادی است اتء ڈاکٹر عبدالملک وانگء زانگء وزیر اتء ہے سالء ما
 بازیں سیاسی ٹیچر بھرتی بوتیں۔ ناں مارا انٹرویو گرگ بوت، ناں اے چارگ بوت کہ
 ایشانی تہا بودء سنجے آست۔ اے گپ راستے کہ سیاسی بھرتیانی تہا میرٹ مدام پادمال
 بیت۔ اے دورء سک باز ایس ایس ٹی بھرتی کنگ بوت کہ چہ ٹمپء منء لیاقت
 ہوت بھرتی بوتیں مئے ڈیوٹی مئے یتلگ ہائی سکول ٹمپء بوت۔ وہد گوزان بوتء
 من جھدکت کہ منء ٹریننگء واستہ بی ایڈء بزور انت پرچہ کہ مارا دوسال کبیل
 بوتگ ات اے تکء ما بازیں درخو استء ذبندی یے کت بلئے ہج پسو مارا نہ
 رست۔ یک روچے مئے اسکولء ایجوکیشن ڈپٹی ڈائریکٹرء دگہ لہتیں منصب دار پہ تڑء
 تابء اتک انت کہ منء نام یات نہ انت کہ کئے کئے ات انت ما گوشت کہ ما
 بازیں درخو استء آرزء گزارگتگ پہ بی ایڈء بلئے مئے نام نیا ہگء انت، مئے
 درخو استاں ہج دلگوش دیگ بوتگء نہ انت، آہا منیء لیاقتء نام ڈائریء تہا نوٹ
 کت انت لہتیں مدتء رند بزاں 1999ء منیء لیاقتء نامء دگہ منی سنگتے نور
 دازنیء نام کہ آپھل آبادء ایس ایس ٹی ات نام، لسٹء ہوار ات انت نون ما پہ بی۔
 ایڈء روگء واستہ چنء لانیچ کت۔ ء سرگپتیں۔ لیاقتء منء گوشت کہ توء نور برو
 ات منی کا گداں برات گوںء منی داخلء بکنائین ات، من رندا کایاں۔ منء نور

14 مارچ 1999ء دیمپہ کوئٹہ شٹینڈے سفرے ماسک عذاب بُوتیں، سرجمیں راہء
بس حراب بُوہان ات ۽ پدا آنچیں جا گہاں کہ ہوداناں وردن ۽ ناں کہ آپ! شب ۽
روح ۽ سفرے رند و ہدے شب ۽ بزاں سہب ۽ چارنج ۽ ماپہ ہزار گنجی کوئٹہ ۽ سر بُوتیں۔
کوئٹہ ۽ مارکشہ گپت ہرچ ہوٹل ۽ کہ ماشٹیں گڑا مارا ہے گوٹنگ بُوت کہ جاگہ
نیست۔ رکشہ والاء مارا گوشت کہ ”من ۽ سنگتے آست، ہوٹل ۽ کار ۽ انت، ہوٹل ۽
ریٹ کمک گران انت بلتے یکیں روح ۽ برداشت کن ات“ ما گوشت ”شتر!“ گڑا
رکشہ والاء مارا ہمودا بُرت کہ ہوٹل ۽ نام ”لاہور ہوٹل“ ات۔ اے ہوٹل والاء اوں
گوشت کہ جاگہ نیست بلتے رکشہ والاء منت ۽ زاری ۽ رند مارا کمرہ یے دات ۽ کہ ما
سک ژند ۽ پندا تیں زوت و اب کپتیں۔ سہب ۽ ماہر دکاں ”سیٹلا میٹ ٹاؤن“ دیستگ
ات، بلتے ”ایگروٹک اینڈ ایجوکیشنل ٹریننگ سینٹر“ نہ دیستگ ات کہ ہمودا مارا داخلہ
زورگی ات۔ سہب ۽ گیش ۽ گیوار ۽ رند مارکشہ گپت ۽ کالج ڈرگیتک۔ ما کالج ۽ سر
بوتیں، رجسٹرار ۽ کارگس ۽ شٹیں۔ لہتیں گوادر ۽ جیونی ۽ سنگتاں داخلہ زرتگ ات ۽
روگ ۽ ات انت۔ منے گول ایشاں سلام ۽ دُعا بُوت۔ ایشاں مارا گوشت ”ما اوں
داخلہ زورگ ۽ اتلگیں“ ۽ ایشاں منے رہشونی کُت، مارا فارمے پچ گپت ۽ دات ۽
۽ مارا گوشت ۽ ”زراں بُروات بینک ۽ جم کن ات کہ وہد نیست ۽ بینک بند بنت شُما
وتی ”ڈاکومنٹساں“ مارا بہ دی ات ماشمے فارماں پُرکنیں“ اے سنگتاں منے کاگہ
زرت انت، ما بینک ۽ زرانی جم کنگ شٹیں بلتے لیاقت ۽ فارمے نہ زرت انت کہ
جندے گون نہ ات ۽ مارا گوشت ۽ کہ ”چونہ بیت کہ آئی ۽ جند گون نہ انت“ ما
پدا گوشت کہ ”سرآپیدا کیں“ پدا آئی ۽ مارا گوشت کہ ”جند ۽ ساڑی بُونگ الھی انت“
ما بازمنت ۽ زاری کُت بلتے پدا آئی ۽ مارا گوشت کہ ”من ۽ پہل کن ات کہ رول نہ
انت“ آئی ۽ کہ اصول ۽ نام گپت گڑا مالچار بُوتیں ۽ پچ نہ گوشت بلتے اے گپ ما

اول زانت کہ رول پہ پُرشگ ء پاکستان ء دیر نہ جنت۔ من لیاقت فون کت ء حال
دات کہ ”تئی داخلہ گوں مانہ بُوتگ، تئی چند ء لوٹ ایت“ آئی ء گوشت ”ڈاکٹر مشاق
ہمودا انت منی ڈاکو منٹساں ہمائی ء بدے اتے“ من فارم دات انت ء پدا مشاق ء
گوشت ”لیاقت فارم من جم کتگ انت بزاں آئی ء داخلہ بُوتگ“ من گوشت
”پاکستان زنده باد“ اے کالج ء اولی رول ات کہ پُرشت۔ کالج نوٹس بورڈ ء سرانوٹس
جتگ ات کہ کلاس 15 مارچ ء بندات بنت۔ ماچہ ہوٹل ء درآتکیں ء بلوچستان
یونیورسٹی ء شنتیں کہ ہودا منی ء نُور ء برات وانگ ء ات انت۔ ماٹت ء ہمیشانی
پاڈوماں۔ کپتیں کالج ء کلاس بندات بُوت انت۔ ایشانی تہا منے کوہنیں کلاس فیلو ء
پجّاروک اوں گون ات انت۔ چوشکہ کلائٹک ء حامد اختر، سعید، شوکت، بہرام، سلیم،
انور عظیم، نُور ء دگہ سینئر یں سنگت گون ات انت۔ چوشکہ ماما مجید ء بشیر بالیچانی کہ آ
کالج ء دُور ء چہ ما سینئر بُوتگ انت ء کچھ بی ایس او ء منصب دار ء نامدار یں مرؤم
بُوتگ انت۔ ہاسٹل ء مارا کمرہ الاٹ کنگ بُوت ”سیٹلا ہیٹ ٹاؤن“ ء کالج ء نر یک ء
نُور ء سُمر بندر ء سنگتے ”رومیٹ“ بُوت انت۔ من بشیر بالیچانی ء لیاقت ”رومیٹ“ ہاسٹل ء
برے برے آپ ء جیڑہ ات ء برے بجلی ء جیڑہانی گیش ء گیوار ء واسٹہ ہاسٹل ء سنگتاں
کمیٹی یے ٹہینت دشت ء لہتیں سنگت ہم گون ات انت۔ واجہ گہدہ غلام نبی، نبی
بخش، اللہ بخش، مُلا فدا ء جیونی ء سنگت انور رحیم کوہسری، نلینٹ ء سنگت اللہ بخش ء
الہی بخش ء ہاسٹل ء کالج ء چاگرد ء ماراوتی تربت ء کالج ء ہاسٹل ء زندگی ء یات ء پرینت
شپاں پتاری دیوان ء مجلس ء منے چاہ واری برجاہ ات انت نوں منے کلاس بندات
بُوت انت۔ بازیں چیزے منے واسٹہ نوک ات انت ء ما ایشاں دربرگ ء جُہد کت
بازیں اُستادانی ویشیں رُو ء تب ء آیانی "Teaching Method" وانینگ ء وڑ ء پپا
ما با ز در بُرت بلئے لہتیں ”تعبصی“ نیں اُستاد اوں اُست ات خاص پرنسپل ء چند حاجی

شفیق کہ سیائیں لونڈ سرے ات۔ دپ ۽ دیم ۽ انچودل ۽ ہم ہے وڑ ۽ ات بزاں
ظاہر ۽ باطن یک ات، دومی وائس پرنسپل گلزار ہم انچیں شوے ات، تعصبی نہیں
اُستادے ات کہ مارا ”جائزہ رہنمائی“ وائینتنگ ات ۽۔ ہمک ماہ حاضریانی
”پرنسپل“، ”نوٹس بورڈ“، جنگ بُوت انت من حیران بُوتاں کہ کلاس ۽ بنداتی ۽ گوں
من ہماوہد ۽ داں کلاس گرگ ۽ آل ۽ اپریل ۽ ماہ ۽ حاضری جنگ انت، منی ۽ چیزے
بچکانی نام غیر حاضریں بچکانی لڑ ۽ ہوار ات انت ۽ منی نام ڈرکنگ بُوتگ ات، منی
ہمرائی ۽ منے کچھ ۽ دُرانیں سنگت حیران انت اے چُتور؟ من ۽ بچکاں گوشت
”حاضری ۽ انچارج وائس پرنسپل انت۔“ تو بروگوں آئی ۽ رابطہ یکن، ”گڑا من
شُتاں گلزار ۽ گورا گلزار ۽ من ۽ گوشت کہ ”پدا داخلہ بُزور“ بزاں
Re-admission یکن من ۽ دگہ پٹھانے کہ آئی ۽ نام اوں غیر حاضریں لڑ ۽
ہوار ات کہ آئی ۽ نام منایات نہ انت، رول نمبر ۱00 ات ماہر دوئیں شُتیں
پرنسپل ۽ گورا پرنسپل ۽ منی جبر باور بُوت بلئے ہے بچک ۽ گوشتے تئی شکل ۽ چے
زانگ بیت تودہ نمبرے یے، ”دگہ چچ راہ نیست ات اے ماہ ۽ حاضری منی مُپت
حدا شُت انت من لاچاری ۽ پدا داخلہ زرت کالج ۽ بچکاں یونین یے جوڑ
کت۔ یونین ۽ ہر وہد ۽ گوں پرنسپل ۽ وڑ وڑیں جیڑہانی سراگپ ۽ تران کت بلئے
پرنسپل ۽ بچک ڈیل (Deal) نہ کت انت گوں، بے کماری ۽ گوشتے ”گوں من
شُمے چچ وڑیں جیڑہ ٹہینگ نہ بیت“ چواؤں نہ گوشت ۽ کہ شُر من شُمے جیڑہاں دیما
براں۔ کالج ۽ تہا شُر ۽ اُستاد است ات انت کہ برے برے منے ہاسٹل ۽ منے
چارگ ۽ حال ۽ گرگ ۽ اتنگ ات انت، خاص حمید اللہ صاحب کہ آئی ۽ مارا تعلیمی
فلسفہ وائینتنگ۔ حمید اللہ قیصرانی کہ مارا آئی ۽ نظم ۽ نسق ۽ مدرسہ وائینتنگ ات۔ مطالعہ
پاکستان ۽ لیکچرارے است ات کہ ہر روچ کلاس ۽ اتنگ، ”کل پڑھاؤں گا“ تیوگیں

سالء مارا بس ہے گوشنگ ء۔ سبقی منصوبہ Lesson plan چوں جوڑ کن
 آنت؟ آکٹر لونڈ سرے ات، رنگ ء ڈروشمء فوجی یے ات، ہر وہدء کلاس ء وتی
 توسیپ ات کتنگ، نامے الیاس بونگ بلتے بچکاں مستری الیاس نام ایر کتنگ
 ات ء جنکاں مرچک نام بستگ ات۔ حبیب اللہ ڈرانی سکلیں کم جبرے ات لائکیں ء
 زاننکاریں اُستادے ات آئیء Teaching Method وانینگ ء وڑ ء پیم سک
 وش بونگ کہ آئیء مارا اُستاد سکول معاشرہ وانینگ۔ نوں اگست آہگی ات۔

اگستء "Teaching practice" بندات بوت آنت۔ گوشنگیں
 کالج سنگتاں، مئے سنگت سوج دات آنت کہ ٹیچنگ پریکٹسانی نمبر ہے اُستادانی
 دستاں انت ایشاں دادء سوغات بدیت۔ وہدے ٹیچنگ پریکٹس بندات بوت آنت،
 دادء سوغات ء آروکائی بندات بوت، ناہ ء پوڈری صابون، کمبل ء دگہ وڑ وڑیں چیز
 آرگ ء دیگ بوت بلتے اے ہمار دماں کت آنت بزاں دات آنت کہ وتی سرا
 بھیسہ نیست ات۔ ٹیچنگ پریکٹس یک عذابے ات تیوگیں شپ ء بند
 Lesson-plan جوڑ کن، چارٹ جوڑ کن ہر یکے گوں ہے کاراں دست گٹ ات،
 سہب ء اسکول ء برو وانین، منی سر کوٹ ء حراب تریں اسکول، سنڈیمن ہائی سکول ء
 کپت۔ بلائیں لاگیں نو در برات انت، ہر یکے ء ریش گوارے گوارے بوت آنت،
 طالب کم ء گیشیں جنگولیں طالبانی وڑا ات انت کہ گیشتر پٹھان ات انت، اسکول ء
 ڈسپلن ء نام ء نشان نیست ات، ہیڈ ماسٹر دگہ وڑیں نمونہ یے ات، سلطان راہی ء
 وڑیں دراجیں پشک ء دست ء بلائیں آسنی منگلک ء وڑیں چیزے ء دراج ء سیائیں
 چادرے گٹ ء لونجان! گٹھے پنجابی فلم ء ولنے ات۔ ہے وڑاپی ٹی آئیء "کلاکو" گلاہ
 سرا، بچکاں مات ء گوہاری زاہ ء بدء مان بستگ ات، مردم حیران ات کہ اے اسکولے
 یا بد معاشانی بجاہ یے ات۔ بلائیں طالبان گوں ریشاں گکڑ بونگ ء گندگ ء من

حیران اتاں! پہ وتی یکیں ماہء گوں اے اسکولء چتور گوازینت اے جتا میں کسہ
یے۔ ٹیچنگ پر یکٹسانی ہلاس بونگء روجء بچک سک وش ات انت کہ شپء
مارا کار پر نیستء مایکے دومیء کمرہء شت کنیں، دیوانء مجلس کت کنیں، ہے شپء
وش کامیء ماٹی۔ وی حالء دیوانے جم کت شعرء شاعری، وش کند نبی بخش کنجستی والا
کہ شاعرے آئیء اشارہء بی ایڈ بزاں وتی سرگزشت نظمے دُرُشمء و شیں وڑےء نبشتہ
کتگ اتء دیوانء ونتء داد گپت۔۔۔ نوں ”آل پاکستان ٹور“ بندت بوت
انت من ٹورء روگء بدلء لوگء آتکاںء نوردازنی شت گوں ٹورء۔ پدامے
چکاس دسمبرء سردیء بوت انت، ہورء تہا فوجیانی نگرانیء مئے چکاس بوت انت کہ
اکتوبرء مشرفء نواز شریفء حکومت ہلاس کتء وت ملکء سیاہء اسپیتء
مالک بوت تعلیمء تہا اول فوجی مداخلت بزاں چکاس ہمیشانی نگرانیء بوت انتء
مئے بی ایڈء سفر ہمیداں ہلاس بوت بلتے تربتء کالجء ہاسٹلء لائف وڑا ایگروٹک
ایجوکیشن کالجء بی ایڈء دورء ہاسٹل ہم مئے زندگیء یک بہرے کہ ایشیء یات مئے دلء
دائم مان ایتء اے سفرء یات آست بیت۔

”لبزاں بانزل رودینتگ“

بلوچی زبان ء بابت ء اے لس حیاں رواج گپتگ کہ ایشی تب ء میل ردا نک
 نبیسی ء بدل ء گیشتر گوں شاعری ء ہمدپ انت۔ ہر کس کہ درشان ء سساء پڑ ء ایر
 دنت گڑا آئی ء حب ناکی ء بجاہ گیشتر شاعری بیت۔ چرے گپ ء یک آنچیں گمانے
 سرچست کنت کہ بلوچی شاعری وتی از می عہد ء یک رنگی (یکسانیت) ء آنچیں گج ء
 کپیں شہکورے کہ ہر کس ء ایشی ء تہا دور کت گڑا آئی ء ساچستی بالاد بس ہے ہار ء
 رپتار ء باہوٹ بیت ء آئی ء بارت ء باریں گجا سر کنت؟ بلتے گواچن اے رنگ ء نہ
 انت بلوچ شاعرانی ہے مچی ء تہا چشیں شاعر باز انت کہ آہاں ہار ء چپیں نیمگ
 (مخالف سمت) ء اوژناگ کنگ پہ وتا گچین کتگ۔ اے شاعران گوں وتی بے
 مٹیں شاعری ء اے گپ منارینتگ کہ بلوچی شاعری سنٹیں رنگانی پشت ء اندیم نہ
 انت ء نیکہ اے نوکیں از می جوہراں ایر برگ ء ہاٹیک ء ز بہر انت۔ بلوچی زبان وتی
 دامن ء نوکیں رنگ ء تجربتانی جاگہ دیگ ء بود ء کمال ء سر رتچ انت۔ پرے گپ ء
 شر تر گیشینگ ء لہتیں دور ء بازیں ورنائیں شاعرانی شاعری پہ درور پیش کنگ بوت
 کنت۔ ہے شاعرانی تہا یک ڈلگیں نامے خالق ارمان نیگ انت۔

داں اے وہد ء خالق ارمان ء دو کتاب چھاپ ء شنگ بوتگ، اولی
 ”کوش ء گریتگیں ز میر“ ء دومی ”لبزاں بانزل رودینتگ“ کہ ۲۰۱۲ ء سال ء چہ شنگکار
 زبان بحرین ء نیمگ ء نہادی ء اتلگ ء سر بوتگ ء اے دمان ء منی دست ء انت۔

مہرانی بزانز روج ء ساہگ ء آورتگاں
 اشکریں آوت سمین ء پلوء آورتگاں
 نگ پہ سنگ خون زریت پُرتشگیں سرا
 گزیواں ہے حساب ء بہ کنداں ہے وڑا

سنگانی آبشار زر ء سیرگگ ء رچنت
 چولانی کاروان گوزیت تیاب ء سرزہء

رتک ء رچییں دلانی آواز انت
 شیشگیں شعر پُرتشگیں راز انت

ارمان ء شاعری ء روج ء بانزل ء سندگ، زر ء سیرگگ، ہورتیں زہیراں گچن
 کُتگ، دل ء زیرانی شپاد ء گردگ، آس ء مچگ، چنکے سفر، ارنیں نیاد ء ریچگ ء
 اے وڑیں دگہ بازیں ترکیب ء معاملہ بندیاں سر بار بونگ ء ہور حیاں ء پُہتگی ء
 جُہلانکی ء ہم خاصیں بستارے ء واہند انت۔ یک شاعری ء مستریں کمال ء سوب
 مندی ہمیش انت کہ آے وڑیں نوکیں گپاں گوں انجیں ازمی توانی ء بہ تیمارایت ء
 آئی ء زبان ہے رنگ ء رچوک بہ بیت کہ وانوک انچومارگ ء لاچار بہ بیت کہ گپ
 آئی ء پورا چد ء ساری ہم باز رند ء اش کُتگ۔ ارمان ء شاعری ء لبز لبز ہے چیز ء
 شاہدی ء دنت۔

حاکِ دَرِیا نِیں سِفر
 پِہ سِنگِ چِولاں توشِکِ
 را چِنیں دَرنِانی لُدُّ بار
 مِستا گِیں کُلُوہ
 مَر چِگیں حِمل پِہ دَر چِکاں
 نول کنت شا گِیں دِلے
 مَر چِگیں حِمل پَر نِگیں اہدِہ زِندانِی نہ اِنت

اَرمانِ اَسْتیں دَوْرِہ بِلوچی شاعریِ کِسا س دُرسْتیں تہرانی تہاوتی تب
 چِکّاس اِتگِ دُرسْتیں تہرانی تہا آئیِ وتی دسترس ثابت کُتگِ بِلتے خاص سَلہیں
 دستونکِ تہرِہ اَرمانِ اَنچیں ساچشت کُتار اِتگِ کہ اے تہرِہ تہا چُشیں جُو انیں
 رَنگِ باز کم شاعرِہ تالان کُتگِ۔ نظمانی تہا ”حیال“ ”گُزن“ ”اَرواہِ شاگ“
 ”شال آچاریں گُتکے“ ”مئے شب“ ”اَنچیں ساچشت اِنت کہ خالقِ اِزمی یکتائیِ سِر
 ٹُلاں سر کن اِنت۔ خلیل جبران گوش ایت ”شاعری دَرشان کُتگیں حیالے نہ اِنت
 اے یک سوتے کہ حون چِکیں ٹِپاں گوں چِکند گان آژناگ کنتِہ ہے جُہدِہ برورد
 اَرمانِ شاعریِ اِنت۔“

مئے گُورا چونہا مردُم ہما شاعرانی شاعریِ سِرا گپ جنگِ دِلے دینت کہ
 آہانی نامداریِ ”گراف“ سک بُرز اِنت آہانی سِرا چِدِہ ساری باز گپ جنگِ
 جتگیں گپ دِلِہ مِیلِہ ”Repeat“ کنگ بُو تگ اِنت۔ یک نامداریں
 شاعرے کہ آئیِ دِہکان کارِہ ناوانندہ نیں مردُمِہ بگرداں لبزانکِ پوہِہ سِر پدبُو و کیں
 سرے دُرسْت یک وِڑِہ پِچِہ کارنتِہ آئیِہ مز نیں شاعرے من اِنت۔ اے وِڑِیں
 نامداریں شاعر تُری ”ٹریک“ اِیر بہ کپیتِہ اِزمی پستیِہ گُڈی حِدِہ سِر بہ بیتِہ آئیِہ

شاعریءِ جمالیاتی مارِشت ءِ گزوات تُوٹے ہم مہ جنت بلتے مہلوک ءِ ”واہ واہ“ کم نہ بنت۔
 لس مہلوک ءِ سراوتی گپ مُشگ نہ بیت بلتے باسد انت لبز انک چرے سلّیں دود ءِ
 روایتی ہیل ءِ عاداتاں پاک بہ بیت۔ دُعا انت کہ خالق ارمان ءِ آئی ءِ وڑیں ایندگہ
 ورنائیں شاعرانی شاعری روج پہ روج دیروئی بہ کنت ءِ زبان ءِ نوکیں آپسراں
 سر بُونگ ءِ آہانی گامگج ترند تربات انت۔ گڈ سرا چہ خالق ارمان ءِ دستونکے ءِ
 چنڈے شعر:

چولے چومر دُمی ءِ وڑ ءِ گوسٹ ءِ شت زر ءِ
 بچکند گے ما کید نہ کُت ارس ءِ سانکلاں

تُوٹی نہ بُوت کشک پہ دُروہاپی ءِ وتی
 ترپے زہیر مان کُتیں ہورکیں چاگلاں

رہن انت سگار ءِ برانز منی جُتک ءِ پلو ءِ
 موکیت پرنگیں و ہد کُجا میریں حملّاں

مائی کلا نچی ء باندا ت

من سک دم برتگ ات ء بالاج ء دا تگیں ڈس ء نشان ء پدء من آئی ء لوگ شو باز کت نہ کتگ ات۔ من روڈ ء کش ء یک پیر ء مزنیں کہورے ء چیراوتی ٹسنگیں دم ء بالا کنگ ء نشتاں، دیم ء روڈ ء سرامر دم ء موٹلانی روڈ ء آتج ء تاگ ات، ہمیشانی گندگ ء گوں من ء وتی ہلک ء گنوک صابر ء گوشنگیں اے دانک یات اتک کہ ”تچگ انت مردماں پہ لاپ ء شو ہاز ء“! ہو اے کراچی انت ادا لگانی حساب ء مردمانی لاپ ء شو ہازی بیت۔ لہتین ء کم رسیت ء لہتین ء باز۔ انچیں ہم آست کہ روج ء شپ زہمت کشتی ء ہیدر پچی کن انت بلتے آئی ء محنت ء مزل بس سے و ہد ء چنڈیں نان بیت بلتے مرچاں ہمے چنڈیں نان ء شو ہاز ہم گران انت۔ تچ زانگ نہ بیت کہ کدی ء کجائی جون بے وارث ء ہسپتالی ء مردگ جاہ یے ء یا گونی ء توک ء بند کوٹی ء سرایا گٹرے ء تہا دست بہ کپیت۔

ہو اے کراچی نوں آمنے کراچی نہ انت کہ ماگوں سنگتاں شپ ء نسپاں ہم در گردی کتگ ء پدا پہ سلامتی ء ایمنی وتی لوگاں و اتر بو تگیں۔ نوں اے شہر پہک بدل بو تگ ایشی ء نقش، ڈول ء ڈیل، دود ء ربیدگ، موسم ء مردم بزاں ہر چیز بدل بو تگ اگاں تچ بدل نہ بو تگ گڑا گریں بلو چانی ہلک ء دمگ انت۔ ادا انگت ترا ہر نیمگ ء گند ء گسڈانی آ کوٹ ء سر ریچیں گٹر، گٹکا ء پاناں چہ سل ء لیگا ریں دیوال، گندانی سوچک ء بو ء دوت حرانی سرگ انگت ہما پیم دائم بر جاہ انت۔

من ہے حیالاں گار اتاں کہ چے بکناں؟ انگت بالاچ ۽ لوگ ۽ شوہار
 بکناں یاوتی بنجل ہوٹل ۽ واتر بہ باں کہ ہے نیام ۽ کساس یک پانزدہ سالی بلوچ
 ورنایے اتک ۽ ہے دزچک ۽ چیر ۽ نشت۔ گوں ننگ ۽ آئی ۽ وتی سر جہل کت ۽
 زمین ۽ چنڈگ ۽ لگ ات ۽ چم ۽ چہ ارس ۽ گلگل ات انت۔ اے ملوریں دیم ۽
 ایبتکیں ندرگ ۽ گندگ ۽ گوں منی دل ۽ یک اجبیں کیف ۽ جاوڑے چست بوت ۽
 من دل داشت نہ کت ۽ آئی ۽ نژ یک ۽ شتاں ۽ جست کت۔ ”لالا تو بلوچے یے؟“
 ”ہو ماما“ آئی ۽ منی نیمگ ۽ گوں ارسکیں چماں چارات ۽ پسہ دات۔

گڑا من جست کت ”تو کے ۽۔۔۔؟ ۽ چہ گجا پیدا ک ۽ ۽ پرچیا
 ملور ۽ ارسیک ۽؟“ آئی ۽ پداوتی سر چست کت ۽ منی نیمگ ۽ چارات کہ ارس
 انگت آئی ۽ انارکانی سر اشپ گران ات انت ۽ پسہ دات ۽ ”ماما من ۽ پت ۽ چہ
 لوگ ۽ دَر کتگ“ من جست کت ”چیا۔۔۔؟“ ”من کار ۽ نہ شتگاں“ من ۽ پیسرا
 آئی ۽ سرا بڑگ بونگ ۽ ات گوں اے پسہ ۽ گیشتر بڑگ بوت کہ زاناں اے سک
 گریب ۽ نیز گار انت کہ پت ۽ وانگ ۽ بدل ۽ آئی ۽ کار ۽ روگ ۽ زوردنت ”شتر توبرو
 لوگ ۽ پت ۽ وٹشان کن ۽ بگش من کار ۽ رواں آتراچ نہ کنت شاباش پادا برو۔۔۔“
 ”من سر پد کت۔“ ”اناں من لوگ ۽ نون نہ رواں“ ”لوگ ۽ نہ روے، گڑا گجاروے“
 ”من گوشت بلتے آسر پد بونگ ۽ وڑ ۽ پیم ۽ نہ ات۔ من حیران بوتان کہ ایشی ۽ چختور
 سر پد بہ کناں ۽ بگشاں کہ بے لوگ ۽ بے مات ۽ پت ۽ اے شہر ۽ تہا تئی وڑیں
 کو دکاں گوں چے بوت کنت؟ من ہے گڑ ۽ منجانی ۽ تہا درنگ اتاں کہ گجام نہ گجام
 وڑے ۽ ایشی ۽ رازیک بکناں ۽ لوگ ۽ دیم بدیاں۔ بلتے من ۽ چچ توجیلے گندگ نہ
 یتک۔ من ہم آئی ۽ نژ یک گور ۽ ملور ملور ۽ نشتگ اتاں کہ دزچکی تا کے سست ۽

آئی ء کُٹ ء کپت۔ آئی ء ہے تاک چت ء چوکا گدی تاک ء وڑا ٹکڑ ٹکڑ کُت ء
ٹکڑ روڈ ء سراسانک دات انت ء ہے تاک ء ٹکڑ رو آ کنوکیں مردمانی پادمال ء
موٹلانی لگتھمال بُوت انت۔ دمانے ء پد ہے روڈ ء دز ء مُجانی تہا گار ء بیگو اہ بُوت
انت۔ منی دِلگوش ہم ہے ٹکڑ انی نیمگ ء ات۔ من آئی ء دِلگوش ہم ہے ٹکڑ انی نیمگ ء
گور کنائنت ء پدا دَرائنت۔ ”چہ لوگ ء وتی کساں سستگیں مردم ء آسر ہے
تاک ء وڑا بیت کہ چہ دَرچک ء سِدگ ء رند آہنچو پادانی چیرا لگتھمال بیت۔“ ”بل
ماما تو یلدے من ء۔“ آئی ء گوں شزاری ء پسہ دات۔ من آئی ء شزاری مارا ت ء
زانت کہ آمنی سو جاں رُورگ ء وڑا نہ انت من آئی ء تل بستگیں لُنٹاں چہ سر پد بُوتاں
کہ آئی ء نان ہم نہ وار تگ۔ من جُست کُت ”تونان وار تگ؟“ ”انان ماما“ من
پنجاہ کلدار دَر کُت ء آئی ء دست ء دات کہ ”ایشاں بُزور نان بگر ء بُور۔“ ہے نیام ء
بالاچ ء فون اَتک۔ من فون گپت ء گوشت ”جائے تو بالاچ؟ من سر جمیں روچ تئی
لوگ ء شو ہاز ء سر سر جتگ بلئے تئی لوگ شو ہاز نہ بیت ء تئی فون ہم بند انت۔“ گڑا
آئی ء من ء جا گہے ء نشان دات ء من ہمائی ء نشان ء گو شگ ء پدا لوگ شو ہاز کُت ء
بالاچ ء کڑا سر بُوتاں بلئے بالاچ ء دُچار کپگ ء رند ہم منی دِلگوش ء حیالات اَنگت ہم
کسان سالیں بچک ء ات۔ بالاچ ء ہم منی تکا نسری مارا ت ء جُست کُت ء۔
”یار چے گپے؟ تو داں اتگک ءے ہما انت حیالانی تہا گار ءے؟“ گڑا من آئی ء دیم ء
ہے دُرستیں کسہ آور تنت۔ بالاچ ء دَرائنت ”ہو یار۔ ہے وڑیں بچک ء ورنا انت
کہ پدا دُڑ ء دُنگ ء نشہی ء کُشندہ ء ناشر جوڑ بنت پدا ہے لیاری ء پجارجوڑ بنت انچو
کہ انوں گینگ وار لیاری ء پجارجوڑ بنت پدا ہے لیاری ء پجارجوڑ بنت پدا ہے
انت۔ بلئے ہے لیاری کہ مدام بوتگ ء انوں ہم استیں دُور ء حاکمانی ووٹ ء بُنجل

انت۔ اگاں آہ لوٹ انت گڑا لیاری ہم مرچی کراچی ۽ اید گہ ساپ ۽ پلگاریں دمگانی
 وڑا بُو ت کنت اگاں آہ لوٹ انت اِدے ورنابانی دست ۽ ٹینگ ۽ بدل ۽ قلم بُو ت
 کنت، نشہی ۽ بدل ۽ انٹرنیشنل باکسر، فُٹبالرودی بُو ت کنت، بے کاری ۽ بدل ۽ ہنر
 مندیں ورناجوڑ بُو ت کنت، گند ۽ گسٹ ۽ آکوٹ ۽ بدل ۽ ساپ ۽ ڈولداریں پارک
 جوڑ بُو ت کنت، بلتے اے دُرست مئے واستہ نہ انت کہ اے بلوچ ہلک ۽ دمگے۔
 لیاری ۽ بلوچی ۽ سزا رسگ ۽ انت کہ اے سزا بلوچستان بیت شر یا کراچی بیت
 شریک وڑ ۽ یک پیم ۽ برجہ انت۔“ منی خیال پدا ورنائیں کسان سال ۽ نیمگ ۽
 شت کہ من آئی ۽ دُروشم ۽ مائی کلاچی ۽ تہارت تریں باندا ت ۽ گندگ اتاں۔

کو دیکیں جست

باز براں انجیوں پر بند ہم گوشاں کپیت کہ آئیء گوشدارگ ء پدمردم ہے
 مارایت کہ گشے اے منی گوست ء سرانہشتہ کنگ بُو تگ بزاں مردم ء اشعر ء وتی عکس
 گندگ ء کیت ء دمانے ء مردم ء دل چو کو دیکیں چُک ء گر بندایت۔ رنگ، مال ء
 مڈی دُرست دُر وہ انت۔ یات ہما چیز انت و ہدے ترا دُرستیں چیز دُر وہ انت گڑا
 یات پشت کپ انت ء ترا تہنا بُو تگ ء نیل انت۔ استیں دور کہ ”ٹیکنالوجی“ ء دور
 انت ء مہلوک وڑ وڑیں آسراتیاں گوں و تاملشکول کن انت چو کہ ”انٹرنیٹ“ انت
 کہ اودا ہروڑیں مُشکولی ء آسراتی است۔ گپ ایش انت کہ آدگہ و ہدے بُو تگ کہ
 کسے ریڈیو ء دیمانشنگ ء دُنیا ء حال ء احوال گوشداشتگ انت ء کسے ء سوت ء شاعری
 گوشداشتگ۔ بلے من۔۔۔!

من ہما ہاں کہ بُو تگاں۔۔۔

ناگت ء یک شپے ملک ء ناپُرساں ء بحلی شت انت۔ من دَر موش کنان ء وتی ریڈیو
 زرت ء کوراسی ء اسپیشن ء گرگ ء بناکت کہ انڈیا ء اسپیشنے اَتک ء اے سوت پر
 ات۔

گُزرا ہوا زمانہ آتا نہیں دوبارہ

امم۔۔۔ منی دل دَر یلگ ء لگ ات ء من وتی گوست ء تہا ایر بُگان بُو تاں ء ہے
 سوت ء ہمرائی ء من حیا لانی زر ء اوژ ناگ بُو تاں۔۔۔ ہما اسکول ء دور، تلک ء چیر
 کنگ، سالونکانی کورگ ء جان شودگ ء جنگل ء جنگانی گوں گلیر ء شکار کنگ، گنج در ء

پکنک --- دُراہ --- ہاں برے من و تا سردارِ مسیت ءِ پُشت ءِ گراؤنڈ ءِ فُٹبالی ءِ
 دیست ءِ حیالانی چولاں برے من ءِ ہما ہوٹل ءِ دَور دات کہ بیگا ہاں من گوں ورناءِ
 کماشاں نشتنگ ءِ دیوانِ دِری کُتنگ --- گوں کستریں برات ءِ شپ ءِ نندگ ءِ
 مکتب ءِ کارانی کنگ ءِ پہ چراگ ءِ سمر اُڑگ، شپانی لیب ءِ گوازی --- گوں سنگتاں
 ٹپاں پاپلی --- بیگاہ ءِ محمود ءِ ہوٹل ءِ چاہ ءِ وِرگ - سہب ءِ سمر آہگ ءِ پہ مکتب ءِ ساڑی
 بُونگ - ماہکانیں شپاں دام چیر کنگ ءِ ماہیگ گرگ - چونیں و شین زندے ات نہ
 کہ جخالے نہ کہ دگہ پگرے ---

من حیالانی چولاں گوں چول وِران اتاں ءِ من بے سمائی ءِ ہے سوت دِپگال کُتنگ ات
 گوں!

گُزرا ہوا زمانہ آتا نہیں دوبارہ

”ابا تو سوت ہم جتنے؟“

منی اُر دُکیں چُک ماہین ءِ جُست ءِ گوں من پچلر ز اتاں

”ہاں“

من گُرتگیں گالواری ءِ گوشت

ماہین اُنکت جُست ءِ ات

من ویل چیر ءِ سمر اندوک اتاں - من ماہین دوئیں دستاں گوں وتی دل ءِ داشت ءِ
 گوشت -

”برے برے سوت دِپگال کناں“ -

زال ءِ باریں کدی کندیل روک کُتنگ ات بلتے مُردنی من نہ کندیل دیستگ ات ءِ نہ
 کہ آئی ءِ رُژناہی - ماہین ءِ سمر بُزرت ءِ من ءِ چارات ءِ گوشت ---

”ابا بجلی نیست، انا گوش ایت دُن ءِ وپسین بلتے تو دُن ءِ مہ وپس شر“

”پرچا؟“

”ابا دوشی آنچو بجلی میتگ ء نہ بوتگ منی دزگو ہار جانگل گوں مات ء ڈن ء وپسوک
بوتگ فوجیانی فائرنگ ء ٹپی بوتگ۔ ابا اگاں تو وپس ء ڈن ء فائرنگ بیت دُراہ تچ
انت تو ویتک نہ کنئے۔۔ ابلک تو ڈن ء مہ وپس۔۔۔“

”شتر شرنی اُرڈکیں پری من نہ وپساں ڈن ء۔۔۔ نون تو ووش ءے؟“

”ابا اے پوجی پرچا ہر شپ مئے میتگ ء سہرا فائرنگ کن انت؟“

”ہاں“

”ابا پرچا؟“

من ماہین ء ہر دکیں جستانی پسودات نہ کت انت ء وتا گوں ریڈیو ء دِگوش کت کہ
ماہین من ء پدا جست مہ کنت۔

کمبرء ودار

کمبرء گوں منی پچاروکی تاک ء ماہتا کانی وسیلہء بُوَتگ بزاں ہے کتاباں
 چه آئی ء نام ء شاعری منی دیما گو ستگ انت۔ آدیم پہ دیم من نہ دیستگ ات۔ آئی ء
 گو ماں گند ء نند ء نزیکی ء پچاروکی ہما و ہدء بُوَت و ہدیکہ توجیل لیزانکی مجلس ء سنگتاں
 بزاں اسلم عثمان، نادل حسین ء مسعود صابر منی گورا اتک انت ء گوشت ءے کہ ماچه
 نذر آباد ء توجیل ء نام ء تا کبندے در کنگ ء چن ء لایچ کنگ۔ چد ء پیش اے سنگت
 بلوچی ویڈیو فلم، لیب ء گوازی ء توجیل ء نام ء ایشانی ایس۔ ایم۔ ایس ”ٹ و رکے“
 است انت ء بلوچی تا کبندے در کنگ ایشانی نوک تریں ء دگہ گامگیجے ات۔ ہے وڑا
 و ہدے اے سنگت منی کرا ہے بابت ء اتلگ ات انت گڑا ایشانی تہا کمبر مراد ہم ہوار
 ات ء چه ہما من کمبر دیست ء گوں آئی ء منی پچاروکی بُوَت۔ آ باز گران تبیں ورنایے
 ات ء توجیل ء شیوار تریں ء گشاد کاریں باسکے ات ء توجیل ء چست ء ایرانی تہا مدام
 او لی سرپ ء گندگ بُوَت کہ ایشی ء تہا توجیل ء کمپوزنگ ء سینگارگ ہم ہمانی ء ذمہ
 واری ات ء آے دگہ تچ ء تاکاں ہم پیش پیش ات۔ کمبر ء آئی ء سنگتانی جہداں چه
 توجیل ء چار تاک ایشاں چھاپ ء شنگ کت کہ مر دم زبان دوستاں باز دوست
 داشت انت ء ایشانی دلہڈی کت۔ یک روچے من توجیل ء نوک تریں تاک ء
 بابت ء کمبر جست کت کہ ”شمانوکیں تاک ء کشگ ء چن ء لایچ ء کنگ ء ات؟“ گڑا
 آئی ء گوشت کہ ”من مواد درست چنگ ء یک جاگہ کنگ انت ء ایشانی کمپوزنگ

ہم کتگ انت بلئے کموتی وانگ ء چکاس ء ذرگٹ بوتگاں ء نون ذرگٹی ہلاس انت گڑا
یک روچے تی کر ء کا یاں ء اے بابت ء شور ء سلاہ ء گپ ء تزان کنیں۔ “من ہو کت ء
پدا آئی ء ودار ء بوتتاں کہ یک روچے کیت بلئے چوکتیا زانت کہ اے ودار ودارے
بیت۔ کمر نہ یتک بلئے 15 اپریل 2012 ء آئی ء بدل ء آئی ء مرگ ء حال اتک۔
وہدیکہ سنگتے ء منی مبادل ء میسج کت کہ کمر ء وفات کتگ گڑا منی عقل ء دل گشے اے
گپ ء منگ ء تیار نہ ات انت کہ چش چوں بیت۔ نوک بروت ء نوک نہالیں ورنہ
چوں بے ترک ء تواری ء چوں مر انت۔ من ء گوشے انگت باور بوتگ ء نہ ات ء
سنگت ء اے ہم گوشنگ ات کہ چتوری مرگ ء آماج بوتگ۔ گڑا من نذر آباد ء اسلم
عثمان ء چہ حب چوکی ء نادل حسین ء سرافون کت بلئے ایشاں فون چست نہ کت گڑا
زندامن خالق گل چہ نذر آباد ء فون کت ء جُست کت ”یار خالق اے ڈروگیں حالے؟“
خالق گل ء پیسہ دات ”یار شالا اے دروگیں حالے بوتیں بلئے اے تہلیں راستے“ اے
گپ ء اشکنگ ء گوں من سک دلپدر ء بڑنیگ بوتتاں۔ آئی ء ورنائیں چیدگ گشے
منی چمانی دیما میک بوت ء انجو گوشنگ ء ات کہ ”اتاں اے ڈروگے، من زندگاں“
بلئے من زانت کہ چش نہ انت، اے منی یک گمانے ات پرچہ کہ گوش انت مرگ ء
حال بس کم ڈروگ بیت۔ دل ء جیڑات کمر ء پرچہ مرگ ء اشتاپ کت۔ آئی ء وا
انگت بازکنگی ات ء آئی ء پشت کپتگیں کار انگت سرجم ء توام نہ ات انت گڑا آئی ء
سفر ء بندات ء درست پرچہ ڈروہ ات انت بلئے اے جُستانی پیسہ من ء حاموشی ء چہ ابید
چج نیست ات۔ ہو اے وڑیں نوک نہال ء ورناہانی مرگ نہ ایوک ء آئی ء لوگ ء
کہول ء بلکیں آئی ء چاگرد ء زبان ء لبرانک ء ہم بلائیں تاوانے ات۔ انوں کہ منے
چاگرد ء گوں تندی ء ہیروین، تریاک، چرس، کرسل، شیشہ ء انجکشن ء آماجیں ورنہ

روج پہ روج گیشتر بُوہان اَنت ء ایشانی کُمی نہ اَنت بلئے گمبر مُراد ء وڑیں راج ساچ،
 چاگردکار ء زُبان دوستیں ورنہ کم و دی بیت ء الم ء چہ چُشیں ورنہ ء سرانی روگ ء مردم
 دَر دِگ بیت ء اے وڑیں سرانی کُمی دائم ء مارگ بیت بلئے پہ وتی ورنائیں بالاد ء
 گوں پہ بلوچی ء خدمت ء آدائِم نمیران اَنت ء منی دُعا اَنت واجہ حُدا آئی ء وتی رحمتانی
 سا پگ ء جاگہ بہ دَنت - آمین -

نذرآبادِ حقّی میں درویش

تا کہ بند تو جیل کہ ایشی ء نذرآباد ء لبرزانکی سنگت و ہد و ہد ء سراچھاپ ء شنگ کنگ ء انت ، ہے سنگتاں گوں ہر و ہد ء منی نند ء نیاد ء دیوان ء مجلس بیت ء ہر و ڈریں سر حالانی سرا گپ ء رپ بیت۔ ہے پیم گپ گپ ء سرا نذرآباد ء سر حال ء گپ چست بُوت۔ نذرآباد کہ ٹمپ ء بلائیں ء نامی میں شہرے گڑا ہے سنگتانی تہا کیے ء گوشت باسد انت کہ ملنگ مُصطفی ء بابت ء ہم نبشتہ بکنیں، ”من ہو کت بلتے سنگتانی روگ ء چے پد من حیران بُوتاں کہ من ملنگ مُصطفی ء بابت ء چے نبشتہ بکنیں؟ من بس ہمچک زاناں کہ آسکلیں مسکرا باز، وش گپتار ء دیوان ء مجلسی مرد مے بُوتگ ء نذرآباد ء دُرستیں تبکاں ہور ء مزن ء کسانانی دوستگیں مرد مے بُوتگ۔ نذرآباد ء ہر و ڈریں دیوان ء مراکش یا کہ لیب ء گوازی بُوتگ انت گڑا آبد ء ملنگ مُصطفی ء بے تام ء ہوا دگ بُوتگ انت۔ وداں نذرآباد والی بال ء گوازی ء بنجل بُوتگ۔ و ہدے کہ والی بال میچ بُوتگ انت گڑالیب ء چارگ ء ہمچک مردم اتنگ کہ جاگ نہ بُوتگ۔ ہمچک مردم کہ لیب ء چارگ ء اتنگ انت گڑادو ہمچک ملنگ مُصطفی ء جاگ و گوکار ء مسکرا بانی نذرآباد ء کنگ ء اتنگ انت۔

چونہ ء نذرآباد ء زمین ء ہر پڑ ء نامی میں مردم ودی کنگ انچو کہ سازگر، ڈہلی، زرگر، کروس ء میڈ داں کہ میاہ ء وڈریں ناچی۔۔۔ بلتے نذرآباد ء مستریں پچار علم ء ادب انت کہ تحصیل ٹمپ ء اے دگ بزاں نذرآباد ء علمی ء ادبی نام باز ودی کنگ ء

بازیں عالم دین ہم چہ نذر آبادۂ سیال داری کن آنت کہ مزن مزنیں عزت ۽ شہرپ دار
 آنت، چوشکہ نُور الہی، واجہ ناظم عبدالعلیم، واجہ قاضی شیر محمد، قاضی داد محمد، قاضی عبدالرحمن،
 واجہ مُلا مراد محمد ۽ اگاں ہے وڑا لبزانک کارانی نام گرگ بہ بیت گڑا بازیں نام دیم ۽
 کیت انچو کہ غنی پرواز، غلام فاروق، صدیق آرات، قاضی سعید انور، حد امیزی اقبال
 راز، ابراہیم داگ، عارف قریش، خالق گل، امداد خان، نذر جان عبدالنبی، کبر مراد،
 نگہت ناز ۽ دگہ بازیں ورنہ یے اے پڑا آست۔ اگاں آفسر ۽ بیورو کریٹانی نام
 گرگ بہ بیت گڑا واجہ محمد بخش مومن، حد امیزی عبدالقیوم، عبدالصمد، محمد حیات، مسعود
 احمد، خلیل احمد، نصیر داد اللہ، ڈاکٹر منیر، ڈاکٹر غلام مصطفیٰ ۽ دگہ بازیں کہ من نام بے
 حال کتگ آنت۔ اگاں بلوچی ساز ۽ زیمیل ۽ پڑا بچارے گڑا واجہ خورشید برکت، اسلم
 اسد، استاد دل مراد بیچوالا، استاد مجاہد غلام، نبیل قادر ۽ امجد جوہر اے سرپ ۽ گندگ بنت
 کہ اے دُرست نذر آبادۂ نام ۽ بچار آنت۔ اگاں نذر آباد ۽ رنگ ۽ دُرشم ۽ گپ ۽ بکنے
 گڑا آئی ۽ مسکیں بیگاہ ۽ وہد دُرستاں چے و شتر آنت، یک نیمگے ہوٹلاں مہلوکات
 بزاں کسان ۽ مزینانی پُٹی آنت، ٹی وی ۽ چارگ آنت، یک نیمگے پٹائی آنت،
 ہشتاں چوکی آنت ۽ یک نیمگے نیم عمریں میر ۽ معتبرانی وت ماوت دیوان دِری ۽ گپ ۽
 مجلس آنت، مسکرا بازی آنت کہ دیوان ۽ مجلس مہر ۽ دوستی ۽ مستریں شون داری ۽
 پد رانی ۽ کنت۔

اگاں نشہ ۽ نشہی ۽ بہ بیت گڑا نشہ ہما دور ۽ ہم بوتگ بلنے چو بازار ۽ ہوٹلانی تہا ۽
 روج رحمانی بہانہ بوتگ بلکن عییزانگ بوتگ اگاں کسے ۽ کتگ گڑا چیر و کائی دیم ۽
 اندیم کتگ۔ مرچگیں دور ۽ وڑا پے فیشن سرز اہری نہ کتگ۔ گوٹگ ۽ مستریں مول ۽
 مراد ہمیش آنت کہ چیزے سالان پیسر نذر آباد گوں وتی و شیں دور ۽ بارگ، پُر مہریں

چاگردۂ وتی نامی نیں مردماں مئے ہلک ۽ وشتریں جاگہ بُو تگ بلئے نوں پہ بڑن اے
 لیزانی نبشتہ کنگ ۽ من ۽ سک بڑن ۽ ہزار اپسوز بیت کہ انچو ملنگ ^{مصطفیٰ} ۽ وفات
 کُت ہے وڑا نذرآباد ۽ ہما پیشگیں نوبت ۽ بار یگ ہم وفات بُو ت اُنت۔ نوں بس
 نذرآباد ۽ ہما دور ۽ نوبتانی یات ۽ ترا نگ پشت کپتگ اُنت۔ اگاں اُنوگیں نذرآباد ۽
 بچارے گڑا ایدگہ ہلک ۽ دمگانی وڑا ادا ہم نفسا نفسی، بُغض ۽ کینگ، کشت ۽ کوش ۽ نا
 تپا کی گندگ بیت کہ ایشی ۽ نذرآباد ۽ حتی نیں رَنگ ۽ دُر شُم گار کُتگ ۽ دُڑی دُنگی ۽ نشہ
 آئی ۽ نوکیں بچار جوڑ کُتگ۔

اللہ ایساں سلامت کنات

گوں لبرانگی سنگتاں ہر دین کہ دیوان ء مجلس بیت گڑا گپ چہ گپ ء پاد
 کیت ء بنگپ شاہ ء لمب کش ات، حیال درا نگازی کنت، شول کشان بیت ء سرا
 دور درکارایت۔ مرچاں و ہدے بلوچی ء کتاب، تاک ء ماہتا کانی سرا گپ بیت
 گڑا بلوچی تا مرانی (فلمانی) ذکر الم ء کیت۔ یک رندے آنچیں مجلسے ء دیوان
 درّی ات۔ اے دیوان ء تہا اسحاق خاموش، مقبول مبارک ء دگہ بازیں سنگت ہوار
 ات انت۔ انا گت ء میجر مجید ء شاعری مئے بنگپ جوڑ بوت ہر یکے وتی کچ ء
 کساس ء میجر مجید ء شاہگانیں ازم، پگری شہار ء گچینی رنگ ء سرا وتی مارشتاں
 درشان کنگ ء ات۔ آئی ء شاعری ء کلاسیکل دروشم ء داب، آئی ء آشوبی پگر ء
 جوزگ، درائیں پہناتانی سرادیوان ء گپ ء تران بوت۔ منی حیالانی واگ واجہ ء ہما
 شعرانی نیمگ ء تڑ ات کہ نور محمد نورل ء وتی نوار ء پیت بنداں الہان کنگ ات
 انت۔ من ء چہ بندات ء واجہ ء شاعری باز دوست بوتگ ء آئی ء جبین ء ایر کپوکیں
 شاعری ء دائم ء من ء دگہ جہانے ء بڑتگ ء سر کنگ۔ تاک ء ماہتا ک ء گشنہ ہانی
 وسیلہ ء ہر و ہدے گوں واجہ ء تامداریں شاعری ء گوں دُچار کپتگاں۔ منی واہگ ہر و ہدے
 ہے بوتگ کہ واجہ ء شاعری ء کتابے بنیت پمیشکہ من دیوان ء ہم وتی ہے واہگ
 پد رگت کہ یار باندانت واجہ میجر مجید ء انوگیں دور ء لوٹ ء گزرانی حساب ء وتی
 شاعری ء کتابے چھاپ بہ گتیں ء پہ بلوچ راج ء ندر بہ گتیں۔

یک سہبے ء من ء سنگتے ء فون کُت کہ کامریڈ واحد چہ کراچی ء اتلگ ء ترا
 گندگ لوٹ ات۔ من بازو ش بوتاں پرے حاترا کہ من زانت کہ آئی ء الم پہ من ٹیکی ء
 گون بیت۔ وہدے کامریڈ واحد اتک ء آئی ء وتی ٹیکی من ء دات گڑا اے ٹیکی منی دل ء
 تب نیگ ات من چہ گل ء بگلو بوتاں پرچہ کہ منی دیرگیں واہگے پیلو بونگ ات بزاں
 میجر مجید ء کتاب۔ سبزیں پوش ء اے کتاب پورا منی واہگ ات کہ سبز اتگ ات،
 ڈولداریں ٹائٹل ء گون شرّیں کاگداں چھاپ کتگیں میجر مجید ء لاس ء مرورادیں
 کلاسیکل ڈروشم ء شاعری ء اے بے بہائیں شاعری ء اے بے بہائیں گنج ء نام
 ”تعملمیں بامسار“ ات کہ کامریڈ واحد ء من ء نذر کُت۔ کتاب ء دوسد ء پتادتا کدیم
 انت کہ آئی ء ہر تا کدیم شاعر ء ننگریں مارشت، راجدوستی ء زبان دوستی ء مانزمان
 انت۔ اے یک ء دو ماہاں بلوچی زبان ء لگتھما لیں بلوچی راج ء درد ماروکیں سرے
 چندے ٹیکی یامڈی ات انت کہ آئی ء بلوچی زبان ء بلوچ راج ء داگ انت کہ آیانی
 جوانی ء کمالانی جھلانکی ء سر بونگ ء قلم عاجز انت۔ دگہ یک گمنائیں انسانے بلتے
 شاعری ء ازم ء سرٹل ء جاہ کتگیں شاعرے بزاں حد امرزی اقبال راز ء گال دپتر ”زردے
 پرتلگیں خون“ ہم ہے زوتاں پہ وانوکاں سر بونگ۔ اقبال راز نہ تہنا یک جوانیں
 شاعرے ات بلکہ شرّیں راجدوست، زبان دوستیں انسان ء یک بے مٹھیں اُستادے
 ہم آست ات۔ وہدے گورگنداں اے حدائی داد چہ بلوچ راج ء سست ء ندائی گار
 کُت۔ ہے رنگ ء ڈاکٹر حنیف ء گدار ”چگر د پل انت“ ہم انچیں ساچشتے کہ
 چریشی ء ہر بلوچی وانوک ء دل وش بیت۔ چہ وانگ ء ساری ایشی ء گندگ ء شرط ء
 مردم وٹی یے ء آماچ بیت کہ بلوچی ء دامن نون سک پراہ ء بے گواز بوبان انت۔
 نون ہرتک ء مئے ورنائیں ساچشت کار ء جھد کار دلمیں رنگے ء کارکنگ ء انت، تری آ

سفرنامہ بہ بیت، ناول، آزمانک بہ بیت، کسمانک یا لبرانک، دگہ تہر بہ بنت۔
 بلوچی زبانوں کھتیک نہ بیت کہ من چہ استیں دور، لبرانکی تاماں ز بہراں۔ ہے وڑا
 مرچاں تا مرائی پڑا بلوچ راج و تارا دیمروئی کتگیں راجانی سرپ، سر کنگ، سفر، روج
 پہ روج وتی گاماں ترند تر کنان انت، گچینی اے بابت، ڈاکٹر حنیف شریف، تا مرنوکیں
 تا مرائی از می کچ، کیلاں جوانی، سرجم کن انت۔ ہے انوگاں آئی، اتکگیں تا مرائی
 ”بلوچستان ہوٹل“ یک انچیں جہدے کہ آئی، بلوچی چا گرد، رگ، ریشگان، تہا جاگہ
 کتگ، فضل حیات، تا مرائی ”سہریں دپتر“ ہم سد ستا، توسیپ کرزیت، آئی، ساچشت
 کاری، پھتگی، شون، دنت۔ گشند ہی، پڑا، بارواگاں گپ جنگ بہ بیت، گڑا عارف
 بلوچ، نام، گرگ، بنگپ، بندات، بوت کنت۔ اے پڑا آئی، نمیرا نیں، کر دھچ، رنگ،
 شموشگ نہ بیت کہ ہمائی، رند گیری، ڈرائیں بلوچ گشند، راجی سوت جنگ، پھ لاچار
 انت۔ آئی، انوگیں نوار، یات کنت، دُنیا، بلوچ راج گواچنی، دائم، یات کنت۔

میجر مجید بہ بیت یا مئے سنگین تبیں شاعر بہ بنت، عارف بلوچ بہ بیت یا ایدگہ ستا
 کرزیں گشند، بہ بنت، حنیف شریف بہ بیت یا ایندگہ سینتریں قلم کار، از مکار بہ بنت،
 شریف بیوس، عبداللہ مومن، انور غلام، امام جعفر یا ایندگہ بلوچ جہد کار بہ بنت، ایشاں
 سد آفرین انت کہ ایشاں چشیں نپس گیریں جاورانی تہا بید، مزنیں کچے، مدت، کُمکے،
 وتی حساب، وتی زبان، سبز، میزراں کنگ، واستا وتی شب، روج یک کتگ انت۔

اللہ ایشاں سلامت کنات۔ (آمین)

سنگل لبرزانکی گل

یک دورے ۽ بزاں ہما دورے پارٹی نیست ات بلوچستان ۽ راجی سیاست تنہا بی ایس او ۽ بڈ ۽ بستگ ات بی ایس او ۽ یک مکتبی گلے بونگ ۽ ابید یک مزینیں راجی گلی کر دے جوانی ۽ پیش داشتگ ات۔ ایشی ۽ مستریں درو رایش انت کہ چہ بی ایس او ۽ در کپتگیں سنگت ہم گوں تندی ۽ آئی ۽ ڈسپلن ۽ پابند ات انت ۽ آیاں ہج چشیں نیمگے ۽ سرد رنیا ورتگ ات کہ ہودا آہانی سیاسی لیکہ ۽ پولنگ چنگ ۽ ترس بہ بیت۔ آدورے لبرزانکی گل اگاں من ردنیاں تہنا ”لبرزانکی دیوان“ ات کہ ایشی ۽ تلو ۽ سرے بونگیں لبرزانکی نسر پرمن ۽ کمو کمویات انت۔ بی ایس او ۽ سیاسی آرگن، ”پجارج“ لبرزانکی آرگن ”گروک“ ۽ نام ۽ یکشل ۽ در آہگ ۽ ات انت۔ وہد گوزان بوت بی ایس او پُرشٹ ۽ پُروش ۽ آماج بوت۔ پُرشٹ ۽ پُروش ۽ ”لبرزانکی دیوان“ ۽ ہم گوزرت۔ ہے وڑا فٹبال ۽ ایندگہ کلبانی تہا ہم پُرشٹ ۽ پُروش ۽ ٹولی بندی ۽ یک نہ گٹوکیں ردے بنا بوت۔ بزاں تیوگیں بلوچ چاگردیک ہیمنناکیں چکاسے ۽ گوزگ ۽ ات۔ پُرشٹ ۽ پُروش ۽ بنیاد سیاست ات کہ ایشی ۽ زند ۽ اے دگہ پڑاں ہم سرکش ات۔ بی ایس او پُروشگ ۽ پد بازیں چنڈانی تہا بہر ۽ بانگ بوت ۽ داں روچ ۽ مرچی برجہا انت۔ ہے وڑا لبرزانکی دیوان ۽ محکمیں کلات ہم ڈرات ۽ لبرزانکی دیوان کسان کسانیں ٹولیاںی دُرشم ۽ بازیں گلے ودی بوت۔ کوتاہ ایش کہ سست ۽ سید، دُوری ۽ گستانی ۽ ہیمنناکیں ہارے ۽ پہ بلوچ راج ۽ مل ات۔ ہر یکے دومی ۽ گٹ ۽ حونان ات۔ شاعر ۽ لبرانہ ہم ہما دیواناں شت انت کہ آیانی سیادی گوں آیانی سیاسی گل ۽

آت۔ بلتے مرچاں شتریں بدلی ء سدلی یے اُتنگ ء میزان میزان ء لبرانک چرے
 کل ء چنگ ء انت۔ کچھ ء بازیں گوٹڈ گوٹڈیں لبرانکی گل بُوتگ انت کہ آیاں
 زبان ء لبرانک ء دیم ء برگ ء حاتراوتی سیاسی اڈ ء جخال یک کُرکت انت ء لبرانکی
 گلانی ”انضمام“ کُت ء وتی لبرانکی کاربندات کُت انت۔

”لبرانکی کاروان“ دوگروپ ء بُوت ء پداپہ ندامی ہلاس بُوت۔ انوں کچھ
 مستریں ء شتریں لبرانکی گل ”بلوچستان اکیڈمی“ انت کہ آئی ء سروک شتریں ء پُہتہ
 کارین ء سنگین تمہیں مردم انت کہ ایشی ء دیروی دیمگ ء انت۔ نوں ”بلوچستان
 اکیڈمی“ ء ”بلوچی اکیڈمی“ کہ ایشانی تہا اچھو سیاسی دزمانجی ء اڑاندیم ء نیست گوں
 دست بندی انت کہ نوں باند انت اے گلانی پالیسی ساز ء سروک یک ملتگیں
 لکھوڑے ء بابت ء بہ جیڑ انت ء دیوان ء مجلس اڈ بدینت۔ پرچہ کہ اے کارہما انت
 مہتل انت کہ نیپ NAP ء دور ء بُوتگ بزاں چہ 1973 ء ہما زمانگ ء کہ سردار
 عطا اللہ مینگل سر وزیر ات ء گل خان نصیر وانگ ء زانگ ء وزیر ات ہے دور ء یک
 کانفرنسے لوٹا تینگ بُوت کہ اے کانفرنس ہم سیاست ء ارجان بُوت ء اڈ ء کڈ ء آماج
 بُوت۔ بلوچ ء بد بہتی ایش انت کہ ماں لبرانکی پڑ ء ہم بے سر ء پادیں اڈ ء کڈ ء گواچی
 یے داں ”من نہ کشنگ ہلار نہ انت“ ء فلسفہ ء سر ء کار ء نیں۔ بلتے ما باند انت کہ چہ
 پٹھاناں سبق بڑوریں کہ آیانی زبان گجا سر انت۔ آہم سیاست گنگ ء انت، آیاں
 ہم پارٹی آست بلتے وہدے زبان، دودمان ء ر بیدگ ء گپ کئیت، وہدے آیاں
 دری قومے جنت گڑا آبس پٹھان بنت ء کس اے وڑ نہ گوش ایت کہ دومی پٹھان منی
 پارٹی ء نہ انت ہمیشکا من گوں آئی ء مرگ ء زندگتگ۔ ہے وڑ ء لہتیں سال پیش پشتو
 عالمی کانفرنس کراچی ء نشتر پارک ء 3 مارچ ء برجم دارگ بوت کہ ایشی ء تہا دُنیا ء کُت

کُنڈۂ پٹھان اَتک اُن٘ت ۽ دیوان ۽ بہر اِش زُرت۔ افغانستان ۽ پاکستانی بندو
 بست ۽ تہا ہواریں پٹھاناں ابیدُنیاء بازیں ٹلکانی پٹھاناں دگی پرک ۽ پیر (علاقائی
 تفریق) ۽ سیاسی اختلافات یک کر کُت اُن٘ت ۽ سے روچ ۽ یکیں پتر ۽ سمرانشت ۽
 وتی زُبان ۽ دیم ۽ برگ ۽ بارواشور ۽ سلاہ دیم ۽ آؤرت اُن٘ت ۽ قرار داد پاس کُت ۽ راہ ۽
 رہند ٹہینت اُن٘ت۔ منی گپانی مول ۽ مُراد ہمیش اِن٘ت کہ ماتنی زُبان ۽ رکینگ ۽ حاترا
 باند اُن٘ت ما یکجاہ بہ بنیں ۽ پرے کار ۽ حاترا یک سنگل لبزانکی گلے ۽ کُمی سک
 دیر اُن٘ت مارگ بُونگ ۽ اِن٘ت پمیشکا مئے شاعر، نبشتہ کار، کو اس ۽ زانو گرانی ذمہ
 داری ہمیش اِن٘ت کہ زُوت ۽ چہ زُوت بلوچ راج ۽ اے مستاگی ۽ بہ دینت۔

عاجزہ ”بستار“

اے یک تہلیں راستی یے کہ بلوچی لبرانک ء تہا انگت چُشیں گران ء سنگینیں نگدکاری نہ گواہ ایت کہ ما گوشت بہ کنیں کہ ہو! بلوچی لبرانک ء اے تک ء ہم کار بوتگ یا بوتگ ء انت نگدکاری کہ ماں لبرانک ء ایشی ء مزینیں بستارے ء یہ لبرانک ء دیر وئی ء ایشی ء نزوریاں پڈر کنگ ء حاترا نگدکاری الھی انت۔ انچو بزاں بید ء نگدکاری ء لبرانک ہو ادگ ء بے تام انت۔ بد بہتی ء مئے بلوچی لبرانک انت نگد کاری ء نیمگا انچو دلگوش گور نہ کن انت چوشکہ شاعری، آزما نکاری یا ردا نکاری ء دینت۔ اے رد ء مئے جان دُڑی ء بے تہمبلی وتی گڈی سیمسراں اتلگ ء رستگ نوں پے حاترا مئے لبرانک ء ساچشتی رُوم گوں جوانیں وڑے ء ہنڈال جنگ ء نہ انت۔ دگہ یک رواجے مئے ایش انت کہ مئے قلمی بورسوار کسے ء نبشتگیں کتاب ء پیشگال ء پے رسی دودانک نبشتہ کننت کہ ہے دوئیں دانک کتاب ء وانگ ء واستہ یک نزوریں سکینے بوت کنت بلے آ کتاب ء شمری ء حرابیاں پڈر کنگ ء واستہ کُمکے بوت نہ کنت ء نہ پہ لبرانک ء ریکارڈ ء ایر کنگ ء واستہ یا نگاریں ساچشتے لیکگ بوت کنت۔

ہے وڑامن مجید عاجز ء شاعری ء دپتر ”زدگ اپا ریں سمین“ ء بابت ء کہ من اے گونڈیں چمشانکے نبشتہ کنگیاں ایشی ء نگدکاری ء ہجر شمار نہ کنناں بلے کہ من اول سرا نگدکاری ء بابت ء گپ جنگ ات بلکہ حقیں مول ء مراد ہمیش انت کہ باند انت ہر نوکیں کتابے کہ وانوکانی دست ء کیت گڑا آئی ء ہر تک ء پہناتانی سرا مردوم

چشمشانک بہ دنت ۽ دیم ۽ بیارانت۔ الم نہ انت کہ آئی ۽ حرا بیاں شو ہا زہ کنت۔ شمر ۽
 تامداریں سیاہگاں ہم دومی وانوکاں نشان بہ دنت۔ ادا من وتی گپ ۽ دیم ۽ کاراں
 کہ وہدے کہ مجید ۽ کتاب ونت گڑامن ہے مارات کہ بامد انت اے دگ وانوک
 ہم مجید ۽ ازم ۽ جوانیاں بہ گشین انت کہ آچہ یک انچائیں وانوکے ۽ جم ۽ نذراں
 اندیم انت۔ وانوک عاجز ۽ چماں چے گندگ لوٹ انت؟ بلتے عاجز وانوکاں وتی
 ہمرائی ۽ دور پندیں سفرے ۽ برگ ۽ ہدوناک انت۔ آساچان ۽ ساہیل ۽ پچگرگ
 ۽ دور تپتگیں ریگزارے ۽ دامن ۽ برگ لوٹ ایت پرچہ کہ نون عہد ۽ شب کپتگیں
 بانڑی ۽ نیمگاحیاں گورکنگ کیشتر المی انت۔ مجید ۽ وتی شاعری ۽ اے دود پُروشنگ
 کہ آکسے ۽ پہ نبشتہ ۽ لاچار نہ کنت کہ من ۽ منی شاعری ۽ بہ ساڑا ات بلتے من کہ آئی ۽
 شاعری ونت گڑامن آئی ۽ نظم ”بستار“ ۽ وانگ ۽ رند ہستیں دور ۽ یک انچیں راستی ۽
 گوں دیم پہ دیم بوتان کہ من لاچار بوتان کہ دودانک پہ ”بستار“ ۽ نبشتہ بہ کناں ۽ وتی
 دل ۽ پرے گپ ۽ منارینگ ۽ رازیک بہ کناں کہ ”بستار“ ۽ انوگیں جاورانی یک عکسے
 عاجز وتی نظم ۽ تہا گوش ایت :-

حدا قدرتاں گند کہ

چہ پاد ۽ چیر ۽ خاک ۽

کمتریں پُسنگ بہا ڈر ۽

قلمکارے گش انت مردم

بُن ۽ ذگری یے بوتگ

چے دز وگ ۽ راست

نہ من ایت پیر ۽ پیگمبر

حُد اءِ حق ءِ گپ ءِ جنت

نبشتہ کنت بد ءِ نیکی

بُزرگاں ایر جنت

ورنایاں ڈو بارایت

مزن لیک ایت انسان ءِ چہ کردار ءِ

نہ سگ ایت رئیس ءِ رندی

بلوچک زادگے چے زانت

پہ گژون ءِ لنگڑی رُستگ

نہ الکاپیں گسے استیں

نہ زہگاں جوانیں باندا تے

پت ءِ مال ءِ متاہ چات ءِ جنگ بُوتگ

ءِ بچ ایت راج ءِ راہشونی کنگ لوٹ ایت

اے نظم ءِ تہا ہما واہگ داریں گریب ءِ چُک ءِ کسہ بُونگ ءِ انت کہ آہچ

بستارے نہ دارایت، بزراں گریبیں چات جنو کے ءِ چُک انت بلتے آئی ءِ دل وتی

راج ءِ راہشونی ءِ وازمندگ انت دُنیا آئی ءِ شِگان جنت کہ آپون اے رہشونی ءِ بار ءِ

وتی کوپگ ءِ رُرت کنت پرچا کہ آنہ سردار ءِ نوابی کچکے نہ میر ءِ معتبرے ناں کہ سیر ءِ

ازگاریں مردومی پُستگے۔ گڑا آئی ءِ چے حق انت کہ راج ءِ رہشونی ءِ گہمہ ءِ بہ وارت ءِ

راج ءِ کماشی ءِ پاگ ءِ وتی سرا بندگ ءِ ارمانے بدارایت بزراں آپہ حاتراشگانی انت

کہ گریبے۔ باند انت کہ چُشیں واب مہ گندیت بلتے نہ زاناں مجید ءِ پرچا دُنیا ءِ دپ ءِ

دارگ ءِ جُہد نہ کُتگ ءِ دُنیا ءِ ہما رہشونانی مثال نہ داتگ کہ آگریب، نیزگار ءِ دہکانی

چُک بُوتگ اَنت۔ بلتے آہاں کمال ءِ بُود، علم ءِ زانت ءِ برکت ءِ وتی راج ءِ رہشونی کُتگ ءِ دُنیا ءِ باور کنائینتگ کہ رہشون کاری ءِ واستہ مزنیں مرڈم ءِ چُک بُوتگ اَلمی نہ اَنت بلکن علم، زانت دل پہکی بُوتگ اَلمی اَنت۔ وہدے مرڈم ءِ تہا بُودے کیت مرڈم وت آئی ءِ وتی رہشون گچین کنت کہ تو دیم ءِ بیامے رہشون بہ بُوءِ مارا راہے پیشہ پدارننکہ آراج ءِ گوش ایت کہ بیات من ءِ وتی رہشون یکن ات کہ من علم ءِ زانت ءِ واہنداں! انچوشکہ یک زانتکارے ءِ گوشتگ ”آزمان آمرگ ءِ نہ اَنت کہ آئی بانزل مستر اَنت بلکن آزمان ہما مرگ ءِ واستہ اَنت کہ آئی ءِ بُرزابال کنگ ءِ سگ ءِ ہاٹیک مان“۔

نوں اے درگت ءِ من پہ درور چندے اَنچیں رہشون ءِ راج کارانی گپ ءِ جناں کہ آہاں نام در آورتگ ءِ وتی مُلک ءِ راج وشنام کُتگ ءِ وتی راج ءِ رہشونی کُتگ ءِ تاں جہان اَست اَنت آزندگ مان اَنت۔ فلسطین ءِ راجی شاعر محمود درویش ءِ مثال ءِ بُزور کہ گریبی چُکے بُوتگ، یونان ءِ مزنیں شاعر ہومریک پنڈو کے بُوتگ، مرچی دُنیا ءِ سر اراج کنوکیں مُلک امریکہ کہ آئی ءِ شوہاز کار کولبس یک شپانکی چُکے بُوتگ، یونان ءِ فلاسفر سقراط بان بندے ءِ چُک بُوتگ، امریکہ ءِ راج دوستیں صدر ابراہم لنکن یک غریب ءِ دہقانے ءِ چُک بُوتگ، دگہ امریکہ ءِ صدرے آرن آرنزک روتاک بہا کنو کے ءِ چُک بُوتگ، چین ءِ بُن ہشت ءِ ایر کنوک ماوزے تنگ کہ مرچی دُنیا آئی ءِ دا تگیں فکر ءِ منوک اَنت ہم دہکانی چُکے بُوتگ ءِ چُشیں انگت دگہ بازیں رہشون اَست اَنت کہ اگاں دُرستانی نام آرگ بہ بنت گڑا اے لڑسک در اراج بیت نوں دُنیا ءِ زانگ لوٹ ایت کہ گریب ءِ چُک بُوتگ عیبے نہ اَنت ءِ گریب ءِ چُک ہم رہشون بُوت کنت پرچا کہ گریب ءِ چُک شر تر شد ءِ ٹن، بے لوگی، بے وسی ءِ بڑگی ءِ درداں

مارات کنت۔ پرچا کہ دائم ہے ججالانی آماجء دیمپان انت و ہدے آوتی درداں
گندایت گڈا آئیء وتی شدلایں ء بڑگیں راجء دردانی ء جذبگ ء مارشت شترتیں
وڑے بوت کنت۔

بلئے نہ زاناں آکجام جاوڑ بوتگ ء چے ریابندی یے بوتگ کہ مجیدء
گریب ء چک ء دیمپانی نہ کتگ ء دُنیا ء آشکانی کتگ ات کہ آگریبی چکے۔ گڑا آئی
ء باند نہ انت کہ آرہشونی ء واب ء بہ گندایت۔ بلئے عاجزء باندات کہ گریب ء چک
ء پسہ ہم شکان جنوکیں دُنیا ء بہ داتیں انچوشکہ علامہ اقبال وتی نظم ”شکوہ جواب شکوہ“ ء
تہا مسلمانانی نیمگا چہ گوں حداء کلا ء زنگ جنت کہ اے واجہ حد امارا مسلمانانی تبلیغ ء
چہ پیسرتی جہان ء جاوڑسک حراب بوتگ انت، مردماں سنگ وتی حد اکتگ
انت، تئی نام ء گروک ہم نہ بوتگ بلئے اے ما بوتگیں چہ وتی زور ء تاگت ء دُنیا ء ہر
کند ء تئی دین ء نام ء تبلیغ کتگ، افریقہ ء یورپ ء تئی دین ء نام ء پیغام شنگ ء تالان
کتگ، وتی سرء مال ء ہچ پرواہ نہ داشتگ، جنگ ء نیام ء ہم ماچہ ذکر ء عبادت ء
بے حال نہ بوتگیں۔ بلئے اے واجہ تو انگت چہ ماراوش نئے منے نیکی ء قربانیاں ہچ
دیمانارے ایشی ء معنا ہمیش انت کہ ماتر ادوست نیں۔ بلئے پدا علامہ اقبال واجہ
حداء پسہ ء ہم مسلماناں سر کنت ء گوش ایت کہ ”من کدی شمارا دوست نہ داشتگ
بلئے شماوت منی نیمگا دلگوش نہ ات، شما امروزی وشی ء مستیانی تہا انچو بے سدء سماات
کہ شمارا وتی دین، روچک ء نمازانی حیال گور، نہ وتی پیگمبر ء قول ء گفتارانی
پابندے، آہاں کہ پہ من دین ء قربان بوتگ ء قربانی داتگ آشمے وڑیں نہ بوتگ
انت آشمانہ ات بلکن شمسے پت ء پیرک بوتگ انت، بلئے مرچی شماوت ء بہ چارات
شما دین کلر کلر کتگ ء وت ء فرقہبانی تہا بہر ء بانگ کتگ ء انگت چہ من ء گلگ

دارے کہ من چہ شاموش کاراں؟

نوں ادا بچار کہ شاعر چچو بے ریا انت، مُسلمانا نی گلہ ءِ زَرَنگاں پہ واجہ حُدا ءِ
 سرکنت ءِ واجہ حُدا ءِ جواب ءِ ہم پہ وتی بندہاں سرکنت۔ نوں مجید ءِ گریب ءِ چُک ءِ
 جواب دُنیا ءِ بہ داتیں گڑا گریب ءِ چُک ءِ ہم دلبدی بُوتگ ات ءِ دُنیا ہم سر پد بُوتگ
 ات کہ ہو! گریب ءِ چُک ہم رہشون بُوت کنت۔ حیر! اے منی وتی حیاں انت الم نہ
 انت کہ شاعر ہم ہمے حیا لانی بندوک بہ بیت، شاعر ءِ وتی دُور چاریں ءِ پراہ ءِ
 شاہگانیں حیاں بُوت کنت۔ ہودا کہ آئی ءِ چم ءِ نظر انت، وانوک ءِ کار نہ انت۔
 بُوت کنت آئی ءِ حیاں ءِ مارشت ما پہم ات نہ کُتگ انت البتہ منی چند ءِ مجید عاجز ءِ نظم
 ”بستار“ باز دوست بُوت کہ منی حیاں ءِ اے ہزاراں بزگر ءِ گریب ءِ پُستگانی باطن ءِ
 مارشت ءِ توار انت کہ آہانی دل پہ وتی راج ءِ واستہ باز کنگ لوٹ ایت بلتے آ
 مرچگیں دور ءِ وت گڑیں رہشون لیڈرانی دیما وتی وس ءِ نہ گندا ایت کہ آپہ زَر ءِ کلدار،
 سردار ءِ نوابی ءِ میر ءِ معتبری پُستگی مرچی راج ءِ رہشون ءِ رہد ربر جوڑ بُوتگ انت۔
 بلتے ما دلپروش نئیں یک روچے الم ءِ گریب ءِ دہکانے ءِ پُستگ ءِ پہ رہشونی ءِ دل ءِ
 واہگ الم ءِ پیلو بنت ءِ آراج ءِ پہ آپ سریں منز لے ءِ سرکنت ءِ مجید عاجز ءِ ”بستار“ ءِ
 راست، زندگ ءِ ابدمان کنت۔

راجی چم

پاکستان ۽ نامداریں دانشور ۽ پٽ ۽ پولڪار راج دپٽر نويس نسيم حجازي وٽي ڪتاب ”داستانِ مجاهد“ ۽ گوش ايت ”هر راج ۽ نوڪ جوڙ ڪنگ ۽ ديما برگ ۽ راج دپٽر ۽ بلائين ڪردے“ راج دپٽر يڪ انجيس آدينڪي ڪه آئي ۽ راج وٽي ديما ڪنت ۽ وٽي گوست ۽ انوگيس دور ۽ ديم په ديم ڪنت۔ هه گوست ۽ انوگيس دور ۽ ديم په ديم ۽ آئي ۽ باندا ۽ واسته راه جوڙ ڪنت۔ گوست ۽ يات باندا ۽ واهگاں هوار بيت ۽ راج ۽ ديروٽي ۽ توجيل بيت ”نسيم حجازي“ ۽ هه گپ دانشور سوفليز ۽ اے رنگ ۽ گوشنگ ڪه ”زيڪ ۽ تجربہ ۽ سر پديں مردم باندا ۽ اندازگ ۽ جنت“۔

اے گپ بلوچاني وڙيں پشت ۽ ڪپتگيں راج ۽ واسته يڪ دپٽر ساچوگيں سبق ۽ درونٽے۔ نسيم حجازي وٽي گوست ۽ بے حال ڪنوگيں راجاني جبر ۽ ڪنگ ۽ انت۔ سک ديرگيں ياراج دپٽري گپ وٽي جاه ۽ ماز يڪين ۽ پيرگيں گپ هم شوشنگ انت۔ زيات دور روگ ۽ زلورت نه انت ۷۰ ۽ ۸۰ ۽ ڊڪ ۽ چوڻيں هستي بے حال ڪنگ انت ڪه آهاني برڪت ۽ برورد ۽ منے منافقين سياستدان اقتدار ۽ ڪرسي ۽ سر بوتگ انت په درور ۽ استاد عبدالستار ۽ استاد شفيع محمد ۽ آئي ۽ سنگتاں مارشل لاءِ وڙيں تڙنديں وهداں قيد ۽ بنداني پرواه ڪنگ ۽ ابيد بے مزه وٽي استيں تڙز ۽ دهنان گون بلوچي آشوبني ۽ راجي شاعراني شعر الهان ڪنگ انت۔ بي ايس او ۽ بلوچ ۽ راجي توار ۽ زرمبشت ۽ ڪلوه هر نيمگ ۽ شنگ ۽ تالان ڪنگ۔ بي ايس او ۽ ليڊراں چه هميشاں رڊوم زرت ۽ وٽي راج ۽

اوس ۽ دلانی دریگ جوڑ بوتیاں۔

وہدے کہ حکومت ۽ بادشاہی ۽ منزل ۽ سر بوت آنت گڑاچہ ہے مردماں بے
حال بوت آنت۔ ہے دور ۽ منے راجی گشندہ لیاری ۽ تنگ ۽ تہاریں ۽ ستر اٹگیں لوگانی
توک ۽ وتی زندے گڈی روچاں گوازین آنت ۽ پہ بڑگی مر آنت۔

اے حال ایوک ۽ ساز ۽ زیمیل ۽ مردمانی نہ انت بلکیں زندے ہر پڑ ۽ گندگ
بیت۔ منے شاعر ۽ قلم کارانی اول حد ابوتگ ۽ مرچی اوں ہما انت۔ بزاں خدا ۽ ابید
دگہ ہچ آسرا نیست۔ حکومت ۽ مدت ۽ کمک وتی جاہ ۽ وتی راج ۽ مردمانی نیکیں چم
آہانی سرا ہچ وڑا نہ کپ آنت ہمیش انت منے حال ۽ منے راج ۽ حال! من وہدے
اے گپ بلوچی زبان ۽ ورنابیں شاعر نثار یوسف ۽ چہ اش کت ۽ سر پد بوت آل کہ
ہے انوگاں کراچی ۽ وتی شعرانی کتاب ۽ چھاپ کنگ ۽ شتگ ات، آئی ۽ گوشگ
انت من وتی کتاب ۽ پیش گال ۽ نبشتہ کنگ ۽ حاترا بلوچی ۽ نامی نیں نبشتہ کار ۽ دانشور ۽
لبز انت واجہ بیگ محمد بیگل صاحب ۽ گوشت کہ منی زندے اولی رند ات کہ من گوں آئی ۽
دچار کپتاں بلئے من نہ مار ات کہ منے اولی گند ۽ نند انت آئی ۽ یک پیچے نہ وش ات
بلئے آئی ۽ وتی چم ۽ زنگ نہ جت ۽ مکن نہ کت۔ اے گپاں ہر کس زانت کہ انسان ۽
امر ۽ گوزگ ۽ ہوری ۽ آئی ۽ چماں ابید سر جمیں بالاد نرورتراں بیت۔ پمشکا بلوچی ۽
گوش آنت پیری یک موتکے کیت پما مرد ۽ بلئے اے گپ اوں بے حال کنگی نہ انت
کہ اے عام پیچے نہ انت، اے ہما چم آنت کہ ایشانی برکت ۽ برورد ۽ منے راج علمی ۽
لبزانکی سیاسی ۽ چاگردی روژنائی ۽ رہشونی زورایت۔

اے چم ۽ گنیا ۽ توک ۽ منے سفیر آنت۔ ہے چم ۽ سوب انت کہ ما یک
بلوچی طنز نویس ۽ زانتکار یں مردے ۽ زانشی گنجاں پرنج انت۔ اے چمانی واستہ

دُعاء دوارسینگ مئے فرض انت اللہ پاک اے چہاں گیشتر تاگت ءُرژن بہ دنت
 آمین! ما نثار یوسف ء شعرا نی دپتر ء ہوری ء واجہ بیگل ء نبشتا نکانی ہم ودار یگ ایس
 واجہ بیگل ء آئی ء ہم امریں بلوچی ژبان ء سیادی کنوکیں آئی ء سگلینیں قلمکارانی آکبت
 سازیں پنت ء سوج دُور سریں سسا مئے منزل ء مکیں چیدگ ء نشان انت پہ بلوچی
 ژبان ء لبرانک ء واستہ جوانیں مڈی انت۔

زندمانی چئیے؟

استالاں کندرات ۽ گوشت: تہاروکیاں! رُژن ۽ شنگ ۽ تالان کنگ زندمانی
یے۔ روچ ۽ گوشت: تہاروکی ۽ حاکمی ۽ ہلاس کنگ ۽ نوکیں سہب ۽ ودی کنگ
زندمانی انت۔

ماہ ۽ گوشت ہر رند ۽ ودی بونگ ۽ پداپدی بونگ زندمانی انت۔

زندمانی انچیں چیزے کہ ہر انسان ۽ وتی وتی دُریں حیاں ۽ لیکہ انت،
لہتیں زندمانی ۽ درد ۽ رنجانی گمانی بھجبل ۽ بے سوبی ۽ نا اُمیتنیانی پیلونہ بوتگیں عکس
گوش ایت۔

لہتیں گوش ایت تاک چند ۽ ایبتک ۽ ملوریں بیگہ یے ۽ زرد ۽ ترا سینتگیں دیمانیم
شلوگیں کتابے زندمانی۔

باز مردم گوش ایت زندمانی بہار ۽ موسم ۽ سرپتگیں پلے۔ آپ ۽ چنگ انت،
روچ ۽ اولی برانز انت۔ حضرت علیؑ گوش ایت ”انسان ۽ زندمانی ہما چراگ ۽ ڈول ۽
انت کہ ترندیں گوات ۽ ہم روک انت۔ زندمانی دوروچ نیگ انت، یک روچے
تئی حق ۽ بیت ۽ یک روچے تئی ہلاپ ۽، ہماروچ کہ تئی حق ۽ بیت ۽ گروناک مہ بو ۽ ہما
روچ کہ تئی ہلاپ بیت پریشان مہ بو۔“

چہ حضرت معروف ۽ یکے ۽ جُست کُت کہ واجہ زندمانی چئیے؟

آئی؎ پسودات: آخرت، جسٹ کنوک؎ پدا جسٹ کت گڑا آخرت جی یے؟

آئی؎ پسودات: کنارہ۔۔۔

زندمانی دوستیگیں چیزے ہر کس؎ دوست بیت، بلتے بدو فایے۔ کجام ہم
وہدے تئی ہمرائی؎ تئی دامن؎ یلہ بہ دنت پدانیت۔

شیکسپیر؎ ”گوش ایت زندمانی پلانی نیادے، یک ڈولداریں چیزے
بلتے ہر کسی واستہ نہ انت، زندمانی یک اسٹیجے گڑا اے اسٹیجے؎ سہرا باند انت ہر کس
شریں کردے ادا بہ کنت کہ زندمانی ہر وہدے نہ بیت بلتے آئی؎ یات؎ گیرندامی
پشت کپ انت۔“

زانکارے؎ گوشنگ ”زندمانی ہمانی نیگ انت کہ آئی؎ مرگ؎ ڈگنیا
پسوزی؎ ارمانیک بہ بیت، ہزاں شریں کردے ادا بہ کنت۔“

حضرت علیؑ اے اے اوش گوشنگ ”اگاں تولوٹے منی زندمانی گوں وش؎ وشدلی
بہ گوزایت گڑا گم؎ رنجانی باہوٹیں مردمانی گماں گوں ہمراہ داری بہ کن؎ آہانی گماں گوش
بہ دار۔ تئی زندمانی یک انجیں استادے کہ چہ آئی؎ ما باز ہیل گپت؎ د ر ب رت کنیں،
ہزاں زندمانی مارا باز ہیل دیگ لوٹ ایت بلتے ماوت نہ منیں؎ نہ لوٹیں کہ ہیل بہ کنیں
چہ زندمانی؎ چیزے در بہ بریں۔“

زندمانی یک انجیں الماسے کہ آئی؎ تراشنگ؎ شمرکنگ انسان؎ وتی دست؎
انت، انسان؎ وتی کار انت۔ زندمانی؎ درد؎ رنج ہر دوئیں اڑاند؎ ججال انسان؎
انسان جوڑکن انت۔

شاعران زندمانی؎ بابت؎ چوش گوشنگ:

ہماتئی کو ہنیں زندگی ہماتئی کو ہنیں روچ ء شپ
تو قاضی ہوش ء زانگ ء عقل کنئے کجا روئے
(مبارک قاضی)

وہدے پلانی چڑ کہ ہمودا سرکنت
زندگی روت ہما انجیر ء بُن ء ایوک بیت
(منیر مومن)

زندگی ء چمے حُشک ء چمے تر
آ حساب ء ہم نہ بیت چو ہم نہ بیت
(منظور بسمل)

نیست تسلّا دیو کیں ہمرازے
کپتگیں زندگی ء کورچات ء
(مُراد ساحر)

زندگی بل ء موہ پدے سہتے
چہ تو بے حال ء گوں وت و لگوشاں
(بشیر بیدار)

زندگی ء گماں سہب ء بیگاہ بہ باں
دوست ہما انت کہ دوستانی ہمراہ بہ باں
(عارف عزیز)

زندگی بیا کہ باز اشتاپ انت
صبر ء کوہ انت چو بر فے ء آپ انت
(ارشاد پرواز)

زندگی چوتو منی بیمء منی جندے گو شے
گندگ ء زاہرء ذراہ ءے بلتے بیمارے تھا
(نثار یوسف)

اے زندگی کہ وتارو چے رنگے ء چارایت
داں چُنت روج ء ترا مر دُ مے دل ء دارایت
(علی جان داد)

زندگی کلیمیر بیت باندات ء ڈٹانی سرا
گوات آرواہانی نکشاں چنخور نند بار دنت
(اسحاق خاموش)

زندگی ساٹ اتگ وتی بیمء
زرتی لڑگاں گنو کیناں
(امیر دوست)

آرس ذروہ آنت دیدگاناں دل گماں آزات کنت
زندگی پُلاں یلہ دنت موسُماناں یات کنت
(میر عمر میر)

زندگی مست تو کلی ء بے بہائیں ترانگے
بنگ کٹ ایت سَمی ء مہر ء گدان ء ساہگ ء
(رفیق نواب)

منارا نُو رزندگی کُجاہ بارت ء سر بہ کنت
اے تُرس دانکہ پہم اتگ روان ء آس ء سَتگلیں
(شہزاد نور)

زندگی دست نہ کپت پرواہ نیست

مرگ ہم گوں منادُ چار بیت

(دوستین حیات)

زندگی عشقِ بے تمبیں یا تاں گار کنت

بے وفا گم تئی ہر کسی چٹاں کار کنت

(ظفر عزت)

زندگی دڑو ہاپے ۽ یک دُروشمے

منے دل ۽ بینار ریزاں گپتگ انت

(عامر طاہر زئی)

ماچو امرو ز ۽ تب ۽ زندگ نہ ہیں

زندگی روچے جتا ئیں تام دنت

(زاہدہ رئیس راجی)

زندگی ہر گام ۽ بے تو ہروڑا جخال بیت

منے نصیب ۽ سستگیں استال چوں استال بیت

(ناصر بشیر)

نیکی

جمالؑ گنشی پوسے دستؑ آتؑ گوں موسیٰؑ آدینہؑ اوشتاگؑ گپؑ آتؑ۔
 من ہودا رست آں سلامے داتؑ۔ آہاں منی سلام علیکؑ کتؑ جمالؑ وتی گپ پدا برجاہ
 داشتؑ۔ ”ہو وَاللہ نیکیؑ ووت زمانگ نہ انتؑ“۔

”اُنوں مردُم گوں کسؑ نیکی مہ کنتؑ، وتی باریگؑ پچ کارؑ نیا انتؑ۔۔۔!“
 من آئیؑ گپ گڈ اتؑ جُست کتؑ، ”جمال زاناں چے گپے کہ تو مرچی مزنیں گلہؑ
 زنگے جنگؑ ے؟“

آگو شے منی ہمے جُستؑ پھتل آتؑ، آئیؑ وتی دیم گوں من کتؑ ڈر ائینتؑ۔
 ”ماسٹر زیکیں گپے، شپے و ہدےؑ آدم منی لوگؑ آتکؑ کہ وتی موڑؑ منا بدے گوں کہ منی
 مات دردےؑ گپتنگ ناتا ہیر انتؑ، من رواں ڈاکٹرؑ کاراں گڑا من سیکل داتؑ و دگہ
 پنج سد کلدار ہم دات گوں کہ بگندے گر بیس مردُمے بلکن گیش دواؑ درمانؑ کارے
 بیت بلے مرچی من توارے پرجت کہ بیامنی دو سے بُن مچ گنش کن منؑ بدے گوں
 گڑا آئیؑ منؑ گوشت کہ مرچی من کمو دست گٹؑ آں من نہ بیت۔۔۔“ جمال منی
 نزیکیں سنگتے آت بلے اے سہتؑ منا آئیؑ گپانی سراسک بد آہگؑ آتؑ چُشیں
 ناسر پدیں مردُمے ہم نہ آتؑ، دو سے لبز ہم و تنگ اتؑ بلے انوں چو جاہلانی وڑا وتی
 نیکیاں حسابؑ داد کنگؑ آتؑ۔

گڑا منؑ صبرے سراشتؑ منی دپؑ منؑ وار نہ داتؑ من ڈر ائینتؑ، ”ترا کنیا
 گوشتگ کہ نیکیؑ زمانگ نہ انتؑ؟ زاناں نیکی پہ بدلؑ دیگؑ واستؑ کنگ بیت
 کہ من نیکی کنالؑ پداومی منی نیکیؑ بدلؑ بہ دنتؑ؟“

نیکی پہ بدل ءِ مُرّےؒ ءِ واستہ کنگ نہ بیت بلکن نیکی پہ ثواب ءِ کٹگ ءِ مرڈم کنت ءِ
 آئی ءِ بدل ءِ مرڈم انسان ءِ ناں بلکیں چہ اللہ پاک ءِ لوٹ ایت ءِ تئی لوٹگ ءِ چہ ابید ہم اللہ
 پاک وَت تئی نیکی ءِ بدل ءِ دنت آدگہ گپے کہ تو نیکی ءِ دیست نہ کنے یا مارات نہ کنے ءِ تو
 وت نہ زانے کہ اللہ پاک ءِ تئی نیکی ءِ بدل چون ءِ چے پیم ءِ کدی دات۔“
 آ کہ مرڈم انت انچیں وڑے ءِ بلکیں کارکن انت کہ کس سہی نہ بیت آپہ مرڈمانی
 پیشدارگ ءِ نیکی نہ کن انت بلکیں پہ اللہ پاک ءِ رضاء ءِ واست ءِ نیکی کن انت۔ بلے تو
 یک گوئیں نیکی ءِ کتگ ءِ ہمیشی ءِ سراچو گروناک ءِ۔“

جمال کیوتی من ءِ چارگ ءِ ات بلے ہیچ گوٹگ ءِ نہ ات من پداوتی گپ
 برجاہ داشت ءِ گوٹگ ءِ لگ اتاں کہ ”مے نبی کریم ﷺ ءِ فرمان انت کہ ”ہر کس
 وتی نیکیانی سرا گروناک بیت بزاں آوتی نیکیاں زوال کنت۔“

جمال ءِ پسہ دات ”اناں منی مول ءِ مراد اے نہ انت بلے چشیں بلائیں کارے
 وٹ نہ ات من آئی ءِ گوشت۔“ ”گڑاچووت مرڈماں الم ءِ تورایت کہ وتی باریگ ءِ یک
 گوئیں دردے مرڈمہ وارت“ ”من گوشت ”بوت کنت آئی ءِ انچیں کارے ءِ لاچاری
 یے بوتگ کہ آئی ءِ تئی کارکت نہ کتگ، اگاں ترا انگت موہ رسیت آئی ءِ کارے گشا دکن۔
 پیغمبرانی گوشتن انت کہ وہدے تئی کتگیں نیکی تئی دل ءِ تاہیر بہ دنت بزان تو مومن
 نے، بلے من ءِ تو بجا ءِ مومنی کجا“ آئی ءِ وتی دپ پیچ کت پہ گپ ءِ واستہ بلے من آپہ گپ ءِ
 وار نہ دات پرچہ کہ من زانت اگاں من آئی ءِ کموموہ بہ دیاں گڑا آہر وڑاوتی گپ ءِ سرا
 کنت، آمنی سنگت انت من آئی ءِ ہیل ءِ تب ءِ شری ءِ سر پداں پرچہ کہ برے برے من ءِ
 سنگتاں یک سر حالے ءِ سرا گپ ءِ تران کتگ گڑا ہے سر حال ءِ بابت ءِ ما دگنیاء زانت کارے
 کواسانی گوشتن آئی ءِ دیم ءِ آورتگ انت بلے آوتی گپ ءِ سرا وشتاگ۔“

آئی منی گپء تہا پیدا دور کت ”اٹاں یار! منی مطلب اے نہ انت۔۔۔“
 بلے من آپہ گپء وار نہ دات ء گوشت ”گڑا تئی مطلب چی انت۔۔۔؟“ تئی وڑیں
 وانندہ! تو باند انت دگراں شتریں کار ء نیکی کنگ ء سکین ء بدی ء تو وت گپ دو نہ
 بیت شیکسپیئر ء مثال ء دے گڑا ہے شیکسپیئر وت نیکی ء بابت ء گوش ایت کہ نیکی ء
 نیمگ ء تو ار کنوکیں مردمانی تہا شمار بیت انچوشکہ یک گونڈیں چرا گے ء رُژناتی چہ
 دُور ء گندگ بیت ہے پیم ء نیکی ء نیکیں کار چہ دُور ء زانگ بیت ء ہے وڑا سقراط ہم
 نیکی ء بابت ء گوش ایت، ”شتری ء نیکی چہ مال ء دولت ء پیدا کہ نہ بیت بلکن
 دولت ء شتری چہ نیکی ء پیدا کہ بیت۔۔۔“

جمال ء لہم لہم ء دَر ائینت: ”یار منی مطلب ایش انت کہ آدم ء ہم کنگ
 مارگ ء زانگے بُو تیں کہ من آئی ء کار ء اٹکاں۔“

من پیدا آئی ء گپ کچی کت ء گوشت کہ ”تو مارگ ء زانگے گپ ء جن ءے گڑا
 تو زان ءے کہ مارگ ء زانگ چے ء گش انت۔۔۔؟ دگر ءے درد ء سکیاں زانگ ء
 مارگ اگاں ترا ہے مارشت مہ بُو تیں گڑا تو آدم ء گوماں نیکی نہ کنگ ات ادگہ گپے کہ تو
 نیکی ء بدل ء لوٹے۔۔۔ جمال جان نیکی ہما تو ار انت کہ آئی ء زُبان پر نیست بلے چہ
 گوانک ء تو ار ء انگت ء دُور روت“ مُموسی ء آدینہ کہ ایک پیم ء گوں حاموشی ء منی گپاں
 گوشدارگ ء ات انت، آہاں ہم دَر ائینت: ”ہو جمال جان ماسٹر راست گوش ایت۔۔۔“
 دمانی ء چے پد جمال ء دَر ائینت: ”شتر یار من وتی ردی ء منّاں“ آئی ء
 بچکند ات ء پھ مسکرا وتی دوئیں گوش گپت انت ء اے اولی رند ات کہ آئی ء گورا محکمیں
 گوشتن ء لپسہ نیست ات۔ آئی ء منی دست گپت ء گوشت ”بریں ہوٹل ء من ء چائے
 وارین کہ تو منی سرگاشینت۔ مُموسی ء آدینہ ء مارا اجازت کت ء رہا دگ بُو ت انت ما
 پھ چاہ واری ء ہوٹل ء شت ایں۔“

گناہ

ناکو وشدل مچکدگ ء کاہ ء رُنگ ء انت کہ دہکان پیر محمد کیت۔ ”سلام علیکم
 واجہ وشدل!“ ”وعلیکم اسلام“ ”پیر محمد چنورے تو؟“ ”من وش ء جوڑاں وشدل، من
 اتلگ اتاں مرچی شے دوار ء پدا من ء کمک چل ء زلورت ات بلے من ء گاجیان ء
 چل دات“ ”و شدل گوش ایت، ”چل منی گورا ہم در کپیت تراہرچی زلورت انت برت
 کنے“ ”سلامت باتے واجہ وشدل منی کار شربوت انوں، زلورت بیت ترا الم گشاں“
 ”ہو دپ ء دوست مدار۔ منی کاہ ہم رون انت اگاں رن ء برے گوں“ ”برگاہ ء
 چک ء دیم دیاں انوں من دگہ نیلگے روگ ء آں“ ”واجہ وشدل تو وتی ملک آباد کتگ
 ماشاء اللہ۔۔“

”چوں کناں پیر محمد ملک منی وتیک انت۔ منے پت ء پیر کاں پستی زمین ء
 ڈگارے نہ بوتگ، اے منی چل سال ء ڈنی ملکانی پشت دردی انت کہ من ء دلگوش
 ء کتگ ء لاپ دیگ ء انت“۔ ”راست گوشے وشدل، کئے گوش ایت کہ ڈگار ء
 زمین لاپ نہ دینت، ہمیںچک محنت کنے آئی ء برورد ء حد المی ء دنت۔“

”و شدل ء کستریں چک ء امر کساس چارده سال انت کیت پت ء
 گندایت۔ ”عبدل منی چک تو مرچی وانگ ء نہ شتگے؟“ ”ابا مرچی یک شنبے انت“،
 ”ہو من گوانی دین! گڑاتی برات اسلم حد ء نہ پر مات کہ بنیت مرچی منی دز کمک ء
 بہ کنت گوں“۔۔۔ ”ابا آگوں سنگتاں کوہ ء شکار ء شتگ“ ”شکار ء کوہ ء نام ء اشکنگ ء

گوں وشدل گڑرات ء گوشت نئے ”اے بچک ء من ء دل ترک کُتگ، اے بہہ پہ
سر پدء جبر نہ بیت شپ روج کوہ ء کورء شکارء انت“ پیر محمد ء گوشت ”مرچی بچکانی
چھٹی انت سنیل ء ترء تاب ء کن انت“۔

”واجہ پیر محمد! اُنوں منے ملک ء دیار سنیل ء سوادی نہ انت، ماوتی ڈیہہ ء چو
د رامدنیں، منے دل اوں لوٹیت وتی کوہ ء کُلمبر ال بہ گندیں بلتے اُنوں کوہاں نہ شوانگے،
نہ دہکانی ء نہ نوڈر برے تررات کنت ء نہ شکار کنت۔ ہر کس ء کہ گند انت گر انت ء
بر انت ء کہ شامردماں زان ات ء آہانی راہ ء پیجہ کار ات“۔

”اے گپ ء راست گوشتے وشدل! ماچو مہارک قاضی ء میں ”بچار قاضی
قسمت ء منی وتن منی نہ انت“ ”شہر انت واجہ وشدل! من ترا اجازت کناں“۔ ”تو گوں
من نیائے گوں لوگ ء؟“ ”انناں“ ”سلامت باتے“ عبدل! برو منی چک گوکاں آب
بدے ء اے کاہاں دیے بدے ء حرء بوج، ہمارو گنیگانی بُن ء سرے کلپوگ چتگ
ہمیشاں زور ء برو لوگ ء کہ من دست ء دیے کناں پداکایاں“۔

و شدل لوگ ء سر بیت کاپر ء چیر ء زندایت سک کُلیت ء جکیت۔ گڑا گراناز
آئی ء لوگ ء بانگ کُنیت ء آئی ء آپ دنت ء گوش ایت ”مرچی ترا پدائش ء مان
ترینتگ آروچی اسلم جان ء ترادوائی دات آہلاس بُوت انت؟“ ”من ء اے اسٹوری
دوائی ستک نہ انت“ ”عبدل گوش ایت ”ابا اے اسٹورانی دوائی دو نمبر انت“
”عبدل زاناں ادا کجام چیزیک نمبر ء اسلی انت، مُلک ء کماش، مُلک ء مُلا، مُلک ء
دَمان ء دارو، و ردء وراک، اے مُلک ء جند کہ اسلی یے نہ انت۔ برو گراناز پہ من
انگت از گند ء ہشاشے لہڑ دے ء بیارگوں! راست گوش ایت تی چک کوہ ء شنگ
شکار ء“ گوں ہے وشدل ء گپ ء اسلم موٹر سائیکل ء سوار انت ء کیت کاپر ء چیر ء

”السلام علیکم ابا“، ”وعلیکم السلام“، ”منی چُک کُجا بُو تگ ے؟“۔ ”ماہما انت کہ
 دَراتلگیں۔۔۔“ ”اُنوں شکاری ۽ تتر ۽ تابی موسمے مئے مُلک ۽“، ”ابا ما نزیک ۽ شُتگیں
 جاڑیں کہیراں سیسگ ۽ شکار ۽، نیمروچ ۽“۔ ”اے مُرگ کہ آپ ۽ کائنت شُما ایشاں
 تیر جن ات ۽ کش ات منی چُک اے گناہ انت“۔ ”گناہ نہ انت ابا اے ہلاری چیز
 انت ہلاری ساہد ارانی شکار پیگمبرانی زمانگ ۽ بُو تگ“۔ ”آپ ۽ سراجنگ اش گناہ
 انت“۔ ”گڑاپٹے آپ ۽ واست ۽ جیونی ۽ بڑگیں ازگل ۽ یاسمین ۽ کودکیں ڈوبر تیراں
 ژندکت انت اے گناہ نہ انت؟“

”ہر روچ ماتانی تاسپیں بچانی لاش کوہ ۽ گیا باناں بے گور ۽ کپن ۽ کپتگ
 انت اے گناہ نہ انت؟“ ”مارویں سیسیگے جنیں ہے گناہ انت، ابا کنیا گوشتگ گناہ
 انت؟“ ”منی چُک مُلا ۽ عالم گش انت“۔ ”ابا اے مُلا ۽ عالمانی چم کور ۽ دپ چیر ۽
 آپ ۽ انت چوہا پُگل ۽ وڑا اشانی عینک بس بلوچانی گناہ ۽ گند انت“۔

(دِگوش: اے نبشتا نک ۽ بُنجا ہی حیاں تا مُرکا پر ۽ چیر ۽ حیاں انت)

پٹنوءِ کچ

پراہ ء شاہگانیں بلوچستان ء جلوہ ناکیں مکران کہ پہ آئی ء سبزہ زاراں دل
گر کے جنت۔ مکران گوں وتی نیلیں زر ء موسم ء مچکدگ ء ناہ ء لیمبو ء امباں، کور ء
کوہاں ء گوں وتی مزاریں سچاں آئی ء تاریخ بے مثال انت، چو پٹنوءِ عشق ء! بلئے
انوں منی جلوہ ناکیں مکران ء جلوہ آنہ انت کہ پیسرا بوتگ۔ اے جلوہ ء بد جلوہ ہی ء ذمہ دار
کئے انت؟ مکران مزن انت۔ مئے ضلع کچ ء مثال ء بزور کہ مکران ء دل انت۔ مئے
زمانگ ء بزاں وانگ ء دور ء کچ دانشورانی، شاعرانی، سیاستدانی بنجل بوتگ کہ پہ
وطن ء باروءِ آہانی لیکہ بوتگ کہ ”وطن یا کفن“ لیب ء گوازی کنوکانی کچ بوتگ۔ ملا احمد
دشتی ء کچ بوتگ، ملا بلبل ء کچ بوتگ۔ کٹان ہوٹل ء کالجیٹانی رش بوتگ۔ ہمے کچ ء
گوٹڈیس ہوٹل ء۔ بلئے نون اے تیز رفتاریں وہد کٹان ء ہوٹل ء جاگہ ء گلرنگ جوڑ
بوتگ ء آئی ء دزگار انت۔ نون سیاست وہدے پٹھان ء ہوٹل ء چے در کیت ء گلرنگ ء
سرد ء ویشیں چاگرد ء سر بیت۔ آئی ء دروشم ء لوٹ اوں بدل بیت۔ ہمے سیاست ء بدلی ء
سدلی ء مردمانی ذہن اوں بدل کتگ انت۔ آپیشی فکر بدل کتگ۔ چمیشاں کچ ء اصلی
دروشم ء شکل بدل اتگ۔ سیاست دان بدل اتگ۔ کچ ء بلوچستان ء خیر خواہ در پہ در ء گار
انت ء مفاد پرستیں سیاستدان محکم ء ہزگار انت کہ ایشاں ہما قدیمی کچ ء نہ ایوک
”سیاست“ بلکن ”ثقافت“ اوں پادمال کتگ ء پیدا کاں۔ مرچاں کچ آ کچ نہ انت کہ
عہدی نندو کیں بلوچاں آئی ء برزیں چنال ء چیر ء نشنگ ء کمرزانی جنگ ء بلوچی دیوان
کتگ ء مہر درشان کتگ۔ منی دور ء کچ کہ فدا احمد ء کچ بوتگ، میر عیسیٰ قومی ء کچ
بوتگ۔ بیگاہاں پاماسینماء ء دیما ”افغان ہوٹل“ ء دیوان دری۔ ”افغان ہوٹل“ ء ادبی ء
سیاسی گپ ء تران، کچ ء ہمانا کو کہ قبرستان ء لمب ء بیگاہاں نشنگ ء کور ماہیگ بہا
کتگ، مرچاں نہ نند ایت کہ بلکن در نہ گیب ء تیرے بنیت ء بلگ ایت۔ وت ما

وتی جنگ ۽ یا پولیس ۽ تیرباری ۽ بہرک ایت۔ دومی نیمگا کچھ ۽ سیاست ۽ رنگ ۽ دروشم
 مٹنگ ات آنت۔ 12 اکتوبر ۽ 11 ستمبر ۽ اوں اتلگ انت۔ ادے مردم ۽ بلوچ
 درست ہما مشرف ۽ لکیر ۽ مثال ۽ انت کہ آئی ۽ گوشنگ کہ ”ہر کس کہ منی مردم بیت ۽
 حمایت کنت لکیر ۽ اے دیم بہرک بیت، ہر کس کہ منی سیاست ۽ نہ منیت ہما دیم ۽ بہرک بیت“
 انوں بلوچستان ۽ سیاست اوں ہے وڑا انت۔ ”حکومت ۽ میگا پروجیکٹانی“ ۽ ترقی ۽
 گپ ۽ نام ۽ سر بلوچ وساطانی لٹ ۽ پل ۽ دلما نگ انت ۽ گوادر ۽ مسئلہ دنیا ۽ چست
 انت۔ بلوچ کوکار ۽ واہی ۽ انت۔ لہتیں جنگ ۽ چوپ ۽ بہار ۽ دیگ ۽ انت ۽ کنگ ۽
 انت۔ دومی نیمگا ہما واک ۽ قوت انت کہ اے کوکار ۽ واہی کنوکاں کوشارینگ ۽ واستہ
 چک ۽ پد نہ بوہگ ۽ انت۔ بزاں حکومت ۽ لکیر انت ۽ لاپ ۽ فقیر انت۔ گڑامن چوں
 بگشاں کچھ وتی اصلی دروشم ۽ انت۔ کچھ مکران ۽ بلوچانی سرا آپریشن بیت ۽ آئی ۽ لوٹ
 کنوک ۽ پیش داروک وت بلوچ بیت۔ اے کچھ ۽ روایت انت یا بلوچ ۽؟ کچھ ہما کچھ
 انت بلئے کچھ ۽ مہلوکات علم ۽ ادب ۽ گوں نزیک بوتگ انت آہانی حب ۽ واہگ گوں
 لیب ۽ گوازیں بوتگ۔ بلئے چیزے مدت انت کہ ورنامشیات ۽ آماج انت، چشیں
 لوگ ۽ خاندان نیست کہ آئی ۽ سرامشیات ۽ اثر نہ داتگ۔ دومی نیمگا ایشی ۽ کاروبار ۽ خانہ
 جنگی یے پیدا کتگ۔ پٹو ۽ کچھ انگت ہما کچھ انت انوں اوں ہے کچھ ۽ روچ رو
 در آتک ۽ در کیت ۽ قبلہ ۽ ایرروت۔ قدرت ۽ قانون بدل نہ بوتگ بلئے کچھ ۽ نندوکانی
 خیال بدل بوتگ انت۔ دود ۽ ربیدگ بدل بوتگ انت۔ پیشی تا سے آپ ۽ بدل
 سدسال ۽ وفابس یک قصہ یے۔ کچھ ۽ سیاست ۽ ”ڈرگ مافیا“ کہ آہاں بازیں واکانی
 دست گوں انت گوں وتی نپ ۽ فاندگاں ۽ راج دوستیں قوتانی دیم ۽ دارگ ۽ پٹو ۽ کچھ ۽
 ہے حال بیت۔ مہروانیں پٹو ۽ کچھ ۽ ”آدرہ کنگ“ بیت۔ حمل ۽ نیلیں زردگرانی دستاں
 نیلام بیت۔ زر ۽ واہندگلاماں چہ گلام تربیت۔

اے شہرہءِ چہ منے دل پُرشہ

ہے وش گوشے و شیں توارے اے شعر بلوچستان و ڈن و گورے جکس ات
انچوسما بوت کہ نورخان بیزنجو چوپروین شا کرے وڑا مارا ریل دیگ و انت بزاں انچو کہ
پروین شا کرتی زندہ گڈی دیوانے و ہے رنگیں شعرے وان ایت۔ آپچش انت۔

اب تیرے جام میں گردش باقی نہیں ساقی

اب تیرے بزم سے کوئی اٹھنا چاہتا ہے

ہے شعرے وانیت و دیوان و پادکئیت و راہ و ایکسیڈنٹ بیت و مرگ و ار جان
بیت۔ ہے رنگ و نورخان و اوں گوشے زاناں وتی مرگ و شبینگ چوپروین شا کرے
وڑا بوتگ ات۔ انچو گمان بیت کہ اے گپ شاعرین علی جان داد و گپ نہ انت بلکیں
نورخان و جند و تہہ و مارشت انت کہ آچہ شہر و میٹگاں دل پر و ش انت و وتی مرگ و
تماہی و واہگ دار انت۔ شالا آئی و اے واہگ اللہ و دربار و قبول مہ بوتیں۔

نورخان و ازم، شخصیت ہیج سپت و شناء و محتاج نہ انت چیا کہ نورخان یک
انچیں نامے کہ آمے ہر بیتگ و بازار و دماں کسان و مزینں مردمانی پجاروک و شناسا
انت۔ ہر کس آئی و گوشداروک و دوست داروک انت۔ آئی و شیں توار ہر لوگ،
گاڑیانی تہا، ٹریکٹرانی سرا، بازار و ہوٹلانی تہا، سورانی سرا، کیبلاں شنگ و تالان
انت۔ منی حیال و سید ظہور شاہ ہاشمی، عطا شاد و مراد ساحر و مرگ و پد نورخان و مرگ و
حال بلوچ و شاعر و لبز انتانی سرا چو گندے و وڑا کپت و آتش پردہ و غمیگ کت
انت۔ ہے رنگ و عطا و ساحر و مرگ و مہلوکات افسوزی و ارمانی بوتان نورخان و

اوں کہ آئی ء ناگہانی مرگ ء پد کہ گشند ہی ء بُرزتریں آزمان ء درپشنا کیں استالے
 ات۔ بلئے اے استال چہ و ہد ء پیسر سست ء بیگواہ بوت۔ ہر کس افسوزی ء ارمانی
 کت۔ اے گپ انچوراست ء پد رانت کہ نورخان ء ازم کاری ء گشند ہی ابدمان
 انت۔ ہر و ہد ء ہر دور ء بلوچی زیمیل ء گپ بیت گڑانورخان ء ہم گوں وشیں لبزاں گیر
 آرگ بیت۔ بلئے ارمانی گپ اش انت کہ نوکیں ساز ء زیمیل کہ مارکیٹ ء کیت
 گڑانوکیں ساز ء زیمیلانی ہمرائی ء چہ نورخان ء توار ء گوشدارگ ء ز بہر بنیں۔ انچو کہ
 انوگیں دور ء ساز ء زیمیل چہ نا کو فیض محمد ء جاڑک ء توار ء ز بہر انت۔ بلئے و ہدے
 آہانی نمیر انیں وشیں تواراں اشکنیں گڑا آہاں گوں دل ء جہلانگی ء یات کنیں۔ آنمیران
 انت۔ ہے رنگ ء نورخان اوں ہچبر شموشکار نہ بیت۔ ہر و ہد ء آئی ء وشیں توار مئے
 گوشاں کپیت مئے دل چوپل ء سرپ ایت آئی ء یات مئے دلاں نوک ء تاجگ
 بیت۔ نورخان گوں وتی ازم ء ہر و ہد ء نمیران ء زندگ انت۔ بلئے اے گپ اوں
 دروگے نہ انت ء راست ء پد رانت کہ نورخان نوں مئے سرپاں ساڑی نہ انت۔
 بزاں زندگ نہ انت آہملمکوت ء وتی ارجان کت۔ بلوچی موسیقی چورہ کت ء آئی ء
 اے کنڈ ہچبر پُر نہ بیت۔

”ایٹمی تجربہ“ بلوچستان ء پر چہ؟

”زر باری ایشیا“ ء پاکستان ء بھارت ء میان ء ”ایٹمی“ ء اید گہ سلاہانی مقابلہ سکین نگیگیں ء دلپدر دیں حبرے۔ باند انت اے دوئیں ملکانی مقابلہ معاشی حوالہ ء بے بوتیں پر چہ کہ اے ملکانی مہلوک شد یک انت، درتگ تچ انت ء دوہیں ملکانی مہلوک ء گیشتریں بہر زند ء بنکی آسراتیاں ز بہر انت۔ دوئیں ملک چہ مالیاتی ادارہاں وام کن انت ء ہے زراں فوج ء سلاہانی سراخرچ کن انت و ہدے کہ عوام اش روج پہ روج غریب تر بوہان انت۔ اے ملکانی ء بیورو کریٹ ء وزیر ء گزیر روج پہ روج پڑ و ر ء آہانی بنگلہ ء گاڑی گیش بوہان انت پاکستان ء لیڈرانی دولت ء اقتدار ء لیب ء غریبیں عوام ء بدحالی انت انوگیں ”سیٹلائیٹ“ ء دور ء گوں کس ء چیر ء اندیم نہ انت۔ پاکستان ء گوں بلوچستان ء چے سلوک بوہگ انت ایشی ء ہم دنیا گندگ ء انت پاکستان ء گوئگیں روچاں غوری میزائل ء تجربہ ء رند ہندوستان ء ہم گوئگیں روچاں پنچ ایٹمی ”دھماکہ“ کت۔ ایشی ء بدل ء پاکستان ہم ”ایٹمی“ تجربہ کنگ لوٹ ایت۔ پاکستان ایٹمی تجربہ کنت یا نہ کنت یا نہ کنت اے مئے سردرد نہ انت۔ مئے پریشانی ایش انت کہ اے تجربہ ء حاترا آہاں بلوچستان پر چہ در چتگ۔ زاناں پٹ ء ریگستان تہا بلوچستان ء است۔ گپ اے نہ انت، گپ ایش انت کہ ایشی ء تابکاری ء ہرچ اثرے کہ بیت انچو کہ انوں ہندوستان ء آئی ء تابکاری اثرات گندگ بوہگ ء انت۔ اود ء مردم بازیں بیماریاں گورجتگ انت۔ گوں اے گپ ء ظاہر انت کہ اسلام آباد ء حاکم

بلوچستان ءوتی نہ کن انت آہانی دل ءانت کہ ہرچ بیماری یے بنیت بلے بلوچستان ء
بنیت۔ چرے ایٹھی تجربہ ءرند بلوچستان کہ ہر دور ءاسلام آباد ءحاکمانی دروگیں تسلا ہانی
سرا آئی بازی نسل گو سنگ ءبازیں پیر بوہگ ءانت ہے ودار ء، ہے امیت ءانت
کہ مارا حق رس انت گڑا بلوچستان ءحق وتی رسگ ءانت؟ بلوچستان ءوفاقی کوٹ
دیگ بوہگ ءانت؟ نہ آئی ءگیس ءرائٹی رسیت ءننکہ ایندگہ مکران ءنیلیں زر ءآئی
فاندگ دیگ بوہگ ءانت۔ اود ءمہلوک ءروزگار دیگ بوہگ ءانت نہ زند ءبنکی
آسراتی۔ ہے چاغی کہ حاکماں تجربہ ءحادرادر چنگ تنی وہدی اود جنین چہ دور ءپہ بڈ
آپ کارانت۔ زند ءآسراتیاں زہر انت اے علاقہ تعلیم لوٹ ایت، آپ لوٹ ایت،
روزگار لوٹ ایت، بجلی لوٹ ایت، ہسپتال لوٹ ایت، وتی جائزیں حقاں لوٹ ایت۔
اگاں اے حق بلوچستان ءمہلوک ءدیگ بوتین انت! بلوچستان ءمردماں بلکیں سچ نہ
گوشتگ ات کہ بلوچستان پاکستان انت۔ پاکستان ءحاکم اگاں وتی کجام صوبہ ءتجربہ
کنت بہ کنت بلے حق ءباریگ ءبلوچستان ءچم ءنظراں نیت بلے ایٹھی تجربہ ءحاطر
کنت۔ بلوچستان ءمہلوک ءبلوچستان زاناں اسلام آباد ءحاکمانی پیر ءپس انت؟
اگاں ناں بلوچستان ءورنا ءپیریں دراہیں مہلوک حاکمانی اے عمل ءہلاپ ءیک توار
بہ بنت کہ بلوچستان ءایٹھی“ تجربہ پرچہ؟

ڈاٹری ۽ تا کے

ڈاٹری نبشتہ کنگ چہ اسکول ۽ وانگ ۽ دور ۽ منی استاد حد امرزی نیں اقبال راز کہ اسکول ۽ ماراوانیتنگ ۽، ہمانی ۽ سکین انت ۽ ہمانت روچ ۽ مرچی من ۽ اے عادت گون انت داں انوں شپ ۽ وپسگ ۽ وہد ۽ من تیوگیں روچ ۽ حاصیں حال احوال سیاسی ۽ ادبی چست ۽ ایر، مرگ ۽ زند، وشی گم ۽ ہرچی کہ منی مارشت ۽ خیال بنت آہاں نبشتہ کناں۔ برے برے من وت ہم نزا ناں کہ من چہ نبشتہ کنگا ہاں؟ ”ہرچی کہ دل ۽ در کئی آئی ۽ دل ۽ تہا قید کن آئی ۽ در شان کن“ برز ۽ نبشتگیں دانشورے ۽ ہے قول وہدے من ۽ گیر کئی گڑاوتی ڈاٹری ۽ دیم ۽ کناں۔ برے بلوچی برے اردو۔ بلے ہر شپ نبشتہ الم کناں مروچی کہ من گوں وتی کنٹیں فکر ۽ اے ساعت ۽ اے دانکاں نبشتہ کنگا ہاں۔ منی چچ و ہم ۽ گمان ۽ نہ بوتگ کہ مرچی قلم در نبشتہ کنت، موتک نبشتہ کنت پہ انچیں انسانے ۽ غم ۽ کہ آئی ۽ وتی بزگیں بلوچ مہلوکات ۽ در دماں دل ۽ بوتگ۔ ہما شپ جت ۽ شدگیں شاعر کہ آئی چیحال ۽ پابارانی بلوچ ۽ بلوچستان ۽ تیوگیں مہلوکات ۽ انگت ۽ زلورت انت۔ منے راج ۽ جان سست ۽ جان دزیں ورنہاں انگت آئی ۽ عاقبت سازیں پنت ۽ سوجانی زلورت انت۔ بلوچ مہلوکات ۽ حق ۽ جنگ جاری انت۔ انگت ہم بلوچ چہ زند ۽ دراہیں آسراتیاں زہر انت۔ انگت ہم پہ چنڈے نان ۽ حاترا چورہ ۽ جنوزام سدلوگ گول انت۔

پہ چرپیں دپارے ۽ دزی، ڈنگی، برات کشی ۽ نفسا نفسی ۽ برجاہ انت۔ اے راج ۽ انگت نا کو ساحر ۽ شاعری ۽ دروشم ۽ راہشونے ۽ زلورت انت اے راستے کہ

شریں انسان خدائے ہم دوست بیت ہمیشہ کا واجہ خدا آئی ء و تی گوارا بارت۔ چہ ساحر ء روگ ء بلوچی چورہ بوت۔ مرچی کہ گل جان وفاء رشید خان من ء اے دل نہ سگو کیں حال دات گڑا منی سر ء گوشتے کوہ یے کپت۔ من ہمانت انچو مار گا ہاں کہ گوشتے منی جند ء عزیز ء کسے جتا بوتگ۔

بلوچی ء زبان دل ء انگت بلوچی ء کو ہیں کلات عطاشات ء مرگ ء کارچیں ٹپ تازگ انت دگہ کارچے لگ ات دل ء! مرگ ء زندیک ”ارتقائی عملے“ بلئے اے وڑیں سرانی روگ پہ تیوگیں راج ء تاوانی گپے! اے یک انچیں تاوانے کہ پدا اے تاوان ء پُر کنگ نہ بوتگیں گپے۔ اے یک راجی تاوانے اے وڑیں سرانی قدر ء قیمت سک بازانت۔ بلئے ارمان کہ مئے راج نازانتیں۔

نا کو ساحر ء کہ چہ زر ء لاپ ء مر وار دکش اتگ، لال ء گوہر کما تگ، غزلانی رنگ ء نظمائی دژو شم ء منی وہم ء گمان ء ہم نہ بوتگ کہ من ہے شیر کنیں لبزانی سودا گر ء ”مرگ ء“ بابت ء و تی ڈاڑی ء شو میں تا کے سیاہ کناں۔ دست لرزانت کہ اے مزن بستار ء مزن شانیں شاعر ء بابت ء کجام رنگ ء نبشتہ بکناں و تی ڈاڑی ء کہ مر تگ یا است انت۔

اگاں مر تگ گڑا من ہے سر پد ہاں کہ ساحر شکل ء صورت ء چہ ماجتا انت بلئے آئی ء شاعر یں ارواہ دائم ء گوں و تی شیر کنیں گفتاراں و ابیں دلاں آگہہ کنت۔

گکڑانی پشٹانک

چیزے روج بیت کہ عالمی میڈیا اے حال شنگ انت کہ گکڑاں نادر اہی
یے ء گور جنگ۔ مردم تُرسک ء انت کہ اے چے بیماری یے؟ اے حال ء جہان
پریشان کتگ ء منے ہلک ء دمگاں اوں ڈاکڑاں گکڑ ء گوشت ء سہرا پابندی جنگ۔
منے وڑیں کہ درائیں تاریخ ء پاہ یے پاہ یے گوشت ء سہرا انت۔ پہ من ء سہے پابندی
بلاہیں دَرے بوت۔ الحمد للہ منے گورا چشیں نادرانی باز کم بیت کہ پیسراں یورپی
ملاں کپتگ انت۔

منے ہلکاں یک زمانگے گولواں بیماری یے ء گور جنگ ات۔ منی ساہ پہ آ
گولواں سک پریشان بوتگ ات پر چا کہ یکیں سہے گولواں انت کہ منے ڈگال آماجیں
مچکدگاں ء لوگانی دپ ء توار ات گوشاں کپ ایت۔ اشانی توار ء گوانزگ ء مزینیں
مستاگے مان۔ گوش انت کہ ایشی ء توار ء مہمانے کیت بزاں گولو ء بابت ء بازیں جبر
ہست چو کہ گولو ء مات ء وتی چُک ء سوج داتگ کہ وہدے مردم تئی گور ء گوزگ ء
بیت ء انچو کہ سر ء جہل کنت تو بال بہ کن چیا کہ بلکیں سنگے بہ چنت ء ترا بہ جنت۔ چُک
شیوار بوتگ ء مستریں مثال ہمیش انت کہ آئی ء وتی مات ء گوں گشتگ ”اماں! من
مردم ء گنداں بال کناں پر چا کہ بلکیں سنگ آئی ء پیسیر ء گون انت“ بلتے ادانزاناں آئی ء
شیواری ء عقلمندی کجاشنگ کہ کبگ ء دیستگ ء آچہ کبگ ء سُبک گامیں رفتار ء اثر مند
بوتگ ء ہمانی ء گیگان ء وتی اصل رواج ات بے حال کت انت، نون سٹک انت۔ ہما

انت گوشے زاناں اسپرنگ ء بوٹ ات ماں پاوا۔ پیدارک ء آہانی ”سوشل بائیکاٹ“
کنگ ء مردم تخی و ہدی تکانسر انت ء وڑ وڑیں گپ ء ”قیاس“ گولوانی باروا کنگا انت۔
چونائی ء شکر انت کہ مئے ہند ء میتگاں لہتیں گولواست کہ جبر کن انت بلکیں
وتارا لبر انت گش انت بلئے کبگ ء مثال ء کنگ ء انت پمیشکا اے وڑیں گولواں
مئے یک سنگتے ء گشتگ کہ ”واقعی اے ناں حلا رانت، ناں حرام انت، اے واستہ کہ
بلکیں اشانی ہے حُب ء واہگ اشاں لبر انت ء دانشور جوڑ بہ کنت ء چریشی ء لبرانک ء
پاسدگے بہ رسیت“ بلئے انگت اشانی جہداں لبرانک ء ہیچ نپ ء پاسدگ نہ داتگ۔
دیرگیں گولوا انت بلئے ہما گولوا انت بلئے مرچاں اے لبرانکی گولواں ہے ککڑانی نادرائی
ء گورجنگ ء آوتی پشانک ء روچے یکے ء سرادوردیگ ء انت۔ چہ آہانی پشانکی کوارچ
ء ”کیرچاں“ مردمانی دل آزاری بوہگ انت، بلئے اے پشانک ء ”وائرس“ ء مئے
ککڑاں ہیچ وڑا گورنہ جنگ۔ شکر انت بلئے گولو مئے ککڑانی دیرگیں ہمایے چو
ملک موت ء برے برے مئے شتریں شتریں شرطی نیں کروساں چہ ماجتا کنت۔

دل اوں ارس شل ایت

ڈگاری کہن ء واجہ شیر محمد ء لوگ ء زہگے ودی بوت۔ اے زہگ بزاں گلی
 مزن بوت ء گل جان بوت۔ گل جان! ملور ء بیچاڑیں گل جان! ہر کس ء کہ ملوری ء
 دیتگ ات، آہاں ہے مارات کہ ایشی ء غم ء اندوہ چہ گوانزگ ء گون انت ء
 پیداک انت۔ گل جان ء جند ء مزن بوتگ ء ہمرانی ء آئی ء بے تاہیری ء ملوری ہم
 رست ء مزن بوت۔ اے ملوری ء بے تاہیری ء چچ وڑیں کمی نہ یتک ہے حیران ء
 وانگیں گل جان ء مہلوک ہما و ہد ء حیران ء ہبکہ کت کہ آئی ء وتی ہے بے تاہیری ء غم ء
 اندوہاں چے سر رپیچیں وتی اندری درد ء مارشت شاعری ء زبان ء درا نگا زکت انت۔
 کسانی ء و ہد ء گل جان وفاء نام ء زانگ بوت ء آئی ء بلوچی شاعری ء مزنیں نامے در
 آرت۔ وفاء شاعری ء وانگ ء انچوسما بیت کہ آئی ء لہزانی سرامزنیں دست رے
 است۔ حیال ء جھلی، لہزانی گچین، چہر ء شین، گالانی رد ء بند دیگ ء انچوزا نیکار بوت
 کہ تنیکہ ایشی ء درور بلوچی شاعری ء باز کم گندگ بیت۔ چونائی ء وفاء وتی شاعری ء
 گیدی ء ہر چیز ء گپ جنگ چوش کہ ڈکال ء بہار، دز چک ء دار، کہیر ء شانتل، کوہ ء
 گیابان، آمین ء مچکدگ، مہر ء دوستی، نادوستی ء بے مہری، جنگ ء چوپ، اے
 درست آئی ء پے نازے ناز یتنگ انت بلتے منی حیال ء وفاء شاعری ء اصلی بن گپ
 گشے زاناں ”ماہ“ بوتگ۔ برے برے مناں انچوسما بیت کہ وفاء شاعری گوں ماہ
 یے ء بندوک بوتگ۔

بچار لسہیں ماہ ء کہ ماہ شر رنگیں
گسر مہ بُو راہ ء کہ راہ شر رنگیں

ماہ دراتک ماہ لقاہے در اتکہ
چو کہ جیگ ء تلاہے درا تکہ

دگہ جاہیے گشتگ ء

ماہیکاں رنگ ء جی شکر کند ء
دل کتگ شیدا کیس بچکند ء

دگہ بازیں شعرانی توک ء آئی ء ماہ ء ماہیکاں ء ویشیں دروشم ء مثال
داتگ۔ وفاء شاعری ء بابت ء منی ڈولیں مردمانی وس ء چے ڈن انت پرچہ کہ یک
ازم کارے ء ازم ء بابت ء گپ جنگ ء مطلب الیش انت کہ آوت شاعری ء تک ء
پہناتاں سر پد بہ بیت۔ وفاء ازم ء شاعری وتی جاہ ء آئی ء جند ء بابت ء گپ جنگ ء
چے سدرند ء حیاں کناں کہ وفاء جند ء چوش مہلوک ء وڑیں زندے نہ گوازیں تک، آچہ
بندت ء یک تنہا پسندیں مردے بوتگ۔ باز مردم ء آئی ء شاعری ء وانگ ء چے پد
آئی ء دیدار ء مراد یک بوتگ ء وفاء چارگ ء باز دور ء چے اتلگ انت۔ باز ء وفاء
تنہائی پسندی ء گنوکی ء نام داتگ، باز ء پہ کلاگ ساغر صدیقی گشتگ۔ بلئے آئی ء

نزیکیں دوست ء سنگتوں آئی ء اندوہ ء دروزا کتگ انت۔ وفاء جند ء لوٹ اؤں ہے بوتگ
 کہ مردم مناں گنوک بہ لیکاں، منی گور ء میا انت بلتے وفا گنوک نہ بوتگ۔ آمدام
 حیالانی نیل بوہیں زر ء مہر ء مرادانی منزل ء سر بوتگ ء غم ء اندوہانی آماج بوتگ۔
 گوں ہے غم ء اندوہاں آئی ء سیادی انچوترند ء محکم بوتگ کہ آئی ء پہ زوروت ء گوں ہے
 غم ء فکراں نزیک کتگ۔ وتاراوت چہ سنگت ء دوست ء وتی چا گرد ء گستا کتگ۔

اے اسلامی جمہوریہ پاکستان انت

این۔ آر۔ ایس۔ پی۔ نی۔ نینگ۔ و ہدے پہ ”کمپیوٹر ٹریننگ“، اسلام آباد، دیم
دیگ۔ مے نام گچین کنگ بوت گڑامن گوں وتی لہتیں سنگتاں چن ۽ لانچ کت ۽
یک دراجیں سفرے ۽ رند وتارا اسلام آباد، سرکت۔ سر بوتگ ۽ رند راولپنڈی ۽
ادارہ ۽ ہاسٹل ۽ مارا کمرہ الاٹ کنگ بوت۔ دومی روج ۽ مے ٹریننگ بندات بوت۔
مے ٹریننگ ۽ و ہدے پاس ۽ ہاسٹل ۽ قانون دان چش ات انت کہ بید ۽ ٹریننگ ۽ در آ ہگ
۽ رند پدا پما ڈن ۽ در آ ہگ مکن ات ۽ شپ ۽ ۹) ۽ رند ہاسٹل بند کنگ بوت۔ مے
دل پے ڈن ۽ در آ ہگ ۽ اسلام آباد ۽ تروتاب ۽ بندات۔ بلتے ما ادارہ ۽ قانونی دیمالا چار
اتیں ۽ مے حال انچش ات کہ گوشے ”گوانتا نامو بے“ ۽ جیل ۽ بندگ اتیں۔ یک
روچے ماوت ماوت ۽ بزاں کچ ۽ سنگتاں کہ آئی ۽ تہا تمپ، شاپک ۽ بلیدہ ۽ سنگت
ہوار ات انت ۽ لہتیں حیدر آباد ۽ سندھی سنگت ہم گوں ات انت کہ مے ”ہاسٹل فیلو“ ۽
”ٹریننگ فیلو“ ات انت ماکل چار دہ مردم اتیں شورجت کہ باندا ”سڈے“ ۽ روج ۽
فیصل مسیت ۽ چارگ ۽ رویں۔ وتی شور ۽ پدا ما ایدگہ روج ۽ تیار بوتیں ۽ در اتکیں۔
و ہدے ماچہ ہاسٹل ۽ گیٹ ۽ در اتکیں گڑا در آمدیں شہر ۽ در آمدیں مردم مارا انچو بد بد ۽
نہ وشیں دیدگاں چارگ ۽ ات انت کہ گوشے مادگہ دنیا یے ۽ مردم اتیں ۽ آہانی ازلی
دژمن۔ آہانی چارگ ۽ ما انچو مارگ ۽ اتیں کہ گوشے آچہ ماجست کنگ ۽ ات انت
کہ شامے ڈیہہ ۽ جپی ۽ اتنگ ات؟ مے سنگت چہ گیٹ ۽ ڈن در آ ہگ ۽ انچو گل ات
انت کہ انچو گوشے یک دیرگیں کیزی یے ۽ آجوتی بہ بیت۔ راولپنڈی ۽ اسلام آباد ۽

مزن ۽ پرائين ڪشڪاني سراهه نيمگ ۽ ڪه چم ڪپت انت، بلا بلا هيں بورڊاني سراهه گواڊر ۽ پلاٽ، زمين ۽ ايڪڙاني بهاء ۽ نهادهءَ باندات ۽ وشحالين شهر ۽ ڏيئي ۽ بئڪاڪ جوڙ بوگه ۽ جارنبشته ات انت۔ هه رنگ رنگين ۽ زيبائين بورڊاني گندگ ۽ گون ڪه آهاني سراهه ڏولدارين، نوڪ نوڪين ماڙي ۽ بلڏنگ ۽ پراهين روڊاني عڪس پرات انت۔ گڙا مٽي همرائين شاپڪي سنگت ۽ درائينت ”ياراگان گواڊر اے پيم ديروئي ڪنت ۽ جوڙ بيت گڙا انچو ڪوڪار ۽ واہي چي ۽ بونگ ۽ انت؟“۔

بليده والاسنگت حامد جوش ڪه آشاعر، ادبي ۽ سياسي تبتي ۽ مرد مٽ پٽه ۽ ات۔
 ”اے وشحالي ۽ ديروي هما وده ۽ تي انت ڪه اگان ترا ڪروڙ است اگان ناں
 تو اے ڪشڪان گوست نه ڪنتي، تي نصيب ۽ بنگله يے ۽ دپ ۽ پانگپاني بيت اگان اے
 ديروئي يے گڙا آترامبارڪ بات۔“

آئي ۽ وتي گپ ۽ سرداشت ۽ پداڙائينت ”اے ديروئي ۽ تي دود ۽ ربيدگ
 ، راجي بستار ۽ زبان ۽ ليزانڪ دراه چيره انت اگان تو ايشي ۽ جهندم ڪنتي ۽ بس وتي
 لاپ ۽ دوزه ۽ گون بنگله ۽ دپ ۽ پانگپاني ۽ نان ۽ تو س گڙا آدگ ۽ گپي۔“

نون مٽي بس فيصل مسيت ۽ سربوت۔ مسيت ۽ تهاه ۽ ديم ۽ انچين مچي يے
 منڏتگ ات ڪه لٽ ۽ چگل داتين ۽ ڪن ۽ نه ڪپيت۔ ما هم وتي چيل ڪش ات انت ۽
 هه مچي ۽ گون هوار تهاه پترت ايس۔ مسيت ۽ تهاه مٽي چم بورڊي ۽ سراهه ڪپت انت ڪه
 آئي ۽ سراهه ڏلگين ليزاں گون نبشته ات ”جينن آدم شرعي ستر ۽ حيال ۽ بدارانت۔“ بلئي
 اے ليزاني گندگ ۽ گون مارا ڪندگ اوں اتڪ ۽ اڄڪه هم بوتين پر چڪه هره نيمگ ۽
 گناه گارين چم ڪپت انت، سردر ۽ بے ستر ۽ بے سلڪين جنڪ ۽ جينن آدم اڻ ڪپت
 انت ڪه گون تنڪ وٽر پشيش پچ ۽ پوشاڪ ۽ پن ۽ مزواڪاں موبائل دستاں گون وتي

چکاں انچو بے ادبی ء مسیت ء ترگ سیل ء سواد ء عکس کشی ء ات انت تو نہ گشتے کہ اے مسیتے بلکیں انچو گمان بوت کہ اے مزنیں ”شاپنگ سینٹر“ یا عاشقی جاگہ یے۔ مسیت ء تہا جنک ء بچکانی چٹک ء پونزک، ہلوت ء اشارہ ء دگہ گوں ہے وڑیں ندرگ گندگ ء من باز پردر بوتوں کہ اللہ ء لوگ ہم بخشگ نہ بیت۔ اے درگت ء گوں من ء نواب اکبر بگٹی ء گشتگیں اے گپ گیر اتک کہ آئی ء اسلام آباد ء بابت ء گشتگ ات کہ ”ادانہ اسلام است ء نہ آبادانت“۔

اے مسیت ء بن ہشت ایر کنوکیں بیچارگیں شاہ فیصل اللہ! آئی ء جنت نصیب کنات! آئی ء ہے گوشنگ ات کہ ”چرے مسیت ء جوڑ بونگ ء کیش مردم نماز کن انت گڑا من ء دگہ ہمنچک ثواب رسیت پر چا کہ اے مسیت ء یک لکھ مردم ء نماز کنگ ء گنجائش است“ بلتے دیمئے کاراں گے زانت ہمیشکہ آئی ء چے زانتگ ات کہ اے چہ نماز جاہ ء کیش سیل جاہ ء "Lover point" (لور پوائنٹ) جوڑ بیت؟ شرانت کہ آپیسر ء مرت اگاں ناں آئی ء وتی کتگیں کار ء آسر بہ دیستیں آ وت دل ترک بوت ء مرتگ ات۔ اللہ بزانت کہ انوں آئی ء اے مسیت جوڑ کنگ ء جزار سگ ء انت یا سزا! پدامنی دل ء اتک کہ اگاں مسیت ء گناہ فیصل ء ونڈ ء کپ انت گڑا مسیت ء بگل ء ”ہیرا منڈی“ ء بن ہشت ایر کنوک چی ء حقدار انت؟ الم ء سزا! بلتے اے سزا ء حقدار پاکستان ء حاکم انت پر چا کہ ہے ”ہیرا منڈی“ و ہد ء حاکمانی ”دل وشی“ ء بے پتیں چکانی پیدا کنگ ء جاگہ انت کہ ہے چک رودینگ و مزن کنگ بنت ء پہ منے جنگ و کشگ ء گارو بیگواہ کنگ ء کار بندگ بنت۔

چہ منے سنگتاں سندھی بلوچے کہ نام ء ساجد قمبرانی ات، مسیت ء تہا پان

پراگے دپ ۽ چنڈت گڑامن مکن کت کہ ”یار مسیت ۽ تہا چوش مکن شرنہ انت“ بلے آئی ۽ منی دلگوش مسیت ۽ جنک ۽ بچکانی نیمگ ۽ ترینت ۽ دپ بزرکت کہ تک مہ رچنت ۽ درائینت ۽۔

”یار تووت گندگائے کہ اداچے چے بوہگانے؟“ بزاں آئی ۽ ہے گشگ لوٹ ات کہ من پان پراگے ورگاہاں بلے اداگندہ تریں کار بوہگانے۔

فیصل مسیت ۽ تروتاب ۽ سیل ۽ سواد ۽ رند ما مغرب ۽ وتی ہنکین بزاں ہاسٹل ۽ آتکیں۔ پداشال ۽ رند من بلیدہ والا سنگت آسمی ۽ کوٹی ۽ شتاں کہ آئی ۽ چہ بازار ۽ ارزانیں نہاد ۽ بازیں کتاب زرتگ ات ۽ نون آہاں چارگ ۽ ات۔ حامد جوش ہم نشنگ ات ۽ وتی ڈاٹری ۽ نبشتہ کنگ ۽ دلگوش ات کہ گڑامن جُست کت ”حامد نوکیں شعرے نبشتہ کنگائے۔“

”اناں، یار مرچیگیں تروتاب ۽ حالاں نبشتہ کنگاہاں“ آئی ۽ پسہ دات۔ مئے گپانی نیام ۽ آسمی ۽ دورکت ۽ درائینت ”یار مرچی شہادیسیت مسیت ۽ چوں بے ادبی بونگ ۽ ات، اسلام آباد والاہاں اے مسیت پہک سیل جاہ ۽ lover point (پوانٹے) جوڑ کتگ۔ شمانبشتہ کارالم ۽ اے بابت ۽ چیزے چیزے نبشتہ بہ کن ات۔“

آنچیں وڑیں مارا سروسوج دیگ ۽ سرپد کنگ ۽ ات انچو کہ یک استادے وتی ملکتی آل سر حالے بدنت ۽ آہاں نبشتہ کنگ بہ پرماست۔

گڑا حامد جوش ۽ پسہ دات ”تووت پرچی غنی پرواز ۽ وڑا ہرچی کہ دیتگ آہاں آزمانکے ۽ دروشم ۽ نبشتہ نہ کنتے دیمانیارے۔“

آسمی ۽ گوشت ”من ناں غنی پرواز آں ۽ نہ کہ مستنصر حسین تارڑ آں کہ آزمانک ۽ سفر حال ۽ نبشتہ بکناں پرواز واپیرانت بلے آئی ۽ آزمانک انگت ورنہ

انت۔ منی دست و دل پہچ بر نہ گزرت کہ من ۽ پنجاب ۽ شادابی ۽ وشحالی ۽ گپ ۽ بچناں۔“
 من پہ اہوتی سرسُرینت ۽ وتی کوٹی ۽ آتکاں قلم ۽ ڈائری دست ۽ کت
 انت کہ من وت اے سر حال ۽ چیزے نبشتہ بکناں بلتے و ہدے من قلم دست ۽ گیپت
 گڑا من حیران ۽ اچکھ بوتان کہ چے نبشتہ بکناں ۽ چہ کجا بندات بکناں؟ گوشے ہے
 مارشت ۽ خیال کہ منی دل ۽ ات انت آہانی لڑسست ۽ مہرگ یک یک بوت
 انت من وس کت کہ چیزے نبشتہ بکناں بلتے آسر آسمی ۽ ملوریں دڑوشم منی چٹانی دیما
 ات کہ آمن ۽ سکین دنیگ ۽ ات کہ نبشتہ بہ کن منی دست ۽ دلاں من ۽ جواب داتگ
 ات بلتے بس... پہ آسمی ۽ پٹہ ۽ منی قلم ۽ ہے لیز در آتک انت۔
 ”اے اسلامی جمہوریہ پاکستان انت“

گنجبیں گوادر

”گوٹا ۽ در“ کہ انوں گوادر ۽ نام ۽ دنیا ۽ زانگ بیت۔ ایشی ۽ گوٹا کہ
 چہ نیلیں زر ۽ چست بیت، دل ۽ بالاداں وش نودکنت بلتے درآمدے گوٹا ۽ زر ۽
 پلگ ۽ ایشی ۽ بنگی پہ وتا برگ ۽ چن ۽ لائچ ۽ پنڈل سازگ ۽ انت۔ اے پنڈل بازیں
 و ہد ۽ بازیں دوراں بوتگ بلکیں سید ۽ وتی زند ۽ اے پنڈل جہ آورتگ ۽ مارا تگ ۽
 وتی راج ڈاہ دا تگ کہ گوادر چومہ بیت چہ شمنے دست ۽ بروت پر چہ کہ آئی ۽ ہما
 زمانگ ۽ اوں چشیں سرے نہ دیستگ کہ سراں کفن بہ بندایت دیما در بیت سید ۽
 اے گپ ۽ شاہدی ۽ آئی ۽ اے شعر دینت۔

بے سریں راج ۽ بے سریں سودا

جہندم چہ بادگیر ۽ کا پرشت

شال ۽ پیسر سگار ۽ ار جان ات

دیناں بے سیتیں گنجبیں گوادرشت

انوں کہ تیوگیں دنیا گوادر ۽ بستار ۽ زانگ ۽ انت پہ گوادر ۽ چم اش سک انت
 کوکار ۽ واہی بونگ ۽ انت ہر بلوچے کہ وتی زر ۽ بستار ۽ زانت انت آپہ وتی گنجبیں گوادر
 ۽ پریشان انت کہ چتور وتی گوادر ۽ وتی زر ۽ چوں چہ پنڈلانی ۽ بے سریں راج ۽ بے
 شر ۽ بہ رکیں ایت۔ ہر کس کہ زر ۽ بے سیتیں سودا ۽ شریک دارا انت، آظاہر انت
 ہر کس کہ پریشان انت، آ اول ظاہر انت۔ اے جنگ ۽ بزاں گوادر ۽ سیاست داناں
 بگرداں قلم کار ۽ ازم کار بے باندا تیں منز لے ۽ مسافر انت۔ انوگیں دور ٹیکنالوجی ۽
 الیکٹرانک میڈیا ۽ دوران۔ زوت پیغام، توار ۽ کوکار چہ یک ہندے ۽ دومی ہندے سر

بیت و روت ہے الیکٹرانک میڈیا و فاسنگ مئے بحرین و سنگتوں (باقی بلوچ، فضل حیات و زرین آسکائی گوں سنگتوں) فلمے ”گنجیں گوادر“ و نام و جوڑ کتگ۔ اے سنگت وئی دیار و نشتگ وئی مائیں زبان، لبرانک، دود و ریبیدگانی دامن اش داشتگ و توسیپ و ستا کرزانت کہ رنگ و وژ و شمائی ملک و ہم وئی مادیں راه ات یل نداشتگ و چہ وئی مائیں دیار و شمو شکار نہ انت۔ اے فلم و ہر کسی کہ کردے گوں بوتگ، آئی و گوں وئی کرد و ستگ و دل انصاف کتگ و آ کرد انچو ادا کتگ گوشتے زانان چہ بلا ہیں آرٹ و اکیڈمیاں ہیل کپتگیں ازم کارانت، آٹری خیر و و کرد بہ بیت یا پھلان گوادری و کہ ”اے شہر و کور سروک انت و کور راہدر بر گلہ کنے نہ کنئے شمر چراغ تنہا انت“ پھلان گوں وئی کردار و گوشتے زانان قاضی و اول ہے شعر و کردارے کہ مئے چا گرد و مئے کش و گوراں گندگ بوتگ و انت۔ فلم و ڈرامہ و مقصد و مول و مراد ہمیش انت کہ بہ کن و پیش بہ دار، چہ رسانک و فاسنگ چست بہ کن و وئی پیغام و بہ دئے ہے وڑا کہ بحرین و سنگتوں وئی راج و گنجیں گوادر و وژ و شم و داتگ۔ یا چشم بگش سوغاتے داتگ یک پیغامے داتگ یا ظہور شاہ ہاشمی و ہما ڈاہ کہ آئی و شعر و وژ و شم و داتگ۔ بحرین و سنگتوں استیں دور و الیکٹرانک میڈیا و دور و فلم و وژ و شم داتگ کہ ما آبانی منت واریں و آبانی اے جہد و یک گہبودی یے بیت، یک شمری یے بیت، یک سو جے بیت، یک مارشتے بیت۔ وئی راج و چہ کرن و اب و بست کنائنگ و یک تو جیلے بیت۔ نوں باسند انت گوں بلوچی فلم و از مکاری حُب و واہگ دار وگیں سنگت بے سر و پادیں فلم جوڑ کنگ و بدل و مقصد و با معنایں فلم جوڑ کنگ و جہد و بہ کن انت و ہے سنگتانی رند گیری و بہ کن انت گوں بحرین و درستیں ہما سنگتوں کہ اے فلم اش نبشتہ کتگ، آبانی جہد بلوچ و بلوچ راج دپتراں نقش انت۔

یک پیمء گوں مہ جن غمء آسء نبا کنے

مہروان!

سلام ء نیکیں واہگ

تئی ہزاری مہراں چہ ریچیں کا گد من ء دست کپت، ونت حیران بوتان کہ تئی
 وڑیں وانندہ ء سر پدیں مردے ء منی کندگ ء مسکراہانی دگہ رنگ ء ڈروشمے ء دگہ
 معنایے کش اتگ ہمیشکا منی حیرانی زوت چہ مارشت ء سیمسراں سرگوست۔ تو کہ
 اے رنگ ء سر پد بوتگ ء مار اتگ آوڑ نہ انت آحیال ء کہ تو دارے ء اے گپ
 ء کہ تو جھنے ء اے بابت ء کہ تو فکر کتگ، چونہ انت! بلکیں بازاری بچکے تئی توار ء سرا
 لبیک بہ گوش ایت! زمانگ اوں ہے ڈول ء انت، تو میاریگ نئے، بگندے تو
 زمانگ ء رنگاں گوں وتارا رجینتگ، بلتے انوں من چوش نیاں ء من نہ گشاں کہ من
 فرشتہ آں ء زمزم ء ششتگ ء پیدا کاں اے دیگ ء نو د ء نہہ رند ء پیس منی سرگرتگ۔
 انچش گش انت کہ ماریکیں ہونڈ ء دو بر ڈنگ نہ جنت، چیا چشیں جبر کننے ء روچ ء
 چراگ پیش دارے۔ من کجا ء تو کجا؟

منیگ ء تئی زند ء چچ تک ء پہنات یکجاہ ء برابر نہ انت، انچو کہ عطا گوش

ایت:

”تئی شب تہارا آجونی بامسار بنداں“ منی لاچاری ء تو سر پد نئے، شر رنگی ء بد
 رنگی ازگاری ء نیز گاری زندمانی ء شاہیم ء دوسر انت بلتے اے شو میں زمانگ ء دپ ء
 کے داریت، پدا منے بلوچی دود ء ریدگانی پروشگ ارزانیں گپے نہ انت۔ بگندے منی

راستیں سوچئے پنت ترا چہ مہرء راہء چپء چوٹاں در بہ کن انتء یک دیکھیں منز لےء
 شونء بہ دینت، بلتے منا گمان انت کہ چوش بوت نہ کنت چیا کہ منے چا گردء ڈشء
 کیبلانی سیہ گواتےء مانشتانگ کہ ایشانی شریء حرابیاں کس وتارا پھریز ات نہ
 کنت۔ اے یک نیمگے مارا دنیاء جہانء سیاسیء لبرانگی چا گردیء ثقافتی چستء
 ایراں پیش دار انتء سر پد کن انتء دومی نیمگء منے نوکیں پد رتچء فکرء خیالیانی تہا
 دری راجانی دودء ربیدگانی زورگء نوکیں میلء چاڑاں ودی کن انت۔ ہمیشانی برورد
 انت کہ منے کساں سالیں بچ وتی راجی بامرداں نہ زانتء پچہ نیارایت۔ بلتے اے
 دیوگنء کاجلء بابتء پر چیا سر پدء زانکار انت؟ تہنا اے نہ انت کہ آیاں زانتء
 پچہ کارایت بلکنء ہماہانی رنگء وتارا رجبینگء جہدء کنت۔ اے نہ زانت کہ منے
 آہانی چا گرد، دودء ربیدگاں زمینء آزمانء تپاوت است۔ برزء گپانی ردء تو بچ
 ملامت نئے۔ تو کا گدء تہا مہرء دوستیء گپء باز جنئے، تو سر پد نئے کہ منے چا گرد مہرء
 دوستیء چونیں چتےء چارایتء ملامت اول نہ انت کہ ادء مہرء دوستیء نیمونء نہ بوتگیں
 کنگ بوتگ۔ اے مناں کہ ترا شریں سوچء سر کناں۔ نباکنے گوں کسےء اے وٹریں
 پہک دلیء نادانی یے بہ کنتے۔ انچو کہ شاعر گوش ایت:

بدانی شہرء تہاے بہ چار رد نہ کپئے

تواج من دُورء جتائے بہ چار رد نہ کپئے

کا گدء گد سرء تو گوشنگ کہ من چہ تو امیت کشاں کہ منی دلء نہ پروشے،
 بزاں منی خیالء ارواہء گوں ارواہء مہرء بنیادء پجار انت۔ من بالادء گوں بالادےء
 مہرء منو گرنیاں!

ما پر چا نبشتہ کنیں

ما پر چہ نبشتہ کنیں؟ اے گپ ء منی نژ یک ء چشیں گچینی لبزانکی پڑدرے نیست بلئے اے گپ ء جند پہ من بلکیں دزستیں نبشتہ کنوکانی واستہ یک بلا ہیں جستے، منی جند ء چونائی ء بہ وتارا نبشتہ کنوکانی رم ء گوں حساب نہ کتگ۔ نبشتہ کنگ ء واستہ باز وانگ الھی انت ء منی جند چشیں وانو کے اوں نہ انت بلئے برے برے تاک ء مہتا کے کہ وتنگ گڑ اول ء ہمے اتنگ کہ من اوں نبشتہ بہ کناں ہمے سوب انت کہ نبشتہ کار من ء پہ زور نبشتہ کنو کے زان انت۔ مرچی پدا سنگتاں یک گرانیں بنگپے ایر کتگ ”ما پر چہ نبشتہ کنیں؟“۔ یکبرے منی حیال ات کہ من اے بنگپ ء سہرا پر چہ ء چہ نبشتہ بہ کناں؟ گشے گوں نبشتہ نہ کنگ ء حیال ء اے جست ء گیشتر سرکش ات ء چوکوہ ء منی دیم ء میک بوت۔

منی حیال ء ما ہمے واستہ نبشتہ کنیں کہ پہ وتی قوم ء راج ء حاترا قلمی جہادے کنیں کہ مرچی باندا منے بلوچ راج وڑ وڑیں حرابی ء سلکار یانی آماج انت۔ یک نیمگے نشہ ء سیلابے گوشے گیدی ء پتاہان انت ء راج ء ورنہاں گوں وتامانروپان ء بران انت۔ دومی نیمگ ء راج ء وت ماں وتی جنگ، جیر ء جنجال، بے روزگاری ء بزرگی! بلئے عقل اے گپ ء نہ منیت کہ پہ راستی ما قلمی جہاد کنگائیں۔ ماہیر وئن بہا کنوکانی حلاف ء ہچبر نبشتہ نہ کتگ چیا کہ مارا چہ آہاں ترس ایت۔ ما بزاں منے نبشتہ کار... منے شاعران انتظامیہ ء ریاستی دہشتگر دیانی حلاف ء یا علاقائی غنڈہ گردی ء قبضہ گیری ء حلاف ء ہچبر نبشتہ نہ کتگ۔ چیا کہ ما باز زانیں بلئے منے دپ زیر ء آپ ء انت۔

مانبشتہ کنیں بلئے سما بیت کہ مئے قلم آزات نہ انت، مئے سنج ء زانت غلام انت۔ ما
چونی ء بلوچ راج ء بد حالی ء حلاف ء قلمی جہاد کنگائیں؟

دل گوش ایت ماہے واستہ نبشتہ کنیں کہ وتی دل ء کرن ء سالیگیں زرنگاں
کا گد ء سرادر بہ ریچیں ء وتی اندر ء مارشٹانی درازگاری ء بہ کنیں۔ بلئے عقل اے گپاں
منگ ء اول تیار نہ انت۔

برے برے دل گوش ایت ماہے واستہ نبشتہ کنیں کہ مئے نام بہ بیت۔
"Hunger of publicity" ء نادر اہی ء گشے مارا گور جنگ بلئے اے ہم چشیں
شوتے نہ انت کہ مئے نبشتہ کنگ ء سوب بہ بیت۔ بندر ء اے یک انچیں جستے کہ
سالانی سال کرنانی کرن بنیادم ء مارشٹ ء گردش کنگا انت ہمک نیمگا اگاں نگاہ شانک
دیگ بہ بیت گڈا نگاہ کیت ء بنی آدم ء جند ء سرا اوشت ات ء بنی آدم ء حاتر ایک
”سوالیہ نشانے“ جوڑ بیت۔ منی خیال ء ما مریچی کہ نبشتہ کنگائیں وتی جند ء بابت ء بزاں
بنی آدم ء حاتر انبشتہ کنگائیں بلئے انگت ء نبشتہ کنوک ء وتی منزل دست نہ کپتنگ کہ وتی
قلم ء یک جا گہہ یے بدار ایت کہ ما اے واستہ نبشتہ کنگائیں۔

”پجّار“

”پجّار“ ءِ گوں منی پجّار بزاں من ہماروچ ءِ آئی ءِ زانگیاں کہ ”پجّار“ ءِ پلیٹ فارم ءِ لہتیں پروگرام من تمپ ءِ کیبل ءِ برکت ءِ دیستگ ات۔ الیکٹرونک میڈیا ءِ یک فائدگے ہمیش انت کہ اے وڑیں پروگرام منے لوگ ءِ سر بونگ ءِ انت ءِ ہر کس چرے چست ءِ ایراں سر پد بونگ ءِ انت۔ بلوچی ءِ شتر تریں فلم برے بحرین ءِ سنگتانی دژوشم ءِ برے وقار ءِ برے نظر آباد ءِ ایدگہ دمگانی، سنگتانی فلماں چاریں۔ باور بہ کن اے روچ ءِ کیبل ءِ بلوچی ءِ کجام وڑیں چیزے بہ بیت، نورخان بزنجو ءِ الہم بہ بیت یا ”پجّار“ ءِ مراکش یادگہ بلوچی پروگرامے بہ بیت، آروچ ءِ ہچ لوگ چینل ءِ دگہ پروگرام نہ چارایت اگاں چارایت گڑاباز کم لوگ۔ اے وڑیں پروگرامانی سک باز ضرورت انت۔ ضرورت ہمیش انت کہ ما فائدگ چست بکنیں۔ شتریں فلم یاد یوان ءِ مراکش بہ کنیں ءِ شتریں نبشتہ کار ءِ سنگت اول چرے الیکٹرونک میڈیا ءِ پرنٹ میڈیا ءِ دور ءِ فائدگ چست بہ کن انت ءِ دیما بیانت۔ چریشی ءِ منے زبان ءِ لہزانک ءِ فائدگ رسیت۔ چرے کاراں بحرین ءِ سنگت اول ستا کرزانت کہ آہاں دراں ڈیہہ ءِ اوں وتی ماتیں زبان ءِ دامن داشتگ ءِ چست ءِ ایر کنگ ءِ انت، برے بلوچی فلم ءِ دژوشم ءِ برے دیوان ءِ مراکش ءِ دژوشم ءِ بلنے یک دسبندی یے گوں درستیں سنگتاں کناں کہ آوتی فلمانی تہا ضرورت ءِ ابیدناچ ءِ صوت ءِ پینٹ ءِ پتلون ءِ فلمی ناچ مکن انت۔

اے وڑیں چست ءِ ایر علاقہ ءِ علاقہ ءِ مردماں پہ شتریں اثر دور دینت۔ سلیں ہیل ءِ عادتانی کم کنگ ءِ حاترا اے وڑیں چیز شتریں کردے پیش دارانت گچینی

کراچی ۽ پڊا هما چست ۽ اير ”پڄار“ ۽ مرا گشاني دڙو شم ۽ گندگ ۽ هما دور ۽ باريگ گير
 کابنت که پيش ۽ نا کو مراد سا حرزندگ بوتگ ۽ نا کو بيگ ۽ جي آرملا ورنابوتگ انت
 بلئ انوگيں ورننا زاهد حسين ۽ وهاب ۽ دڙو شم ۽ پڊا هما چيزاں ”پڄار“ ۽ پليٽ فارم ۽ زندگ
 دارگ ۽ انت که آهاں صد آفرين انت گون وتي سنگتاں که آهاں کراچي ۽ ماتين زبان ۽
 ديما برگ ۽ بلوچي زبان ۽ وتي راج ۽ راج ۽ ڏن پڄار کنائينگ ۽ ذمه زرتگ۔ خدا
 آها نا اے نيکيں مقصد ۽ سوب مند کنات ۽ پرے کار ۽ آهاں مکران ۽ بلوچي زبان ۽ گون
 حب ۽ واگ داروگيں نبشته کاراني واگ ۽ نيکيں دعاء گون انت که آهاں لياري ۽ هما
 تاريخي روايت زندگ کتگ که نيپ ۽ دور ۽ سياسي چست ۽ ايراں بوتگ انت يالبز انکي
 مرا گشاں لياري ۽ بهر گيشتر بوتگ ۽ لياري هے چست ۽ ايراني بنجل بوتگ۔ کراچي ۽
 نشنگيں سينئر ۽ بزرگيں دانشوراں که زند ۽ گڙي روچاں کراچي ۽ گوازينگ ۽ انت، باند
 انت وتي ورناباني سرادست ۽ بومش انت ۽ آهاني رهشوني ۽ دلبدی ۽ به کن انت۔

وائٹ ہاؤس ۽ ہم تراک

اپنوں وائٹ ہاؤس ۽ ہم بمب تراکے بوت بزاں پداہما کوہنیں فلم، ہما کروزمیزائل، ہما اُسامہ ۽ تورابوراء غار! بلوچستان ۽ اگاں چرے گداہاں تچک ۽ ترے نیست بلے افغانستان ۽ پٹھانانی نیکی گوں ہیروئن ۽ کلاشنکوف ۽ کلچر ۽ کہ ضیاء الحق ۽ برکت ۽ پوزانت مارادنیگ بوت انت۔ نوں پداپٹھان چوڈو وچک ۽ چہر بندان ۽ منے سرا اُرش کن انت۔ پداہرنیمگ ۽ مشوک ۽ بالادستی بیت۔ ایشانی مشوکی ٹک وت چہ کروزمیزائل ۽ ہچ ڈول ۽ کتر نہ انت منے وڑیں نزوردیس مردم چریشانی کروزمیزائیلانی ٹرس ۽ ہونڈ ۽ درنیت بلے دلیر ۽ مزن مر میں مردم کہ ڈن ۽ درکابنت۔ آوت ۽ رکینگ ۽ توجیل ۽ ہم سازانت پرچہ کہ اے مشوک ”ساختہ نیں“ میزائل ۽ چیر ۽ کسے اتک آئی ۽ قبر نصیب نہ بیت۔

ایشانی مشوکی ٹک چہ ”ورلڈ ٹریڈ سینٹر“ ۽ بار ۽ اول ہما دیم انت ۽ ایشاں ہچ ”کرین ۽ ڈرائیور“ چست کنگ ۽ ساڑی نہ بیت پرچہ کہ گپ ایوک ۽ بار ۽ نہ انت بلکیں ایشاں بدیں بوہ یے ہم گون انت کہ نزدیک ۽ روگ ۽ نیل ات۔

منی قلم ۽ ٹرین نوں اسٹاپ بونگ ۽ انت چیا کہ اے وائٹ ہاؤس ۽ کہ من گپا آل اے وائٹ ہاؤس امریکہ ۽ وائٹ ہاؤس نہ انت۔ اے منے دوستگیں مقبول مبارک ۽ ہوٹل انت کہ سنگتاں ایشی ۽ وائٹ ہاؤس ۽ نام داگ۔ اسپتیں ۽ دو تہک ۽ سوب ۽ نام کپتگ۔ وائٹ ہاؤس ٹمپ ۽ دل بزاں منے بازار ۽ یک کنڈے ۽ انت جہل ۽ یک گوٹی یے مقبول ۽ پوت ۽ گچینی جوڑ کتگ۔ بازیں بنگپانی کتاب ۽ دیوان ۽ مجلسانی عکس، کوہنیں ۽ نوکیں شاعر ۽ قلم کارانی عکس ہے گوٹی ۽ گندگ بنت۔

ادا چاہے ابید اسنو کرے لیب پہ وہدے گوازیں گے، ہم است انت ادا اردو بلوچی
 غزلانی شہدیں تو راویں ہر وہدے گوشاں کپیت بزاں غزل، تہا اوں ہوٹل ”خود کفیل“
 انت۔ مقبول کہ شاعرے، ووت پہ شاعری، لبز انک، دلے دنت آئی، کمرہ، سنگتانی
 دیوان، مردم گندایت واجہ جمال دینی، لٹ خانہ، اندارگ دیما کیت۔

وائٹ ہاؤس، ہر فکر، ہر فیئلڈ، مردم کیت، ہر سیاسی ورکر، سماجی ورکر، شاعر،
 قلمکار، لیب، گوازی کنوک، کفن سر، بستگیں مجاہد روڈ گوازی کنوک، دمک حساب
 کنوک کچکانی ٹانگ پر وشوک ہم۔

آئی سیادی تری کجام بیتگ، کجام ٹکے، بہ بیت، درست ووت ماں ووت
 چار برات انت۔ بزاں اے ہلک، وائٹ ہاؤس، تہا صدام، بٹش، اُسامہ، ملا عمر
 ہوری، نند، نیادکن انت۔ اے وائٹ ہاؤس، تہا سیکورٹی گارڈ گوٹھے شر یا ہوٹل،
 ”بیراہے“ گٹھے شرگوں وتی کندگ، مسکرایاں مدام گوٹھے گولگیٹ، اشتہار دیگ
 انت، دناناں پیش دارایت ہے کہ آہر وہدے کہ وتی گراکاں پہ آہگ، گندایت۔ آئی
 ”پروٹوکول“، توک، کوکار است انت کہ آہگ، گوں کوکار کنت، توارجنت کہ آئی
 نام یوسف رضا انت۔ گوش ایت بیا ”یوسف رضا کہ بہ نہ بے توقضا“، بلتے قضا
 رضانیست، یوسف، رضا است۔

آروچی ہے گپ، رپ ات کہ قضا، دیست یوسف رضا... بزاں بم
 تراک، ذمہ دار بوت وائٹ ہاؤس.....

منی آئیڈیل

چہ N.G.O ۽ نینگ ۽ ہفتگی ورکشاپے ۽ منے سہل کار (Resource Person) کہ زائیکاریں مردے ات، زاناں آئی ۽ مارات کہ مہلوکات بزاں بہر زوروک چہ بن گپ ۽ دمبرده ۽ تکانسرانت۔ گڑا آئی ۽ گوشت کہ ”من زاناں شما چہ وتی بن گپ ۽ کمیں ڈن در آہگ لوٹے“۔ آئی ۽ پدما مارا گشت کہ ”شما وتی کجام ہم یک آئیڈیل شخصیت ۽ سراگوٹڈ میں نبشتا نکلے نبشتہ بہ کن ات ۽ اے اوں بگش ات کہ پرچائی آئیڈیل انت“؟ من وتی قلم چست کت ۽ وتی چم اسپتیں کاگد ۽ سرا منی آئیڈیل ۽ عکس پیسرا نقش ات ۽ منی باطن ۽ چہ گوشتے آوازے پیدا کت کہ آ گوشتگ ۽ ات تئی آئیڈیل تئی لبزانی محتاج نہ انت چیا کہ آئی ۽ جندوت یک راجد پترے ۽ آوت یک ادارہ یے ۽ بستارے دارایت۔ نوں اے گپ کیت آپرچہ منی آئیڈیل انت بلنے اولی گپ آ باطن ۽ ظاہر ۽ انچو کہ رنگ ۽ ڈر وشم ۽ بلوچے گوں شیریں چم ۽ پونز ۽ برواناں، ہے پیم ۽ آئی ۽ کردار ۽ گپتار ہم بلوچی انت۔ من زاناں آ روچی من چیا وتی آئیڈیل ۽ باروانبشتہ کت۔ اے گپ من پیسرا ہم گوشت کہ لبزانی محتاج نہ انت۔ آہزار ۽ تہا یکے۔ آیک کالیں رہد ربر ۽ تجکیں غیرت داریں بلوچ ۽ زائیکاریں دانشور ۽ سیاستکارے ات۔ منی آئیڈیل ۽ گوں وتی ڈیہہ ۽ وتی وطن ۽ دوستی ۽ سیادی ہے حد ۽ ات کہ وتی جند ۽ کلیں عیش ۽ نوشاں پہ وتی وطن ۽ حاترا یلہ دیگ ۽ تیار بوت وتی لوگ ۽ جاگہ یلہ دات ۽ بلوچستان ۽ برز ۽ بلندیں کوہ چو کوہی مزار ۽ وتی جاہ کت۔ شہادتے قبول کت وتی قول ات قول کت ۽ یک برے پدا بلوچ راج دپتر

۽ بالاج ۽ بير گيري ۽ نام ۽ نوک کت پداچا کر ۽ گهرام ۽ قول داري پيش داشت که
 بلوچ وتي قول ۽ سراوشت ايت۔ بلوچ وتي زبان ۽ نہ وارت ۽ ناں پشت ۽
 کنز ايت، تيراني گريں شنزگ ۽۔ مرچي پدا پتر مني آسيڈيل ۽ نواب اکبر حوناں گون
 بنشته ۽ انت۔ آني ۽ قول بولان ۽ داں هرهما کنڈ ۽ دمگاں سرانت هر بزرگر، دھکان،
 مزدور، شوانگ ۽ وانده سر پدانت ۽ آہاں يات انت کہ آني ۽ گشتگ ات ما اگاں
 نزوریں بلئے بزدل ۽ لگور نئيں۔ کم زور ۽ سر برگ بيت بلئے جہل کنگ نہ بيت۔ شمارا
 کشگ ۽ پہ بہ بيت ۽ مارا پہ مرگ ۽۔ نول اے وڑیں شخصيتے باروا کجام مردم پھر نہ بند
 ات کجام مردم دل نہ بند ات۔ من وهدے اے دوئيں دانکاں بنشته کنگ ۽ ياں۔
 مناں پہ آني ۽ وتي بلوچ بوہگ ۽ پھر بوہگ ۽ انت کہ وتي قول ۽ پدا سرات چو بولان ۽
 کوہ مک کت ۽ تيراني گريں شنزگ ۽ وهدے پد کنزگ ۽ عيب کت ۽ مني واہگانی وڑا
 بوت بزاں بلوچستان ۽ ڈکال آماجییں ڈگار چه وتي حوناں سير آپ کت۔ تہار ۽
 بیمناکیں راہاں چه وتي حوناں چراگے پہ وتي راج ۽ پہ وتي پشپداں بالینت ۽ راہ ۽
 پيش داشت۔

رُپت ۽ روپ

بازين مُدّ تي ۽ رند مڇي هور ۽ ڳوٺرت۔ زمين ۽ ڪوه، درچڪ ۽ دار، بيتنگ ۽ بازار ڇه ڪا گد ۽ گند ۽ گسٽر اڻ ڇه ششت پڳار ڪتاڻ هور سڪ تڙندا ت چيا ڪه هور ۽ ڳواٽ چيرات پمشمڪه هور ۽ تڙند ڳوٺرت۔ يڪين دمان ۽ ڪوه ڪوراڻ آپ ڪت ۽ زمين ۽ زمان آپ بوت انت مهلوڪ ۽ ڪسان ڪسانين مالي تاوان دات ۽ بلئ مهلوڪ ڇه اے تاوان ۽ هم پڊرد ۽ ٽڪانسرنه ات چيا ڪه ڳوٺنگين شش ۽ هپت سال ۽ بے هوري ۽ ڏڪال ۽ ديم ۽ اے تاوان پڇ نه ات انت۔

ڏُڪال! هو ڏُڪال! يڪ انڇين چيزے ڪه بيد ۽ تاوان ۽ پڇ نه انت۔ هے ڏوليس اے دراج ڪشئين ڏڪال ۽ مارا وڙ وڙين ويل ۽ نادڙائي بڪشات۔ مهر ۽ دوستي ۽ ڏڪال زند ۽ هر آسراتي ۽ ڏڪال ڪه مننه نحت ۽ لڪير انت۔ بلئ اے ڏڪال ۽ ڳوٺ و ت ۽ و ت ماڻ و ت ۽ ڪشت ۽ ڪوش، ڪينگ ۽ ڪست، مال دوستي ۽ نادڙائي، نفسا نفسي ۽ دگه بازين حراين هيل ۽ عادت، بزگي ۽ لاچار ي بے ڪسي ڪه مننه پيشي همراه ۽ همسر بوتگ انت ايشاني ته گيشتر گيشي آورنگ۔ چميشاڻ مرچگين هور ۽ مهلوڪ گل ۽ بال ات۔ هر ڪس په ترگ ۽ سيل ۽ ڪوه ۽ ڏڪاراڻ ديم په جهلاد ات انت باز په ڪاڙي ۽ موٽر سائينڪلاڻ باز په پيادگ روان ات انت بلئ من ۽ من ۽ چار رويچ ات من تپ ۽ روڪ ات انت وتي لوگ ۽ په نادڪشي وپنگ ات انت ڪه مني سنگت حمل اتڪ ڪه مرچي موسم وش انت ڏن سڪ وش انت۔ ڪوراڻ ۽ شپياڻ آپ ڪتنگ مهلوڪ درست ترگ ۽ سيل ۽ روگ ۽ انت توادالوگ ۽ ڪپنگي ”پادا برين“۔ حمل ۽ وتي چتر ڇه

لوگ ۽ ڪنڌ ۽ اير ڪت ۽ پڪپارگي سمجهين ڪپ جت ۽ جست ڪت انت۔ من گوشت ”ترا
 شاباش انت من ۽ مرچي سے روج انت من تپ ۽ ارجاناں تو مني چارگ ۽ نيا آتلگي؟“
 حمل ۽ پيسه دات کہ ”من وت سہي نہ بوتگاں واللہ بس انوں من زانت تو لوگ ۽ بے ترا
 زوراں رؤيس کوہ ۽ سيلے کنين موسم ۽ مزاه ۽ گريں! من نزانتگ ترا تپ ۽ گپتگ۔“
 ”لين نيست زاناں يا تو ٹي وي بند کتگ؟“۔ ”من چارگ ۽ دمبرتگ تو اگاں چارے
 بچار“ حمل ۽ ٹي وي پچ ڪت جيونيوز حالاں ديگ ۽ ات بدین (سندھ) ۽ مزينين
 سيلابے اتلگ، بازين مالي ۽ جاني تاوان بوتگ ۽ بازين مردے تني وهدی آپ ۽ تها
 بے وردن ۽ ورگ ۽ گٹ انت۔ حکومت ۽ واڪدار آہاني در کنگ ۽ جہد ۽ انت۔ من
 گوشت ”حمل بچار هورايشاني واسته نون زحمتے بلتے مئے واسته رحمتے! هور یک انچين
 چيزے کہ درستين ساہ داراني واسته لازمي انت۔ انسان ۽ حيواناں هور سک بازنپ
 دنت، بہار بيت، درچک ۽ دار سبز انت، کاہ ۽ بوج باز بيت، دولت ۽ دار سير ۽ آباد
 بنت، شير ۽ شيلانچ ۽ روغن بيت۔ پس ۽ دولت چک ۽ برکن انت۔ وهدے انسان ۽ چم
 پھ سبزي ۽ کپيت دل گر کے جنت ۽ گل ۽ بال بيت آئي ۽ تب ۽ ميل وش بيت ۽ روح ۽
 ديم پچ ۽ ژرنا بيت۔

”تو حيرتے ۽ کپتگے، ترا چون انت؟“ حمل ۽ مني حيا لاني اوتاگ سست
 انت! من هور ۽ نپ ۽ سيتاني باروا پگر ۽ اتاں۔ هو! هورا نچو موسم ۽ وش ۽ پر کيف کنت
 ہے ڏول ۽ آ انساني تب ۽ ہم بدل کنت۔ دراہين مردم هور ۽ موسم ۽ وشين حيا ل ۽ چاڙ
 دار انت۔ انسان گوشے زاناں چوپل ۽ سرپ ايت، کدي دل گوش ايت کوہ ۽ سرا
 بروت، کدي سرگليس ڏنے ۽ شون ۽ دنت“، ”بلتے یک گپے ترا بہ گوشاں“ حمل ۽
 گشت ”چونين گپے؟“، ”ہے گپے نہ انت؟“ ہے هور ۽ وشين موسم ۽ بابت ۽، بلتے بہتین

مردم ء تب ء ہیل ء بہہ ہور نہ کپ ات“، ”اے کجام انت؟“، ”تو ایشاں انگت سر
 پد نئے؟“، ”تو بلکیں نا کوسید ء وڑیں مردمانی گپ ء کنتے کہ ہر و ہد رو ء مجتگ ء
 گوشتے زاناں جنگلی کرو سے ء پہ جنگ ء سر گپتگ“۔ ”اڈے نا کوسید مرچی گل ء بال
 ات، دیم پہ وتی ڈگاراں روگ ء ات“۔ ”گڑا کجام انت شوم ء شانزدہ اے ہے قہر
 نفسیں پارٹیانی چلو سیں لیڈر ء سرکاری افسر انت ء ایشانی چچہ انت؟“ اے ہوٹل ء
 گپ ء اتاں کہ اے وڑیں ہور بوگ ء چے نہ بوگ شتر انت، ایوک ء ڈکالے
 پروشت، سیلاب ء بوتیں چو ۳ مارچ ۱۹۹۷ ء وڑیں ہورے بوت انت کہ آئی ء
 برکت ء ماہنکا ک ء چکرے جت انچو کہ ۲۰۰۳ ء ماہمبئی ء شتیں۔

من ملامتاں

یک روچے من وتی کہنیں اُرد پتینکاں پٹگ ء اتاں کہ من ء وتی کوہنیں
ڈاڑی یے دست کپت کہ آئی ء تہا مزنیں کو اس ء زانتکارانی دُریں گال ء گپتار نبشتہ
آت انت۔ منی پیسرا عادت بوتگ کہ ہر وہدے یک روتا کہ یا کتا بے ء من چُشیں
چیزے دیستگ گڑا من وتی ڈاڑی ء نبشتہ کتگ ء ایر کتگ۔ آدگہ گپے کہ آوہد ء ایشانی
بستار، ارزشت ء بزانت ء معنا من زانتگ انت۔ بلے من اے زانتگ ات کہ اے
گوشتن ء گپتار ہر دُور ء زمانگ کار دینت ء انسان ء راہشونی ء کن انت۔ ہے
گپتارانی تہا خلیل جبران ء لہتیں گشتناں منی دلگوش وتی نیمگ ء تڑینت آگوش ایت
”پٹ انت ہماراج ء کہ وتی سوب مند یانی وش اتک ء گوں ڈہل ء سُمرناہاں کیت۔“
”پٹ انت ہماراج ء کہ ماں واب ء آگوں ظلم ء نفرت کن انت بلے
وہدے کہ چمے ء پیچ بنت، آظلم ء دیماچہ تڑس ء جوکاں جن انت۔“
”پٹ انت ہماراج ء کہ داں پاہو ء لوپ آئی ء گٹ ء سمر نہ بیت، آتوار
چست نہ کن انت۔“

گوں اے دانگ ء گپتارانی گندگ ء وانگ ء من حیا لے ء کپتاں کہ
گوشے من تربت ء چوک ء یک بلاہیں مچی ء نندو کاں ء خلیل جبران منے سروک ء
راہشون انت ء من راج ء پُستگے آں، گوں راج ء ہوار منی سر ہم جہل انت ء گوشے
من ہم خلیل جبران ء دیما ملامتاں۔

”کیفے چست ء ایر“

چہ تمپ ء بازار ء کمیں گستا روڈ ء سر ء یک بان ء برانڈہ یے ء یک کسانیں
ہوٹلے... ”کیفے چست ء ایر“ ہے ہوٹل ء کش ء کراں میڈیکل اسٹور، راشن ء دکان ء
بلوچی جنینی گد دوچی دکان انت۔

چوناہی ء اے ہوٹل ء وتی گچینی نامے پر نیست۔ ہر کس وتی حساب ء نامے
بندیت ء۔ انچو کہ ”حالانی بَنجَل“ ”ٹہرگانی بَنجَل“ بلے ”پڈھا ہوٹل“ ء گیشتر نامدار
انت۔ تیوگیں تمپ ء اے ہوٹل وتی تازہ نیں ء وشتا میں چاہانی سوب ء نامدار انت۔
ہے حساب ء ہوٹل گچینی گرا کاں ہم سک نامدار انت۔

چوناہا اے ہوٹل ء ہر روچ وڑ وڑیں مردم کاینٹ چا ورا انت ء پشت ء مان
دینت ء رونت۔ بلے اے ہوٹل ء وتی لہتیں دائی گراک است انت کہ ہوٹل ء ڈیکی
انت۔ ہوٹل ء سیٹھ ”سیٹھک“ وش تبیں بچکے ”سیٹھک“ ء نام آئی ء ہم گنگلی ء سنگتاں
آئی ء پر بستگ۔ سیٹھک ء ہر وہد ء وانگ ء ہماہی ء وتی نا کو ء دست کمکی کتگ۔
برے ہوٹلکے ء برے دکانکے پیچ ء کتگ۔ دوئیں یکجاہ بوتگ انت داں مرچی آ
مزن ء لائق انت، نا کو ء ہوٹل ء انت۔ سیٹھک ء گپاں ہوٹل ء گراک دل ء نیار انت
ہر کس گوں سیٹھک ء ملنڈ ء مسکرا کنت۔ سیٹھک ء عمر کسان بیست سال بیت۔
آئی ء اصلی نام بہار انت۔

سیٹھک ء ہوٹل منی کشک ء سرا انت۔ برے برے کہ چداں گوزاں گڑا
مانتراں بلے باز کم۔ اگاں من شتگاں گڑا سیٹھک ء منی بزاں بہار ء من ء پورا

مہمانے چارا تگ ء منی چاہ ء زرے نہ زرتگ انت۔ سیٹھک ء ہوٹل ء گیشتر و ہد ء
پتائی انت۔ سیٹھک پتائی ٹورنامنٹ ہم کنت۔ بلئے ”دروگ ء ٹورنامنٹ“ ہر و ہد ء
انت۔ وڑ وڑیں دروگ انت، دگرانی پُچھ کانی شودگ، پارٹیانی حلاپ ء کہ پدا بازار
ء شنگ بنت۔ گوئڈ گوئڈیں اڑ ء کڑ ہم چداں چست بنت ء لہتیں وش گپئی کنت۔ لہتیں
بس دروگ بندایت پہ کندینگ ء، دیوان ء دلگوش کنگ ء حاترا۔ گیشتر کنت ء کائی ء
پُشت گشی یک دودے، اے ہوٹل ء گوئشے اے دودے ردوم زرتگ۔ تمپ ء کر ء
گوراں کجام جاگہ یے ء جنگ ء چوپ ء دگہ مسئلہ یے بہ بیت، لہتیں مردم انچو اے
مسئلہ ء سر ء گپ جن انت کہ گشے زانان وت گون بوتگ انت۔

سیٹھک ء ہوٹل ء آشپ ء یا آروچ ء کہ چا چا ڈریل بہ ننداایت ہوٹل ء لکی
لکی کندگ ء کوکار بزاں نہ بُر انت۔ آئی ء مسکراہانی تہا دروگ انچو بنت انچو کہ چاہ
ء آپ بیت بلئے اے دروگ کس ء تاوان نہ دینت۔ بلئے لہتیں دروگ .. تو بہ
تو بہ .. گوئشے کوہ پر وش انت۔

یک روچے انچو منی سر ہوٹل ء کپت۔ سر چکرات، ہوٹل ء گراکانی ہر یک
گپے، ہر یک کردارے آزمانکے جوڑ بیت۔ اگاں کسے منی ہندے، ہندے مردمانی ذہن،
آہانی ذہنی پریشانی، دراہیں چست ء ایر ء اڑ ء جنجالاں سر پد بوہگ لوٹ ایت گڑا
بیت انت، ہمید اندارگ بہ کن انت ء نبشتہ بہ کن انت۔ من گوں حیالاں جیڑگ ء
اتاں کہ سیٹھک ء جوڑی ء منی حیال وتی نیمگ ء تر بیت۔ گوں پُر مہریں چماں اتک
ء منی کش ء نشت ”ہاں بہار ہیر انت، گوئشے مرچی پریشان نے۔“ من جست کت۔
”اناں ماسٹر! بس من نام ء حاترا فکر ء آں، گندے ماسٹر! گوئشے ”سیٹھک“ کمیں
سبک انت، کس منی اصلی نام ء نہ گیپت، ”سیٹھک“ ء یک رچ ء دات۔ ”اناں
”سیٹھک“ و شتریں نامے ترا گیشتر ہے نام ء زان انت۔“

من تسله دات... ”بلئے ماسٹر پرچی منی نامء بزاں بہارء پٹنامے (تخلص) پرکن...“ بہار گوشتے منت وارات ”بہار آتش“ چون انت۔ زبردستیں نامے ”ہو بلئے، آتشء معناچی انت“، ”آس... بہار آسء تہا بیت؟“

”اناں، ماسٹر آسء تہا نہ بیت، ہے شرانت“ (گوٹڈیں بچکندے لنڈانی سرء آورتے)

ء پدا من چہ بہارء موکل گپت ء دیم پہ بازارء شتاں۔ نوں ”سیٹھک“۔
”بہار آتش“ ء نامء وتی سنگتانی گورء نامدار بوت۔

ماہ یے ء رند منی سنگت کہ باز دیر انت من نہ دیستگ ات، بہارء ہوٹل ء نندگ ء دیست۔ مانتر اتاں سلام ء دعا کت۔ بہارء من ء چاء سلاہ جت بلئے من پہلی لوٹ ات کہ سبارگ ء وہد انت لوگ ء رَوَگا ہاں۔ بلئے من چارات کہ سیٹھک بزاں بہارگوں داس ء ”کارٹن“ (Carton) یے بڑگانٹ۔ من جست کت ”بچک چے کنگائے؟“ گشت ء ”ماسٹر ایشی ء سرء من وتی ہوٹل ء نام ء نبشتہ کناں ء برانڈہ ء دیما جناں“ من کہ رَوَگ ء لگ اتاں بہارک ء من ء توار جت ”ماسٹر! تو منی جند ء ونامے بست گڑا منی ہوٹل ء اول نامے بند“ انچو منی دپ ء دراتک ”کیفے چست ء ایر“ دلگران مبو بہار جان آتش تئی پٹنام ء بارو ء من مسکرا کتگ، بلئے گوں ہوٹل ء نام ء مسکرائی نہ کناں۔ ہے نام ء بزور... یکبرے گوشتے مورک ءے مجینت، بلئے پدا کندگے جت ءے ء گشت ءے ”مہربانی ماسٹر“...

اشکند میں واہگ

دلوش ششمی جماعت ء وانگ ء ات کہ آئی ء پت بیران بوت آئی ء کستریں
 برات مرید ہم کسان ات ء اولی جماعت ء وانگ ء ات۔ دلوش ء را وانگ ء باز حُب
 است ات۔ بلتے زالمیں و ہد ء موہ نہ دات ء آئی ء واہگ گنگیر بوت انت۔ دلوش و ہدے
 ورنائی ء سر بوت گڑا پہ لاپ ء شوہاز ء ڈٹی ملکاں شت۔ بلتے دلوش ء اے واہگ دل ء
 داشتگ ات کہ من وانہ ونت بلتے وتی برات مرید ء الم وانیناں ء ڈاکٹرے جوڑ کناں۔
 دلوش ء برات مرید ہم ورنائی ء سر بوت۔ آئی ء دواز دہمی جماعت ء چکاس گوں شریں
 نمبر اں پاس کت ء دیمتری وانگ ء واستہ شال ء میڈیکل دربر جاہ ء شت۔ دلوش سک
 گل بوت کہ نون منی واہگ پیلہ بنت کہ من پہ ہمے واہگ ء امیت ء چو دراں ڈیہاں۔
 مرید ء ڈاکٹری ء وانگ بندات بوت۔ و ہدیکہ مرید ڈاکٹری ء یک سالے پشت کپتنگ
 ات کہ بحرین ء اے حال شنگ بوت کہ ڈاکٹر مرید ہیر و ن کٹنگ ء انت۔ بے چارگیں
 دلوش ء را اے باور نہ بوت کہ منی برات ء وڑیں سر پدین ء وانند ہیں مردے ہیر و ن
 کشیت۔ پرچہ کہ ہیر و ن انچیں زہرے کہ آئی ء آسہر ء ہر کس ء نا کس سر پدانت، ننکہ
 یک ڈاکٹرے۔ بلتے و ہدیکہ دلوش ملک ء اتک تہ دیست ء کہ منی برات مرید چہ وتی
 جان ء گوشت ء ہلاس انت ء ڈاکٹری ء ہیچ سنج ات نہ جنت۔ آسک پدربوت۔ آئی ء وتی
 تیوگیں مال ء مڈی پہ مرید ء علاج ء ببادات بلتے ہیچ۔

آجوائیں واہگ کہ آئی ء وتی دل ء داشتگ ات، اشکند بوت ء آوتی تیوگیں

زندہ غمانی اولاک بوت۔

پوزیشن ہولڈر

اکبر چہ کسانى ۽ سڪيں وانو کيں ۽ فهميده نبيں طالبي ات۔ وتى جماعت ۽ چہ
 هر كس ۽ زبر تر ۽ شيوار تر ات۔ سبق چہ ماسٽر ۽ ڊپ ۽ تانسرى ۽ در نيتنگ ات کہ اکبر ۽
 زپت بوت۔ پمشكه اکبر همك سال ۽ چكاس ۽ گون شرين نمبر ارا پاس بوت۔ اسكول
 ۽ در اهيں ماسٽراں اکبر سك دوست داشتگ ات۔ آنى ۽ كمك اش كتگ پر چہ کہ اکبر ۽
 پت گريبيں دھكان كارے ات۔ اکبر ۽ فيس ۽ دگہ حرج ۽ در چ سنگت ۽ ماسٽراں آنى ۽
 چارگ كت۔ وھد گوزان بوت۔ اکبر ۽ ميٽر ك پاس كت ۽ ڊيم تر او انگ ۽ واسته شهر
 ۽ شت۔ اکبر ۽ بيگاهاں هوٽلاں كار كت۔ سھب ۽ كالج ۽ شت۔ دير نہ گوست اکبر نوں
 سڪ گل ات کہ منى بزرگى ۽ روچ بلاس بوت انت کہ من چنچك بزرگى ۽ گون وتنگ نوں
 من شرين نو كرے ۽ كناں، وتى پت ۽ مات ۽ پيرى ۽ عصا بياں۔ پر چكہ اکبر لجم ات
 کہ آنى ۽ شرين نو كرے رس ايت پر چا کہ آلاق ات۔ اکبر لجم ات۔ آنى ۽ سنگتاں آ
 سوج دات کہ ”ناظمى“ ۽ دو سے پوسٽ است۔ پبلڪ سروس كميشن ۽ چكاس ۽ انٽر ويو ۽
 بدے۔ اکبر ۽ پبلڪ سروس كميشن ۽ چكاس ۽ انٽر ويو دات انت۔ اکبر چہ وتى چكاس ۽
 انٽر ويو ۽ ايمن ات کہ اے جوانين نو كرى من ۽ رس ايت۔ اکبر ۽ وتى دل ۽ اے واھگ
 داشت کہ من نو كرى ۽ سر ۽ باں ۽ پھوت يك نو كين زندے جوڑ كناں ۽ كھربادڑ و شمس
 كاڑے ۽ گون آروس كناں ۽ وتى آروس ۽ جگہ جاك كت كناں۔ اکبر ۽ مات ۽ پت
 سڪ گل ات انت۔ آھاں هر چ ديواناں ھے گپ گشت کہ منے چك توايں
 بلوچستان ۽ اول اتنگ۔ بلتے وھدے آسرا تك انت۔ اے آسراں اکبر ۽ واھگ

گٹ گیرکت انت۔ بزاں اکبر فیل ات ہماہاں کہ ہچ نہ زانتگ ات آپاس ات
 انت۔ اکبر اے ذراہیں جاورانی باروہوتی یک سنگتے ء کڑ ء جبرکت کہ ”اے وڑ ء چون
 بوت کنت کہ من فیل باں من شتریں وڑی ء وتی سوالانی پسوداتگ انت“ گڑا آئی ء
 سنگت ء گشت ”اکبر جان اد ء کس نہ چارایت کہ کئے زانت ء کئے نہ زانت۔ اد ء
 کیسگ ء چارانت۔ اے چارانت کہ اے کئی چک انت، کجام وزیر ء سفار شے گون
 انت؟ اے پوسٹ بہائی پوسٹ انت۔ تو نہ اے پوسٹانی قیمت ء اداکت کنتے، ناں تو
 مزنیں مردمی چکے ء، ناں ترا وزیر ء سفارش گون بوتگ ء نے زر گون بوتگ؟“ ہے
 گپاں اکبر ء راوتی گریبی ء سر ء سک بداتک۔ اکبر ء دستیں جاگہاں پہ نوکری ء وتی
 بحت چکاس ات بلتے نامیت بیت۔ پد ء اکبر وتی شہر ء میتگ ء کم گندگ بوت۔ بلے
 یک روچے اتک کہ آنسان ء سوارات۔ شتریں لوگ ء جاگہے بست ء آئی ء سنگتاں
 زانت کہ اکبر چے کنگا انت۔ آئی ء مات ء پتاں ہے زانت کہ آشریں نوکری ء سر ء
 انت بلتے بازو ہد ء رندیک روچے اکبر ء میتگ ء گریوگ ء کوکار مچ ات کہ اکبر ء میت
 اش آورتگ۔ دومی روچ ء روتا کاں ہے حال نبشتہ ات کہ تیاب ء نیمگ ء کوسٹ گورڈ
 ء شپکانی نیام ء جنگ بوتگ چار شپک جنگ بوتگ ء ہے شپکانی ہمراہی ء اکبر ہم
 کشگ بوتگ کہ آبانی ہمراہ بوتگ۔

ارسانی اولمب

قاسم ۽ گوشتگیں سال ۽ ۴۰ هزار بزرگی ڈاکٹری ۽ چکاس پاس کنگ ات۔ آئی ۽
 وتی ڈاکٹری ۽ چکاس پاس کنگ ۽ کساس ہپت سال لگ اتگ ات۔ اے میان ۽
 آچہ وتی ہلک ۽ بیتگ ۽ دور بوتگ ات گڈ چہ ہپت سال ۽ نون ہمیش ات کہ گوشتگیں
 ماہ ۽ وتی جند ۽ کسانیں شہر ۽ میڈیکل آفیسر بوتگ ات۔ وتی شہر ۽ درآمدات۔ باز
 کسانیں بچک ۽ جنک کہ ہسپتال ۽ اتک انت۔ ڈاکٹر قاسم ۽ کہ پجہ نیورت انت
 گڑا آئی ۽ مدام چہ وتی نادرہاں آبانی پت ۽ نام جست کت انت ۽ آبانی پت پجہ
 آورت انت۔ قاسم نون سرروزگارات، آئی ۽ وتی ہمک ماہ ۽ پگارتیوگ ۽ وتی پت
 گاجیان ۽ دست ۽ دات۔ گاجیان کہ ہمے کسانیں شہر ۽ گریہیں مردے ات ۽ چاگرد ۽
 آئی ۽ عزت ۽ نام ۽ توار است ات بلتے نون گاجیان ۽ عزت، نام ۽ توار پرکنان ات
 پرچیا کہ نون گاجیان ڈاکٹر قاسم ۽ پت ات۔ نون کدرت ۽ وتی تب پہ گاجیان ۽ نیک
 کنگ ات۔ نون قاسم آمدنہ ات کہ سے سال پیسر بوتگ ات۔ پیش ۽ آئی ۽ گندونند
 گوں پارٹی ۽ مردمانی ہمراہی ۽ ات ابید چہ قوم ۽ گپاں ہیچ گپ قاسم ۽ دیوان ۽ نیست
 ات بلتے نون گیشتر آئی ۽ دیواناں بیک ۽ ملگورانی گپ، ”بنکاک“ ۽ ”بمبئی“ ۽
 گپ۔ سبہ آہسپتال ۽ شت ۽ گوں نادرہاں دلگوش ات ۽ آئی ۽ ہیچ نادرہاں چہ وت
 ناراض نہ گت۔ بلتے اناگت ۽ یک روچے اے گپ پہ ہسپتال ۽ توامیں کمپاؤنڈر ۽
 کاریاں حیرانی ۽ گپے ات کہ مرچی ڈاکٹر سہب ۽ گوں کندوکیں دپے ہسپتال ۽
 اتلگ ات۔ بلتے کمے وہد ۽ رند آ بے کساس ملور ۽ بے چاڑ گندگ بوت اے وہد ۽

آئی، نزیکی تریں سنگت بالاچ ہم ساڑی ات کہ آہم پریشان ات۔ چہ ڈاکٹر ۽
ملوری ۽ آہم پریشان ات۔ ڈاکٹر ۽ چون انت؟ آئی ۽ زانگ لوٹ ات بلئے ہسپتال ۽
آئی موہ نہ رس ات کہ چہ وتی سنگت ۽ جست بکنت۔ ڈاکٹر قاسم ۽ نکا نسری ۽ بالاچ ہم
بے کرات۔ آئی ۽ ایک دورند ۽ پہ اشارہ گپ جت بلئے ڈاکٹر پیسہ ۽ دیگ ۽ گیگ ۽
نہ ات۔ بالاچ ۽ وتی دل ۽ ہمے گشت کہ ”بیگاہ ۽ ڈاکٹر ۽ لوگ ۽ رواں“ بیگاہ ۽ وہد ۽ ڈاکٹر
وتی سرکاری لوگ ۽ دیم ۽ باگ ۽ ایوک ۽ نشنگ ات ۽ مزین چنال ۽ سرا گلیانی کھی
کھی ۽ توار ۽ گوشدارگ ۽ ات ۽ باگ ۽ باگیان گوں پانپ ۽ باگ ۽ مینگ ۽ ات ۽
پھلانی بٹشاں ۽ جنگ ۽ ات ۽ سنگار کنگ ۽ ات۔ اے تو امیں ندرگاں ڈاکٹر قاسم گوں
ملوریں تے ۽ چارگ ۽ ات کہ آئی ۽ سنگت بالاچ اتک ۽ سلام علیک ۽ رند ڈاکٹر ۽ گورا
نشت۔ بالاچ ۽ وتی سنگت ۽ تو امیں روچ ۽ نکا نسری ۽ سوب ۽ علت جست کت۔
ڈاکٹر قاسم کڈن کت کہ چرائی ۽ ہیچ گپ چیرمہ دنت۔ دست ۽ دست بندی ۽ رند ڈاکٹر
قاسم گالیگ بیت۔ ”بالاچ! مئے چا گرد کم ۽ گیش حیوانانی چا گردے“۔ ”راست“۔ ”کم
۽ گیش دروگ ۽ چا گردانت واہگانی کشوکیں چا گردے۔ کسے اگاں نیزگارانت، آ
نکا نسرانت اگاں کسے سر ۽ روزگارانت، آہم نکا نسرانت۔ مردم ہیچ وڑاسا کم نہ انت۔
مروچی من سازین دیستگ۔ ہشت سال ۽ پد سازین ۽ گندگ ۽ گوشتے یات ۽
زہیرانی یک ساہگے ات کہ منی چمانی دیم ۽ ات۔ بس انچیں گمان بیت کہ زاناں من
آئی ۽ دیم مزین خطا وارے آں۔ آمن ۽ منی خطابانی، منی جرمانی یات ۽ گیجگ ۽
اتنگ۔ چوش گوشتے زاناں آمن ۽ گوشتگ ۽ انت ”قاسم ترا سرکار ۽ مہلوک ۽ ٹپانی
دارو ۽ حاتر ۽ روان داتگ بلئے آدل ۽ چے بیت کہ قاسم ۽ گوں وتی دستاں جنگ
ات؟“۔ ”بلئے بالاچ! من چے بہ کتیں پرچہ کہ مئے چا گرد ۽ مہلوک بس پہ زر ۽
دولت ۽ تچیت ۽ پہ نازانتی وتارا تاوان بارکنت ۽ رندا ہمے تاوان آہانی پہ چکٹ ۽

نُماسگاں عذاب بنت ءِ کسے اگاں اے مستریناں ایشانی کُرتنانی ترانگ ءِ بہ گجیت
 گُراوتی ردی ءِ قبول نہ کن انت بلکیں اے تو امیں کار ءِ حداء لوح ءِ نبشتہ ءِ قسمت ءِ
 کردگار گش انت بلتے اے گپ ءِ منگ ءِ تیار نہ انت مزن مزینں راجی جیڑہ ءِ شوچ کُم
 عقلیں مردم ءِ سرا پرچہ کپ انت؟“ بالاچ گوں سک دلگوش ءِ گوشدارگ ءِ ات بلتے
 سر پد نہ بوگ ءِ ات کہ ڈاکٹر چے گُوشگ ءِ انت؟“ ڈاکٹر تو من ءِ سر پد کن قصہ چی
 انت من سر پد نباں تو چے گشگائے؟“ ڈاکٹر ءِ پَسہ دات، ”بالاچ گپ ایش انت کہ
 سازین ءِ من کسانی ءِ یکجاہ بوتگیں چہ کسانی ءِ بگرداں شکر ورنائی ءِ ماشپ ءِ روچ یکجاہ
 اتیں۔ اگاں من اسکول ءِ شتاں، وتی جماعت ءِ بورڈ ءِ من ءِ سازین ءِ اُلیں بالاد ءِ عکس
 گندگ ءِ اتک ءِ لوگ ءِ ہم اتکاں چہ سُبَارگ ءِ پیش من سازین ءِ درگاہ زیارت
 کت۔ اے وہاں سازین یک سازے ات کہ منی زانشت ءِ مارشت ءِ ہمک
 جاگہ ءِ توار ءِ ات۔ واب ءِ، آگہی ءِ، سار ءِ بے ساری ءِ۔ وہدے کہ من ورنائی ءِ سر
 بوتان من مارات کہ ابید چہ سازین ءِ بینگیں رکاں ءِ بیکانی ساہگ ءِ زندگوار ینگ نہ
 بیت۔ گُرا من وتی پت ءِ وتی تو امیں گپ گوشت انت۔ منی پت یک ماسرے
 ات ءِ وانندہ ات ءِ پدا سازین منے وتی ٹک ءِ خاندان ءِ جنکے ات۔ پے ہمے حاترا منی
 پت ءِ انکار نہ کت ءِ منی زاماتی ءِ جبر پے سازین ءِ مات ءِ پتاں بُرت۔ منی مات، گہار ءِ
 مستریں برات درست اے گپ ءِ پیسلہ ءِ وش ءِ رازی ات انت کہ سازین منے
 نشار بیت، ءِ منے لوگ ءِ کس ءِ اے گت ءِ گمان نیست ات کہ سازین ءِ مات ءِ پت
 نہ من انت۔ ہمے حاترا کل ہمے امیت ءِ نشنگ ات انت کہ مرچی باندا آوتی کس ءِ
 مردماں جست کن انت ءِ مارا پُویے دینت۔ سیمی روچ ءِ سازین ءِ مات ءِ نیر بی بی
 مہتاب منے لوگ ءِ اتک کہ سازین ءِ مات ءِ پُویے پیغام پے شما ہمیش انت کہ ”مردماں
 روچ گیپت، ساہگے ءِ نندیت، گرماگی نیم روچاں آس ءِ سر ءِ نندگ گو مانہ بیت

“بزاں کہ آگوشگ ء ات کہ آوتی جنک ء چہ وت ء نیم روچیں دماناں ساچاں کن
 انت ء منی زاماتی آئی ء اے حاتر ء قبول نہ ات کہ منی پت ماسٹرے ات گوں ماسٹری
 ء پگار ء چارچک لاپ دیگ ء ات“۔ گوں ہمے پسو ء من سک پدر بوتان ء من ء چہ
 وتی گریبی ء نیز گاری ء باز بداتک بلے منی پت ء من ء مدام گشت کہ ”اے مردم یک
 روچے پشومان بنت“ لہتیں روچاں رند من سر پدر بوتان کہ دوستین نامیں بحرینی لے ء
 آئی پت ء ماتاں پہ سازین ء زامات کتگ ء سازین چہ لوگ ء درکپگ ء مکن ء کڈن
 داتگ ء۔ سازین ء سلام ء زپتیں زہیر کلوه پمن مدام اتک انت بلے چہ وتی پت ء
 داتگیں تعلیم ء من ہجر ر دیں سوچے پہ سازین ء روان دات ء نہ کہ ر دیں نیستے چہ
 سازین ء مردماں داشت گڑاچہ سازین ء دوستین ء آروس ء سازین پمن زہیر ونک
 ء کم ء اندوہانی یک سازے جوڑ بوت۔ دہ جماعت ء چکاس ء پدکالج ء وانگ ء واستہ
 من چہ وتی شہر ء درکپتگاں گڑا باز کم منی دل ء وتی بیتگ ء آہگ لوٹ ات اگاں اتکاں
 گڑاچندے روچانی واستہ۔ سازین من گڈ ء آروس ء سالانی سال نہ دیست پرچکہ
 دوستین ء لوگ چہ مئے لوگ ء سک دورات۔ اے تمایلں و ہد ء من ہر روچ سازین وتی
 و اباں بانورکت گوں وت سمسبتینت ء ہمے وڑادہ سال گوست ء مروچی پدادیم پہ دیبی
 ء من سازین دیست۔ بالاچ ء آئی ء یکپارگی جست کت ”چتور ء گجا؟“

من مردینیں نادراہ چارگ ہلاس کت ء درپان ء گھنٹی دات کہ جنینیں
 نادراہاں راہ بہ دنت جنین کہ منی دیم ء کرسی ء سرانشتگ ات ء من اشتاپ اشتاپ ء نام
 نبشتہ کنگ ء اتاں ء منی سر جہل ات ء من نوکیں نادراہ ء نام جست کت کہ بی بی ء نام
 سازین ات... من گوں سازین ء اشکنگ ء گڑا اتاں ء قلم چہ منی دستاں کپت۔ آئی ء
 یک برے سازین گشت بلے منی حیا لاں آئی ء سد براں گشت آدگہ جنینانی سوب ء
 من چم ء پڑا چارات نہ کت بلے آ من ء ہنچو چارگ ء ات کہ من ہمانی ء زریا ہیں

چمائی جہلانکی ۽ گار بوتان ۽ من ہنچش لرزگ ۽ اتان گوشتے برپی آپاں جان ششتگ
 ات۔ من ہیلستی جبرکت۔ ”تئی چک ۽ چون انت؟“ آئی ۽ وتی کٹ ۽ چک ۽ نیمگ
 ۽ چارات ۽ گشت: ”ڈاکٹر منی چک من ۽ ہر جاگہ ۽ گون انت بلتے نادراہ مناں“ من
 گون گمناکیں تے جست کت کہ ”تئی نادراہی چے انت؟“۔ ”منی نادراہی یکے
 بوتیں من بہ گوشتیں پمن ہر روچ یک نادراہی یے کہ من اندر ۽ سگ اتگ“۔ ”ڈاکٹر
 منی انا ۽ ڈا ۽ پے داس جنگ خون کتگ“ گونڈ لیں درناز ۽ گشت کہ مات ۽ گون ات
 گون اے گپ ۽ منی دل ایر مرت ۽ من پہ مڑاہ یے ٹپاں چاراناں گشت کہ ”سازین
 من واہے لیکتگ ات کہ دوستین ۽ لوگ ۽ تو گون بحرین ۽ زر ۽ سہتاں ۽ ساماناں و شمال
 ۽ شاہی شاہانے ۽ مناں اے گپ ۽ گمان نہ بوتگ کہ من ترااے وڑا گنداں“۔ ”ڈاکٹر
 مروچی نفسا نفسی انت کئے کئی حال ۽ سہی انت منی مات ۽ پتاں ہم مناں یلہ داتگ“
 اے گپ گوشتے پمن دگہ تیرے ات۔ سازین ۽ پٹہ دات کہ ”پت بیران بوت
 مات ۽ دگہ سانگے کتگ ۽ چومنی وڑیں زندے گوازینگ ۽ انت“ من پدا جست کت
 کہ ”ترادوستین ۽ پرچہ جنگ؟ ۽ راستی! آچہ بحرین کدی اتنگ ۽ کدی روت؟ سازین
 ۽ پٹہ دات کہ ”دہ سال ۽ جستاں یکیں دمان ۽ کنتے؟“

”آروس ۽ سیمی سال ۽ دوستین ۽ بحرین یلہ دات ۽ آہگ ۽ اولی ماہ ۽ ہیر وئن
 بناکت ۽ مناں پمشکہ جنگ ات کہ پہ ہیر وئن ۽ من ۽ چہ زر ۽ لوٹ اتگ“ گون ہے
 گپاں سازین ۽ آسکی دیدگاں چے ارس اولمب بوت انت ۽ من ہم دل داشت کت
 نہ کت ۽ منی ہم ارس گلگل بوتان۔ سازین پاداتک وتی ٹپ ۽ درمان نہ کت انت ۽ پہ
 گریوگی چتے ۽ گنوکی شت آئی ۽ روگ ۽ پد من تاں دیراں ہمانیمگ ۽ چاران اتان۔

